

ISAIASPA QELLQASQAN LIBRO

Kay libroqa Diosmanta willakuq Isaiaspa sutinwan sutichasqa librom. Pusaq pachak wata manaraq Jesucristo nacechkaptinmi Isaiasqa Israel runakunaman Diospa palabranta willarqa. Kay librom willakun Diospa atiyinmanta, munaychakuyninmanta hinasp chuya kayninmanta. Achka kutitam payta sutichan “Israelpa Chuya Diosnin” nispa. Willakuntaqmi Israel nacionpi chaynataq llapallan nacionkunapi tukuy ima sucedekusqantaqa Dios gobiernasqanta. Isaiasmi anyarqa runakunata Diosninkupa chuya kayninman hina kawsanankupaq hinasp Diospa munasqanman hina kasukuypi kawsanankupaq.

Kay libroqa kimsa parteman rakisqam kanman.

Punta kaq partepim Asiria runakuna Juda nacionta amenazasqanmanta Isaias paykunata qawachirqa chay castigoqa huchankurayku, mana kasokusqankurayku hinasp Diospi mana confiakusqankurayku hamusqanmanta. Rimasqankunawan hinasp rikchanachiykunawanmi Israel runakunata chaynataq autoridadkunata anyarqa Diospa munasqanman hina purinankupaq. Willarqataqmi hamuq tiempokunapi Rey Davidpa mirayninmanta huk kaq hamunanmanta, chaynapi pay gobiernaptin enteron kay pachapi hawkayay kaptin allin kawsakunankumanta. (1-39).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Israel nacion vencesqaña kasp manaña esperanzayoq huklaw nacionpi ñakarisqankumanta. Willakuntaqmi Diosqa paykunata yuyarispan nacionninkuman libretaña kutichimunapaq preparasqanmantapas. Willakuntaqmi Tayta Diospa serviqninmantapas chaynapi huchankurayku wañuspa librananmanta, payqa karqa qepa punchawkunapi hamuq Jesucristom (40-55).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun castigasqa kasqankumanta sayarispa kallpanchakusqankumanta chaynapi Diospa munasqanman hina kawsanankupaq, Samana Punchawpipas samanankupaq, Diosta mañakunankupaq, animalkunatapap wañuchipunankupaq chaynataq prometekusqan cumpliq Diospi confiakunankupaq (56-66).

Imapaqmi kay pachaman hamusqanmanta rimaspanmi Señor Jesucristo leerqa kay libro-palabrakunata (61:1, 2. Lc 4:18, 19).

Juda nacionpi runakuna ancha huchallikuq kasqankumanta

1 ¹ Juda nacionpim qatinasninpi gobernarqa Rey Uzias, Rey Jotam, Rey Acaz hinasp Rey Ezequias. Paykunapa gobiernasqan tiempopim Amozpa churin Isaiasman revelacionninpi Tayta Dios rimapayarqa Juda nacionpa chaynataq Jerusalem llaqtapa contranpi:

² Cielokuna, uyariychik Tayta Diospa nisqanta.

Kay pacha, qampas uyariy paypa kayna nisqanta:
Uywarqanim hatunyanankama churiykunataqa,
ichaqa contraypim hatarirunku paykunaqa.

³ Bueyespas reqsinmi dueñontaqa.

Asnopas reqsinmi mikunan artesantaqa.
Reqsinmá dueñonpa churasqan artesataqa.

Israelpa castan runaykunaqa manam reqsiwankuchu.
 Israelpa castan runaykunaqa manam entiendewankuchu.

- ⁴ Ay iimaynaraq kankichik,
 kay nacionpi huchasapa runakuna!
 Ay iimaynaraq kankichik,
 mana allin ruraykunawan intusqa runakuna!
 Yaw, mana allinlla ruraq miraykuna.
 Yaw, huchalla ruraq churikuna.
 Tayta Diosmantam karunchakurunkichik.
 Israelpa yupaychasqan Chuya Diosmantam rakikurunkichik.
 Israelpa yupaychasqan Chuya Diostam qepancharunkichik.
- ⁵ ¿Imanasqataq castigachikuytaraq munankichik?
 ¿Imanasqataq manaña kasukuq rikurirunkichik?
 Heridayoqmi kachkankichik enteron umaykichikpi.
 Llapallaykichikmi llakisqa kachkankichik sonqoykichikpi.
- ⁶ Chaki pampaykichikmanta umaykichikkamam qamkunapiqa
 mana imaykichikpas kanchu sanoqa
 aswanqa toqyasqa heridakunallam kachkan.
 Punksisqa, kichasqa heridakunallam kachkan.
 Manam pipas chaykunataqa hampirqachu.
 Manam pipas chaykunataqa watarqachu.
 Manam pipas aceitellawanpas llusiykurqachu.
- ⁷ Nacionnikichikmi chunnichkan.
 Llaqtaykichikkunam rupachkan.
 Chakraykichikpi tarpusqaykichiktam
 forasterokunaña qayllaykichikpi mikuchkan.
 Forasterokunapa purmachisqanku hinam
 chakraykichik chunnichisqa kachkan.
- ⁸ Sion Moqopi llaqtam sapallanña qeparun.
 Uvas huertapi chuklla hinam sapallanña qeparun.
 Pepino tarpusqapa chawpinpi hatu hinam
 sapallanña qeparun.
 Enemigopa muyurirusqan llaqta hinam
 sapallanña rikurirun.
- ⁹ Sichu Llapallan Kamachiq
 Tayta Dios
 mana saqeykuwaptinchikqa,
 otaq ñoqanchikmanta as runallatapas
 mana puchuykachiptionqa
 kunallanmi Sodoma llaqta hina
 kachkachwanchik karqa.
 Chaynallataqmi Gomorra llaqtamanña
 rikchakuchwanchik karqa.

Tayta Diostaqa imaynam adoranamanta

- ¹⁰ Sodoma llaqtapi hina kamachikuqkuna,
uyariychik Tayta Diospa palabranta.
Gomorra llaqtapi hina runakuna,
entiendeychik Diosninchikpa yachachikuyninta.
- ¹¹ Tayta Diosmi nin:
¿Imapaqtaq valen
achkallaña animalkuna wañuchipuwaspaykichikpas?
Amiruniñam carnerokunata wañuchipuwasp
wiran kañapuwaspaykichiktapas.
Malta torokunapa yawarnin
chaqchuspaykichiktaqa millakuruniñam.
Carnerokunapa chaynataq chivatokunapa
yawarnin chaqchuspaykichiktaqa millakuruniñam.
- ¹² Qamkunam hamuwankichik ñoqawan tupanaykichikpaq,
ichaqa ¿pitaq kamachisurqankichik
temploypa pationta sarutyanaykichikpaq?
- ¹³ Kawsaykunamanta yanqapaq ofrendataqa
amaña apamuwaychikñachu.
Chay ofrendakunapa qosnintaqa
manañam aguantaninachu.
Mosoq killakunapi fiestakunapaqmi
runakunata huñunkichik.
Samana punchawkunapi fiestakunapaqmi
runakunata qayankichik.
Chaywanpas manañam aguantanichu chay fiestakunataqa.
Manañam aguantanichu huchallikuq runapa fiestankunataqa.
- ¹⁴ Mosoq killakunapi fiestaykichikkunataqa
pasaypaqtam cheqnipakuruniña.
Hatun fiestaykichikkunapaq huñunakuynichikiktapas
llumpa-llupaytam amiruniña.
Llasaq carga hinam ñoqapaq chaykunaqa.
Amiruniñam chaykuna apaytaqa.
- ¹⁵ Makikichikta hoqarispa mañakamuwaptikichikpas
qamkunamantam asurichini ñawiykunatapas.
Achka kutita mañakamuwaptikichikpas
manam uyarikichikchu qamkunataqa.
Yawarwan qachachasqam kachkan makikichikqa.
- ¹⁶ Mayllakuspa limpiakuychik.
Mana allin ruraynikichikta qayllaymanta asurichiychik.
Mana allin rurayta saqeychik.
- ¹⁷ Allin rurayta yachaychik.
Allin arreglo rurayta maskaychik.
Ñakarichiqtapas allintaña rurananpaqyá yachachiychik.

Mana tayta-mamayoqta defiendeychik.
Viudakunapa asuntoman sayapakuychik.

- 18 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Kunanyá ñoqaman hamuychik.
Kunanyá ñoqawan tanteeanakusunchik.
Cochinilla hina guindoña huchaykichik kaptinpas
ritita hinam yuraqyachisqa.
Morado colorniyofña huchaykichik kaptinpas
yuraq millwata hinam yuraqyachisqa.
- 19 Sichum kasuwayta munaspaykichikqa
allpapa allin ruruntam mikunkichik.
- 20 Sichu mana kasuwanaykichikpaq hikutakuspaykichikqa
guerrawanmi tukusqa kankichik,
chaynatam ñoqa Tayta Dios nikichik.

Jerusalen Ilaqtapi runakunata Tayta Dios limpianamanta

- 21 ¿Imaynanpimá chuchumikayarunkiqa
confiakunay Ilaqta kachkaspaqa?
Ñawpaqtaqa runaykikunam allin arreglota ruraqku.
Allin kaqkunallata ruraspankum paykunaqa kawsaqku.
Kunanqa runamasinku wañuchiqlañam
runaykikunaqa kachkanku.
- 22 Qollqekipas chulluchisqa
qollqepa puchuqnin qacha hinañam rikurirun.
Sumaqlaña vinoykipas
yaku hinañam rikurirun.
- 23 Kamachiqnirikunam pasaypaq mana kasukuqkuna.
Kamachiqnirikunam suwakunapa amigonkuna.
Llapallankum qollqewan rantichikunku.
Regalokunallatam paykunaqa maskanku.
Mana piyniyokunatapas manam allintaqa arreglankuchu.
Viudakunapa asuntontapas manam nanachikunkuchu.
- 24 Chayraykum Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Dios nini.
Chayraykum Israelpa yupaychasqa kallpasapa Diosnin nini:
Kunanmi ichaqa cuentata mañasqa contraparteykunamanta.
Kunanmi ichaqa vengakusqa chay enemigoykunamanta.
- 25 Yapamantam atiyniywan qamkunata castigasqaykichik.
Chulluchisqa qollqepa puchuqnin qachata hinam limpiasqaykichik.
Chulluchisqa metalpa mana valeqninta hinam rakisqaykichik.
- 26 Ñawpaq tiempopi hinam
churasqa qamkunapaq juezkunata.
Qallariyninpi hinam
churasqa qamkunapaq consejaqnirikichikunata.
Chaykunata qanwan ruraptiyimi kaqlamanta runakuna:
“Allinkuna ruraq runakunapa *yachanan Ilaqta” nispa sutichasunki.

- Chaykunata qanwan ruraptiyimi kaqllamanta runakuna:
 “Tayta Diospa confiakunan llaqta nispa” sutichasunki.
- 27 Sion Moqopi yachaqkunatam
 allin arreglokunata ruraspay librasaq.
 Sion Moqopi *yachaq wanakuqkunatam
 allinkunata ruraspay librasaq.
- 28 Mana kasukuqkunawan huchasapakunaqa
 ñutusqam kanqaku.
 Ñoqamanta karunchakuqkunaga
 chinkachisqam kanqaku.
- 29 Penqarikunqakum
 kuyasqanku encina sachakunamanta.
 Uyankupas pukayanqam
 diosninkuta adoranankupaq akllasqanku huertakunamanta.
- 30 Rapinkuna wichirachisqa encina sacha hinam kankichik.
 Manaña yakuyoq huerta hinam kankichik.
- 31 Kallpasapa runapas qopa hinañam karunqa.
 Rurasqankunam nina chispa hinaña rikurirunqa.
 Manaña pipas amachaqnin kaptinmi kuskankuña rupaunqa.

Nacionkunata Tayta Dios hawkayachinanmanta

(Mi 4:1-3)

- 2 ¹ Amozpa churin Isaiasman revelacionninpi Tayta Dios rimapayaykuptinmi
 Juda nacionmantawan Jerusalem llaqtamanta nirqa:
- ² Tukupay tiempokunapim Tayta Diospa temponpa kasqan orqoqa
 wakin orqokunamantapas altosuraq kanqa.
 Wakin alto moqokunamantapas aswan hatunchasqam kanqa.
 Chay orqomanmi rinqaku llapallan nacion runakunaqa.
- ³ Nana-nanaq nacion runakunam hamunqaku.
 Hinaspam paykunaqa kaynata ninqaku:
 “Hakuchikyá risunchik Tayta Diospa orqonman,
 Risunchikyá Jacobpa Diosninpa temponman.
 Paymi yachachiwasun paypaq hina kawsanapaq.
 Yachachiwasunchikmi paypa munasqanman hina kawsanapaq.
 Sion Moqomantam Tayta Diospa yachachikuynin lloqsimunqa.
 Jerusalem llaqtamantam Tayta Diospa palabran lloqsimunqa.
- ⁴ Tayta Diosmi juzganqa nacionkunata.
 Paymi arreglanqa nana-nanaq runakunapa asuntokunata.
 Paykunaqa espadankutapas rejakunamanñam tikrarunqaku.
 Paykunaqa lanzankutapas rutunakunamanñam tikrarunqaku.
 Manañam nacionpurapas peleanqakuñachu.
 Guerrapaqpas manañam yachanqakuñachu.
- ⁵ Jacobpa castankuna, risunchikyá.
 Purisunchikqa Tayta Diospa kanchayninpiyá.

Orgullosu runakuna castiganamanta

- ⁶ Dios Taytáy, runaykikunatam saqerurqanki.
 Dios Taytáy, Jacobpa castankunatam saqerurqanki.
 Intipa lloqsimunan lawpi brujeriakunawan huntasqam kachkanku.
 Filistea llaqtakunapi musyaqkuna hinam rurachkanku.
 Forastero runakunawanmi hukllawakurunku.
- ⁷ Kay nacionqa qori-qollqewan huntasqam kachkan.
 Nana-nanaq riqezakunawan huntasqam kachkan.
 Kay nacionqa caballokunawan huntasqam kachkan.
 Nana-nanaq carretakunawan huntasqam kachkan.
- ⁸ Kay nacionqa taytacha-mamachakunawan
 huntasqam kachkan.
 Kay nacionqa makinkupa rurasqankutam adorachkan.
- ⁹ Wakcha runakuna humillakuptinpas
 ama pampachaychu.
 Reqsisqa runakuna humillakuptinpas
 ama pampachaychu.
- ¹⁰ Runakunaqa qaqakunamanmi yaykunqa.
 Paykunaga allpa ukukunapim pakakunqa.
 Tayta Diospa mancharikuypaq qayllanmantam pakakunqa.
 Tayta Diospa hatun kayninpa kanchariyinmantam pakakunqa.
- ¹¹ Hatun tukuq runakunam humillakunqa.
 Orgullosu runakunam kumuykunqa.
 Chay tiempopiqa Tayta Diosllam hatunchasqa kanqa.
- ¹² Llapallan Kamachiq Tayta Diospa chaykuna rurasqan tiempopim
 alto tukuqkunatawan orgullosokunata humillachinqa.
 Hatunchakuq runakunatam humillachinqa.
- ¹³ Humillachinqamá Libano Orqopi
 cedro sachakuna hina llapallan hatunchakuq orgullosokunata.
 Humillachinqamá Basan lawpi
 encina sachakuna hina kallpasapa tukuqkunata.
- ¹⁴ Humillachinqamá hatun orqokuna hina
 llapallan hatunchakuqkunata.
 Humillachinqamá alto moqokuna hina
 llapallan hatunchakuqkunata.
- ¹⁵ Hatun torrekuna hina
 hatunchakuqkunatam humillachinqa.
 Mana yaykuy atina murallakuna hina
 kaqkunatam humillachinqa.
- ¹⁶ Negocio ruraq buquekuna hina
 kaqkunatam humillachinqa.
 Suma-sumaq buquekuna hina
 kaqkunatam humillachinqa.
- ¹⁷ Hatun tukuq runakunam humillakunqa.

- Orgullosu runakunam kumukuykunqa.
 Chay tiempopiqa Tayta Diosllam hatunchasqa kanqa.
- ¹⁸ Pasaypaqtam taytacha-mamachankuqa chinkanqa.
- ¹⁹ Kay pachata katkatatachinanpaqmi
 Tayta Dios rikurimunqa.
 Tayta Diospa mancharikuypaq qayllanmantam
 runakuna pakakunqa.
 Tayta Diospa hatun kayninpa kanchariyinmantam
 pakakunqaku.
 Qaqapi machaykunamanmi yaykunqaku.
 Allpapi uchkukunamanmi ustunqaku.
- ²⁰ Chay tiempopim runakuna
 qori-qollqemanta taytacha-mamachankuta wischunqa.
 Topo nisqanku animalpa kasqanmanmi chaykunata wischunqa.
- ²¹ Kay pachata katkatatachinanpaqmi Tayta Dios rikurimunqa.
 Tayta Diospa mancharikuypaq qayllanmantam runakuna pakakunqa.
 Tayta Diospa hatun kayninpa kanchariyinmantam pakakunqaku.
 Qaqapi raqrakunamanmi yaykunqaku.
 Orqopa raqrakunamanmi ustunqaku.
- ²² Ama confiakuychikchu samayllawan kawsaq runapiqa.
 ¿Imapaqtaq valen samayllawan kawsaq runaqa?

Juda nacionpiwan Jerusalem llaqta castigasqa kananmanta

- 3** ¹ Sumaqta qawariychik,
 Llapallan Kamachiq Señor Diosmi qechusunkichik.
 Jerusalem llaqtaman tukuy ima apamuqkunatam
 qechusunkichik.
 Juda nacionman tukuy ima apamuqkunatam
 qechusunkichik.
 Mikunaykichikpaq kaqtawan tomanaykichikpaq yakutam
 qechusunkichik.
- ² Qechusunkichiktaqmi valeroso runakunatawan
 guerrapi peleaqkunatapas.
 Qechusunkichiktaqmi juezkunatawan
 Diosmanta willakuqkunatapas.
 Qechusunkichiktaqmi musyaqkunatawan
 anciano autoridadkunatapas.
- ³ Qechusunkichiktaqmi capitankunatawan
 reqsisqa runakunatapas.
 Qechusunkichiktaqmi consejaqkunatawan
 sumaq ruraq maestrokunatapas.
 Qechusunkichiktaqmi suerte tikraqkunatapas.
- ⁴ Paykunapa rantinpim Tayta Dios churanqa
 mozokunataña jefekichikpaq.
 Paykunapa rantinpim churanqa

- warmakunataña munaychakusunaykichikpaq.
- ⁵ Runakunam kikinkupura ñakarichinakunqaku.
Sapakamam runamasillanta ñakarichinqaku.
Warmakunam hatarinqa yuyaqkunapa contranpi.
Despreciasqa runakunam hatarinqa
reqsisqa runakunapa contranpi.
- ⁶ Wakinmi taytanpa castan wawqellanta hapiruspan ninqa:
“Qampaqa pachayki kachkanraqmi
chaynaqa kamachiwayku” nispa.
“Qamyá kay purmachisqa llaqtata
gobiernay” nispa.
- ⁷ Payñataqmi hapiqninta contestanqa:
“Noqaqa manam atiymanchu arreglayta” nispa.
“Manam wasiypiqqa kanchu
mikunaypas nitaq pachaypas” nispa.
“Ama churawaychikchu runakuna kamachiqpaqqa” nispa.
- ⁸ Ciertopas Jerusalem llaqtaqa
mitkaq runa hina tuñichisqañam.
Ciertopas Juda nacionqa vencesqañam.
Chaypi *yachaqkunam Tayta Diospa contranpi rimanku.
Tayta Diospa contranpim mana kasukuspa kawsanku.
Tayta Diospa kanchariyninpa qayllanpim ruranku.
- ⁹ Sutillam rikchayninku paykunataqa acusachkan.
Sodoma llaqta huchan willakuchkaq hinam willakuchkan.
Mana pakayta atiptinkum sutilla kachkan.
iAy, imaynaraq paykunaqa kanqaku!
Paykunaqa kikillankum castigonta apamunqaku.
- ¹⁰ Niychik allin ruraqkunata: “Allinmi kasunki” nispa.
“Allinkuna rurasqaykimantam mikunki” nispa.
- ¹¹ iAy, mana allin ruraq runaqa imaynaraq kanqa!
Mana allin rurasqankunaman hinam Tayta Dios paganqa.
- ¹² Warmakunallam runaykunataqa ñakarichichkan.
Warmikunañam runaykunataqa gobiernachkan.
Runallaykuna, kamachisuqnikichikkunaqa
pantaypim kawsachisuchkankichik.
Runallaykuna, kamachisuqnikichikkunaqa
allin kawsasqaykichikmantam pantachisuchkankichik.
- ¹³ Tayta Diosqa listom kachkan runakunata pleiteananpaq.
Payqa chayllam kachkan runakunata juzgananpaq.
- ¹⁴ Tayta Diosmi pleiteanqa runankunapa autoridadninkunata.
Tayta Diosmi pleiteanqa runankunapa jefenkunata.
Paykunatam ninqa: Qamkunaqa uvas huertaytam
tukururqankichik, nispa.
- ¹⁵ Llapallan Kamachiq Señor Diosmi nin kaynata:

¿Ima derechoykichikwantaq ñakarichinkichik runaykunata?
 ¿Ima derechoykichikwantaq maqankichik wakchakunata?

Jerusalen llaqtapi warmikunata castigananmanta.

- 16 Tayta Diosmi nin:
 Sion llaqtapi orgullosa warmikunata,
 umankuta altoman hoqariruspan puriqkunata,
 ñawinkuwan qarikunata engañananpaq qawaqkunata,
 ñutuchallamanta purispanku salsalyachiqkunata,
 chakinkupa adornonkunata salsalyachistin puriqkunata.
- 17 Ñoqa Señor castigaspaymi
 paykunapa uma puyukninta sarnayachisaq.
 Chay warmikunapa penqayninkutam runakunaman qawachisaq.
- 18 Chay punchawmi Señorqa adornonkuta chinkachinqa.
 Chakinkupi salsalyaq adornotam Señorqa chinkachinqa.
 Llullu killaman rikchakuq collarninkutam chinkachinqa.
- 19 Chinkachinqam chay warmikunapa aretenkutapas.
 Chinkachinqam brazaletenkutawan uya tapankutapas.
- 20 Chinkachinqam uma wankunkutawan chaki watanankutapas.
 Chinkachinqam weqaw watana chumpinkutapas.
 Chinkachinqam perfumenkunatawan waylurninkutapas.
- 21 Anillonkutawan senqanpi aretenkutam chinkachinqa.
- 22 Suma-sumaq qoysu pachankutawan
 mantontam chinkachinqa.
 Capankutawan carterankutam chinkachinqa.
- 23 Espejonkutawan linomanta
 fino pachankutam chinkachinqa.
 Uma wanki adornonkutawan
 mantillankutam chinkachinqa.
- 24 Chayraykum perfumepa rantinpi
 millakuypaq asnayña kanqa.
 Weqaw watakunankupa
 rantinpim waskaña kanqa.
 Sumaqllaña ñaqchasqa kanankumantam
 umankupas paqlayasqaña kanqa.
 Suma-sumaq pachankupa rantinpim
 luto pachaña kanqa.
 Kuyayllapaq uyankupipas
 caldeasqa fierrowan marcallañam kanqa.
- 25 Runaykikunam guerrapi wañunqaku.
 Valeroso soldadoykikunam peleaspa wañunqaku.
- 26 Llaqtapi runakunam waqaspa lutokunqaku.
 Saquesqa warmi hinam allpapi tiyanqaku.
- 4** ¹Chay tiempopim qanchis warmikuna
 chullalla qarita hapispa ninqaku:

“Ñoqaykuqa kikiykum mantienekusaqku.
 Ñoqaykuqa kikiykum pachakusaqku.
 Qosayku hinañayá kaykuy
 apellidoykita apanaykupaq,
 chaynapi mana qosayoq hina
 amaña penqaypi kanaykupaq.”

Hamuq tiempokunapi Jerusalen llaqta hawkayaypi kananmanta

- ² Chay tiempopiqa Tayta Diospa ikllichisqan planta hinam
 huk runaqa kanqa.
 Suma-sumaq allin reqsisqa planta hinam
 chay runa kanqa.
 Allpankupi cosechasqankum alabakunankupaq
 suma-sumaq kanqa.
 Israelpa mirayninkunamanta lluptiqkunapa
 alabakunanpaqmi kanqa.
- ³ Sion llaqtapi saquesqakunatam
 Tayta Diospaq sapaqchasqawan sutichanqaku.
 Jerusalen llaqtapi puchuqkunatam
 Tayta Diospaq sapaqchasqawan sutichanqaku.
 Jerusalen llaqtapi kawsaspa listasqakunatam
 Tayta Diospaq sapaqchasqawan sutichanqaku.
- ⁴ Castigananpaq Espiritunwan sentenciaspanmi,
 castigananpaq nina hina Espiritunwan rimaspanmi
 Señorqa Sion llaqtapi warmikunapa qachankunata mayllanqa.
 Jerusalen llaqtapi wañuchisqankumantam yawarta mayllanqa.
- ⁵ Sion Moqopa tukuy hawanmanmi,
 chaypi huñunasqakunapa hawanmanmi
 punchawpi rikurichispa mastarinqa yanay-yanay puyuta.
 Tutanñataqmi churanqa kanchariq lenguachkaq ninata.
 Chay achkiriyninmi toldo hina kanqa.
 Llapallankupa hawanpim toldo hina kanqa.
- ⁶ Paykunataqa ramada hinam harkanqa.
 Punchawpi rupaymantam llantuykunqa.
 Paramantawan sinchi wayramantam harkaykunqa.

Juda nacionta uvas huertaman rikchanachisqanmanta

- 5** ¹ Ancha kuyasqay amistadniypaqmi takisaq.
 Uvas huertanmanta rimaspaymi takisaq.
 Ancha kuyasqay amistadniypam
 uvas huertan kapurqa.
 Tukuy imapa qespinan waqtapim
 huertan kapurqa.
- ² Sumaqta barbecharuspanmi
 ruminkunata rumicharurqa.
 Miski ruruq uvas estacatam plantarurqa.

- Cuidananpaqmi chakrapa chawpinpi
markayoq chukllata rurarachirqa.
Uvas sarunapaq pozotam ruraturqa.
Miski uvas rurunantam payqa suyarqa
aswanqa puchqo uvasllatam ruraturqa.
- ³ Chaynaqa Jerusalem llaqtapi *yachaqkuna,
niwaychik, ninmi Tayta Dios.
Chaynaqa Juda nacionpi yachaqkuna juzgaychik,
ninmi Tayta Dios.
¿Uvas huertachu causa karqa
chayna kananpaq?
¿Icha ñoqachu causa kani
uvas huertay kayna kananpaq?
- ⁴ ¿Imakunatarataq rurayman karqa uvas huertaypaq?
¿Icha imaraqmi faltawan uvas huertaywan ruranyapaq?
Miski uvas rurunantam suyarqani ñoqaqa.
¿Imaynanpimá puchqo uvastaqa wayururqaqa?
- ⁵ Chaynaqa kunanmi qamkunaman
imam ruranyta nisqaykichik.
Uvas huertaywan imam ruranytam
kunan nisqaykichik.
Llapa cerconta paskaruptiyimi
purmarachinqaku.
Perqankunata lliw tuñirachiptiyimi
saruparunqaku.
- ⁶ Purmarachispaymi saqerusaq.
Manaña podanankupaq nitaq qoranankupaqmi rurarusaq.
Cardokunawan kichkakunawanmi huntarachisaq.
Uvas huertayman mana paramunanpaqmi kamachisaq.
- ⁷ Llapallan Kamachiq Tayta Diospa uvas huertanqa
Israel casta runakunam.
Sumaqllaña paypa plantankunaqa
Juda nacionpi *yachaqkunam.
Paykunamantam allin arreglokuna rurankuta suyarqa,
aswanqa wañuchinakuyllatam payqa qawarqa.
Paykunamantam allinkuna rurankuta suyarqa,
aswanqa ñakariqkunapa qapariyllantam uyarirqa.
- Mana allin ruraqkuna castigasqa kananmanta**
- ⁸ ¡Ay, imaynaraq kankichik,
wasikichikman wasikunapas yapaqkuna!
¡Ay, imaynaraq kankichik,
chakraykichikman chakrakunapas yapaqkuna!
¿Qamkunallañachu kay allpapi *yachayta munankichik?
¿Runamasikichikpaqqa manañachum sitiota puchunkichik?
- ⁹ Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi juraspan niwarqa:

“Achka-achka wasikunam tuñichisqa kanqa.

Hatunnin suma-sumaq wasikunam mana runayoq chunningqa.

10 Chunka yuntayoq huertamantam

horqonqaku yaqa urpu vinollata.

Chunka costal muhumantam

cosechanqaku chulla costallata.”

11 ¡Ay, imaynaraq kankichik,
tutapayta hatarispa upyakuqkuna!

¡Ay, imaynaraq kankichik,
sinchi tutakama machakuqkuna!

12 Taksa arpawan, hatun arpawan fiesta ruraqkunaqa,

tinyawan, qenawan,

achka vinowan fiesta ruraqkunaqa

manam qawarinkuchu

Tayta Diospa rurasqanta.

Manam cuentata qokunkuchu

paypa unanchasqankunamanta.

13 Chayna runaykunam huklaw nacionman

presochasqa ringaku.

Paykunamanta reqsisqa runakunam

yarqaymanta wañunqaku.

Llapallan runakunam

yakumanta chakirunqaku.

14 Chayraykum wañuqkunapa kasqan sitiopas

yarqaymanta hinarraq kicharinga simintapas,

chaynapi runankunatawan reqsisqa

runankunata millpurunanpaq,

fiestakunapi kaqkunatawan

aychanku kusichiyllapi kaqkunata millpurunanpaq.

15 Chayraykum wakcha runakuna humillakunqa.

Chayraykum reqsisqa runakuna kumukuykunqa.

Orgulloso runakunapas penqaypitaqmi rikuringqa.

16 Aswanqa Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi

allin arreglo rurasqanwan hatunchakunqa.

Chuya Diosmi allinkuna rurasqanwan

chuya kasqanta reqsichikunqa.

17 Hinaptinmi ovejakuna echaderonkupipas

mikunqaku.

Apukunapa purmasqa chakrankunapipas

llutanpi puriq ovejakunañam mikunqaku.

18 ¡Ay, imaynaraq kankichik

watuwan chutachkaq hina

llullakuspa mana allin ruraykunata pusamuqkuna!

¡Ay, imaynaraq kankichik

- carreta aysana waskawan aysachkaq hina
huchata pusamuqkuna!
- ¹⁹ Qamkunam ninkichik: Diosqa apurawmanñayá
tukuchun ruranankunata qawananchikpaq, nispa.
Israelpa chuya Diosninqa tanteasqankunatayá
chaylla cumplichun reqsinanchikpaq, nispa.
- ²⁰ ¡Ay, imaynaraq kankichik
mana allinta allinmi niqkuna!
¡Ay, imaynaraq kankichik
allin kaqta mana allinmi niqkuna!
Qamkunaqa achkiytam
tutayaypaq hina hapinkichik.
Qamkunaqa tutayaytam
achkiypaq hina hapinkichik.
Qamkunaqa qatqetam
miskipaq hina hapinkichik.
Qamkunaqa miskitam
qatqepaq hina hapinkichik.
- ²¹ ¡Ay, imaynaraq kankichik
kikillaykichikpaq yachaysapa tukuqkuna!
¡Ay, imaynaraq kankichik
kikillaykichikpaq entiendeq tukuqkuna!
- ²² ¡Ay, imaynaraq kankichik
vino tomanaykichikpaq qari tukuqkuna!
¡Ay, imaynaraq kankichik
machachikuq vino preparaypi mana masyachikuqkuna!
- ²³ Qamkunaqa qollqeta chaskikuykuspam
mana allin ruraq runata
mana huchayoqta hina kachaykunkichik.
Qamkunaqa qollqeta chaskikuykuspam
allin ruraq runapa derechonkunata qechunkichik.
- ²⁴ Imaynam qopata nina ratulla ruparun,
imaynam chaki pasto
lenguachkaq ninaman wichiunkturun,
chaynam qamkunapas sapinmanta
tucusqa hina kankichik.
Chaynam qamkunapas wayrapa apasqan
chaki wayta hina tucusqa kankichik.
Llapallan Kamachiq Tayta Diospa yachachisqankunata
mana kasukusqaykichikraykum chaynaqa kankichik.
Israelpa Chuya Diosninpa kamachisqankunata
despreciasqaykichikraykum chaynaqa kankichik.
- ²⁵ Chayraykum runankunapa contranpi
anchata Tayta Dios piñakurun.
Chayraykum atiyinwan paykunata

Tayta Dios castigarun.
 Chaynapim orqokuna katkatatarqa.
 Paykunamanta wañuqkunam
 wanu hina callekunapi wischurayarqa.
 Chaywanpas payqa hinallam
 atiyninwan castigananpaq kachkan.

- ²⁶ Tayta Diosqa karupi kaq nacionkunapaqmi
 banderata sayachin.
 Silbachkaq hinam kay pachapa cantonmanta
 paykunata hamuchin.
 Chayllam paykuna pasamunku.
 Apurawllamanñam chayaramunku.
- ²⁷ Paykunamantaqa manam mayqannipas pisipamunchu.
 Paykunamantaqa manam mayqannipas mitkamunchu.
 Manam mayqanpas puñutyanchachu nitaq puñunqachu.
 Manam mayqanpa chumpinpas paskakamunchu.
 Manam mayqanpa *usutanpa watullanpas tipimunchu.
- ²⁸ Ñawchiy-ñawchiyimi flechankupas.
 Suma-sumaq estirasqañam flechanankupas.
 Rumi hinaraqmi caballonkupa casconpas.
 Remolino wayra hinaraqmi carretankupa ruedankunapas.
- ²⁹ Qapariyninkupas leonpa qapariynin hinaraqmi.
 Qaparinkupas malta leonpa qapariyninta hinaraqmi.
 Qaparispam leonqa
 mikunanpaqpas hapin.
 Mana pipapas qechusqantam
 seguro sitioman kallpachin.
- ³⁰ Citasqa punchaw chayaramuptinmi
 Chay nacionkunamanta hamuqkunaqa qaparinqa.
 Israel nacionpa contranpim
 lamar qochapa qaparisqanta hina qaparinqa.
 Pipas Israel nacionta qawarispaqa
 tutayaypa tapaykusqanta hinam
 sasachakuyllapi kasqanta qawarinqa.
 Achkiynintapas yana puyupa
 tutayachisqanta hinam
 sasachakuypi kasqanta qawarinqa.

Isaiasta Tayta Dios akllasqanmanta

6 ¹ Rey Uziaspa wañukusqan watapim ñoqa rikurqani Tayta Diosta alto-alto tiyananpi tiyachkaqta chaynataq pachanpa patankunapas temploman huntaykuqta.

² Tayta Diospa altonpiñataqmi kachkasqa Serafin nisqanku angelkuna sapakama soqta raprayoq. Iskay raprankunawanmi uyankuta tapakuqku, iskay raprankunawanñataqmi chakinkuta tapakuqku, iskay raprankunawanñataq pawaqku. ³ Paykunam qaparispa ninakuqku:

Chuyam, chuyam, chuyam
 Llapallan Kamachiq Tayta Diosqa.
 Atiyinwan huntasqam
 kachkan llapallan kay pachaqa.

⁴Chayna qaparisqanwanmi punkupa pilarninkunapas katkatatarqa, templo-
 manñataqmi qosnipas huntarirqa. ⁵Hinaptinmi nirqani:

—İlmaynaraq kasaq! Kunanqa wañurusaqmi. Mana allin rimaq runa kach-
 kaspaymi chaynataq mana allin rimaq runakunawan *yachachkaspaymi kunan
 rikuruni Llapallan Kamachiq Rey Tayta Diosta —nispa.

⁶Hinaptinmi serafinwan sutichasqa angel altarmanta nina sansata tenazawan
 horqoramuspa ñoqapa lawman pawamurqa. ⁷Chaywan simiyman tupaykachiwas-
 panmi niwarqa:

Kunanmi simikita kay sansa tupaykurun.
 Mana allinkuna rurasqaykitam qechurun.
 Huchaykikunapas pampachasqañam karun.

⁸Chaymantam uyarirqani Señor Diospa kayna nisqanta:
 —¿Pitataq kachasaq? ¿Pitaraq willakamunqa ñoqaykumanta? —nispa.

Chaymi ñoqa nirqani:

—Kayqaya ñoqa kaypi kachkani —nispa

Chaymi ñoqa nirqani:

—Ñoqatayá kachaway —nispa.

⁹Paymi runakunaman nimunaypaq kaynata niwarqa:

Allinta uyarichkaspapas manam entiendenkichikchu.
 Sumaqta qawachkaspapas manam yachankichikchu.

¹⁰Sonsoyachiy kay runakunapa yuyaymanayninta.

Upayachiy kay runakunapa rinrinta.

Ñawsayachiy kay runakunapa ñawinta,

chaynapi mana rikunankupaq,

chaynataq mana uyarinankupaq,

chaynataq mana entiendenankupaq,

chaynapi mana wanakunankupaq,

chaynapi huchankuta mana pampachanaypaq.

¹¹Chaymi ñoqa tapurqani kaynata:

—¿Haykapikamataq chaynaqa kanqa Señor Diosllay? —nispa.

Payñataqmi niwarqa:

Llaqtakuna chunnichisqa mana runayoch kanankamam.

Wasikunapi manaña runapas kanankamam.

Chakrakunapas purmachisqa kanankamam.

¹²Runakunata karuman pusachinaykamam.

Kay nacionpas pasaypaq chunninankamam.

¹³Llapa runakuna sapa chunkamanta

hukllaña puchuruptinpas
 huktawanmi chinkachisqa kanqaku paykunapas.
 Encina sachata kuchuruptinku
 kullullanña puchuruq hinam kanqaku.
 Roble sachata kuchuruptinku
 kullullanña puchuruq hinam kanqaku.
 Chaywanpas ikllimunqam chay kulluqa.
 Chay kullumanta ikllimuqmi Tayta Diospaq sapaqchasqa kanqa.

Rey Acazman Isaiaspa willasqanmanta

7 ¹Jotampa churin otaq Uziaspa willkan Rey Acaz Juda nacionpi gobiernaptinmi Aram nacionpa reynin Rezinwan Israel nacionpa reynin Peka Jerusalem llaqtata atacaqaku, ichaqa manam venceyta atirqakuchu. Chay Rey Pekaqa karqa Remaliaspa churinmi. ²Chayna sucedesqanmantam willamurqaku Rey Davidpa castan Rey Acazman chaynataq ayllunkunamanpas kaynata nispanku:

—Aram nacionmanta tropakunam huñunakurunku Efrain castakunawan —nispa.
 Hinaptinmi Rey Acaz runankunapiwan katkatatarqaku montepi wayrapa kuyuchisqan sachakuna hinarraq.

³Chaymi Tayta Dios nirqa Isaiasta:

—Churiki “Sear-jasubwan kuska lloqsiy Rey Acazwan tupanaykichikpaq. Paywanmi tupamunkichik hanay lawpi estanqueman hamuq yarqapa hichpanpi. Chay estanquem kachkan Taqsaq Runapa Chakranman riq ñanpa hichpanpi. ⁴Paytam ninki:

“Cuidakuy ichaqa ama manchakuychu,
 ama sustochakuychu nitaq hukmanyaychu
 chay iskay qosniq yanta hina runakunaraykuqa,
 otaq Aram tropakunawan Rezinpa
 rupariq nina hina rabiasqanraykuqa
 chaynataq Remaliaspa churin Pekapa
 rabiasqanraykuqa.

⁵Aram runakunaqa, Efrain castakunaqa
 chaynataq Remaliaspa churin Pekaqa
 llapallankum contraykipi kachkanku.
 Mana allinta rurasunaykipaqmi rimanakurunku:

⁶‘Juda nacionta atacaramusunchik.
 Paykunata mancharirachimusunchik.
 Venceramuspa partinakaramusunchik’ nispa.
 ‘Rey kananpaq Tabeelpa churinta churaramusunchik.’

⁷Ichaqa Tayta Diosmi nin:
 ‘Chay piensasqankuqa manam rurakunqachu.
 Chay rimasqankuqa manam sucedenqachu.

⁸Damasco llaqtaqa Aram nacion gobiernaq llaqtam.
 Damasco llaqtaqa Rey Rezinpa gobiernanan llaqtam.
 Soqta chunka pichqayoq watamantam

Efrain casta otaq Israel nacionqa
 manaña nacion kanankama chinkachisqa kanqa.
⁹ Samaria llaqtaqa
 Efrain casta otaq Israel nacion gobiernaq llaqtam.
 Samaria llaqtaqa
 Remaliaspa churin Pekapa gobiernanan llaqtam.
 Sichu qamkunapas mana ñoqapi confiakuspaqa
 manam takyankichikchu unaypaqqa.’ ”

Emanuelpa nacemunanmanta

¹⁰ Huktawanmi Tayta Diosqa Rey Acazta rimapayaspan nirqa:
¹¹ —Mañaway ñoqa Tayta Diosta señalta hina milagrota ruranaypaq. Uku-uku-
 kunapi ruranaypaq otaq alto-altokunapi ruranaypaq mañaway —nispa.
¹² Hinaptinmi Rey Acazñataq nirqa:
 —Manam milagro ruranantaqa mañasaqchu nitaqmi Tayta Diostaqa pruebasaq-
 chu —nispa.
¹³ Chaymi Isaias payta nirqa:

Rey Davidpa castanmanta kaqkuna, kaytayá uyariychik:
 ¿Yanqallapaqchu rikchakapusunkichik
 runakunata piñachiynikichik?
 ¿Chaychum Diosniytapas piñachiyta munankichik?
¹⁴ Chaynaqa kikin Tayta Diosmi milagrota
 ruraspan qosunkichik señalta:
 Doncella sipasmi wiksayakuruspan
 wachakunqa qari wawata.
 “bEmanuel” nispam sutichanqa chay wawata.

¹⁵ Mana allin kaqta mana chaskinanpaq
 chaynataq allin kaqta akllananpaq
 cuentata qokuspanñam
 llukllutawan mielta mikunqa.
¹⁶ Mana allin kaqta mana chaskinanpaq
 chaynataq allin kaqta akllananpaq
 manaraq warma cuentata qokuchkaptinmi
 saquesqa kanqa cheqnisqayki chay iskay reykunapa nacionninkunaqa.
¹⁷ Tayta Diosmi mana allin punchawkunata
 contraykipi kachamunqa.
 Runaykikunapa contranpim
 chay punchawkunata kachamunqa.
 Abueloykikunapa castankunapa
 contranpim kachamunqa.
 Juda nacionmanta Israel nacionpa
 rakikusqan punchawmantapas
 chay punchawkuna hinaqa

^b 7:14 Hebreo simipi Emanuel ninanqa “Diosmi ñoqanchikwan” ninanmi.

manam kanqachu haykapipas.

Asiria nacionpa reyninta pusachimuptinmi
chayna mana allin punchawkuna hamunqa.

- ¹⁸ Chay tiempopim Tayta Dios silbariq hina qayamunqa.
Chuspikunata hinam Egipto nacionpi kaqkunata pusamunqa.
Egipto Mayupa waklawninpi *yachaqkunatam pusamunqa.
Abejakunata hinam Tayta Dios pusamunqa.
Asiria nacionpi yachaqkunatam pusamunqa.

- ¹⁹ Chayaramuspankum uku-uku wayqokunapi tiyarunqaku.
Qaqakunapa raqrakunapim tiyarunqaku.
Kichka-kichka ukupim tiyarunqaku.
Animalkunapa tomanan pukyukunapim tiyarunqaku.

- ²⁰ Chay tiempopim Israel runakunata
Señor Dios navajawan hina rutuchinqa.
Eufrates Mayupa waklawninmantaraq
alquilamusqan navajawan hinam rutuchinqa.
Paqlayachinqamá Israel runakunapa umanta.
Rutunqamá chakinkupa pelonkunata.
Rutunqamá paykunapa barbankunata.

²¹—Chay tiempopi vaca uywaqpaqwan iskay ovejakuna hatalliqpaqmi ²²leche achkallaña kapunqa llukllutapas mikunankama. Chay nacionpi wañunankumanta llapallan puchuqkunam mikunqaku llukllutawan mielta. ²³Chay tiempopim waranqa uvas plantakunapa wiñanan otaq waranqa qollqepa chanin huerta tik-rakunqa kichkakunapa chaynataq cardokunapa wiñanan chakramanña. ²⁴Chay huertamanmi runakuna yaykunqa flechakunawan chaynataq flechananku armakunawan, chay llapallan allpapi kichkakunawan cardokunallaña wiñasqanrayku. ²⁵Kichkakunatawan cardokunata manchakuspankum manaña pipas yaykunqachu azadonwan ñawpaq llamkananku moqokunamanqa. Chay chakrakunapa serwinqa bueyeskunata qaykunallankupaqñam chaynataq ovejakuna sarutyamallañapaqñam.

Isaiaspa churinkuna rikchanachiypaq kasqankumanta

8 ¹Tayta Diosmi niwarqa:

—Hatun tablapi qellqay runapa leey atinan letrakunawan “Maher-salal-hasbaz” niq palabrakunata. ²Chaytam ruranki sacerdote Uriaspa qayllanpi chaynataq Jeberequiaspa churin Zacariaspa qayllanpipas. Paykunatam allin testigoykunapaq churani —nispa.

³Chaymantam karqani warmiywan hinaptinmi wiksayakuruspan wachakururqa qari wawata. Chaymi Tayta Dios niwarqa:

—Chay wawata sutichay Maher-salal-hasbaz sutiwan. ⁴Manaraq chay wawa “taytay” otaq “mamay” nispa rimayta yachachkaptinmi Damasco llaqtapa qori-qollqentawan Samaria llaqtapa qori-qollqenta Asiria nacionpa reynin qechunqa. ⁵Yapatawanmi Tayta Dios rimapayawaspan niwarqa:

- ⁶ Aram nacionpa reynin Rezinrayku kusikuspanku,
Remaliaspa churin Rey Pekarayku kusikuspanku

◦ 8:1 Hebreo simipi Maher-salal-hasbaz ninanqa “Chaypunilla saqueaspa chinkachiychik” ninanmi.

- qasillalla kallpaq yakuta kay runakuna wischupakusqankuraykum,
otaq Siloe yakuta kay runakuna wischupakusqankuraykum
- ⁷ ñoqa Señor Dios paykunata tuyturachisaq.
Lloqla hina llimparichkaq Eufartes Mayuwanmi tuyturachisaq,
otaq ancha atiyñiyoc Asiria nacionpa reyninwanmi vencerachisaq.
Paymi tukuy patankunaman
llimparichkaq mayu hina tuyturunqa.
Paymi tukuy patankunaman
pullqaruchkaq mayu hina tuyturunqa.
- ⁸ Juda nacionman pasaspanmi lloqla hina lliw aparunqa.
Runakunapa kunkankamaraq hayparuchkaq hinam tuyturunqa.
Anka pawaspan raprankunata mastarichkaq hinam taparunqa.
Yaw Emanuel, llapallan allpaykitam taparunqa.
- ⁹ Nacionkunamanta runakuna,
guerrapaq qaparispayá desgraciapi rikuriychik.
Karu nacionpi llapallan runakuna,
kayta uyariychik:
Armaykichikta alistakuspapas desgraciapim rikurinkichik.
Arí, chaynata ruraspaykichikpas desgraciapim rikurinkichik.
- ¹⁰ Tanteanakuptikichikpas manam rurasqachu kanqa
ñoqaykuwan Dios kasqanrayku.
Rimanakuptikichikpas manam cumplisqachu kanqa
ñoqaykuwan Dios kasqanrayku.

Tayta Dioslla respetanamanta

¹¹ Tayta Diosmi segurota hapiykuwaspan kunawarqa kay runakunapa kawsasqanman hina ama kawsanaypaq. Kaynatam pay niwarqa:

¹²—Kay runakunam nichkanku: “Gobiernopa contranpim hoqarikuchkanku” nispa. Amam qamkunaqa chaynataqa ninkichikchu. Paykunapa respetasqantaqa amam respetankichikchu nitaqmi manchakunkichikchu. ¹³Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Dios chuya Dios kasqaytayá reqsiychik, ñoqallatayá respetawaychik, ñoqallatataqyá manchakuychikpas. ¹⁴Ñoqam kasaq santuario. Israel casta iskaynin nacionkunapaqmi ichaqa kasaq mitkana rumi hina hinaspa urmachikuq hatun rumi hina. Jerusalem llaqtapi yachaqkunapaqmi kasaq toqlla hina chaynataq trampa hina. ¹⁵Achkaqmi mitkaruspa wichiynakunaku hinaspa ñutupasqa kanqaku. Achkaqmi chay toqllaman wichiynakuspanku presochasqa kanqaku —nispa.

Discipulonkunata Isaias kunasqanmanta

- ¹⁶ Allinta waqaychaspa sellowan hina
seguraychik ñoqapa willasqayta.
Allinta waqaychaychik discipuloykuna ukupi
yachachisqaykunata.
- ¹⁷ Runankunata Tayta Dios manaña favoreceptinpas
ñoqaga paypim suyasaq.
Jacobpa mirayninkunata manaña favoreceptinpas
ñoqaga paypim hapipakusaq.

- ¹⁸ Ñoqaqa Tayta Diospa qowasqan churiykunapiwanmi
Israel nacionpi señalpaq milagro hina churasqa kachkaniku.
Sion llaqtapi *yachaqa Llapallan Kamachiq Tayta Diosmanta
señalpaq milagro hina churasqam kachkaniku.
- ¹⁹ Runakunaqa segurom nisunkichik:
Espiritistakunata qayakuychik.
Wachachachaspa upallallamanta rimaq
espirituyoqkunata qayakuychik.
¿Runakunaqa manachum Diosninkuta tapukunmanku? nispa.
¿Kawsaqqunapaqqa manachum wañuqkunapa almanata consultanmanku? nispa.
- ²⁰ Qamkunaqa Tayta Diospa yachachikuynintayá consultaychik.
Qamkunaqa Tayta Diospa kamachikuynintayá consultaychik.
Chaykunaman hina mana rimaspankuqa
kay pacha manaraq achikyaq hinam kachkanku paykunaqa.
- ²¹ Ñakarichisqa kaspankum
runakuna kayman-chayman purinqaku.
Yarqaymanta kaspankum
runakuna kayman-chayman purinqaku.
Yarqaymanta kaspankum rabiasqa kanqaku.
Reyninkutawan Diosninkutam ñakanqaku.
Altokunatam paykunaqa qawanqaku.
- ²² Pampata qawaspankum ñakariyllata rikunqaku.
Pampata qawaspankum tutayayllata rikunqaku.
Tutayaypi hinam ñakariyllapi tarikunqaku.
Pasaypaq tutayayman tanqasqam kanqaku.

Mesias nisqanku nacespan gobiernananmanta

9 ¹ Chaywanpas manam tutayayllañachu kanqa chay ñakariqkunapaqqa.
Tayta Diosmi ñawpaq tiempokunapi Neftaliypa castankunatawan Zabulonpa
castankunata humillarqa. Hamuq tiempokunapiñataqmi reqsisqa kanankupaq ru-
ranqa qochaman riq ñanpa patanpi kaqkunata. Reqsisqa kanankupaqmá ruranqa
Jordan Mayupa waklawninpi kaqkunata otaq Dios mana reqsiq runakunapa Gali-
lea allpanpi kaqkunata.

- ² Tutayaypi kawsaqqunam hatun achkiyta rikururqa.
Llumpay tutayaypi *yachaqqunamanmi achkiy rikuriykurqa.
- ³ Runakunata mirachispaykim ancha kusikuyta
apamurqanki, Dios Taytalláy.
Chayraykum ancha kusisqa paykunaqa
kachkanku, Dios Taytalláy.
Cosecha tiempopi hinam
qampa qayllaykipi kusikuchkanku.
Guerrapi suwakusqankuta rakinakuspa
kusikusqankuta hinam kusikuchkanku.
- ⁴ Matankankupi llasaq yugota pakipachkaq hinam

- otaq hombronkupi kaspita pakipachkaq hinam
ñakarichiqninkuta vencerurqanki.
Ñakarichiqninkupa varanta pakipachkaq hinaraqmi,
Madian runakunata vencesqayki punchawpi hinaraqmi
paykunapi munaychakuqta vencerurqanki.
- ⁵ Guerrapi peleaptinku bullallaña ruraq *usutankuqa,
chaynataq yawarwan qachachasqa pachankuqa,
lliwmi ruparunqa.
Chaykunataqa ninam lliwta tukurunqa.
- ⁶ Wawam nacerapuwanchik.
Wawatam Dios qoykuwanchik.
Pay gobiernapinmi sutichanqaku: Admirakuypaq Kaqwan,
Consejakuqwan, Tukuy Kallpayoq Dioswan,
Wiña-wiñaypaq Taytawan
hinaspá Hawkayay Qokuq Kamachikuqwan.
- ⁷ Rey Davidpa rantinpim gobiernanqa.
Gobiernonpa atiyinmi tukuy hinastinman miranqa.
Hawka gobiernayninqa manam tukunqachu.
Gobiernontaqa manam pipas qechunqachu.
Allinta ruraspanmi gobiernanqa.
Allin arreglokunawanmi gobiernanqa.
Chay tiempomanta wiña-wiñaykamam gobiernanqa.
Llapallan Kamachiq Tayta Diosqa sientisqanraykum chaynata ruranqa.

Israel nacionpa contranpi Tayta Diospa piñakuyninmanta

- ⁸ Señor Diosmi willachirqa Jacob castapa contranpi.
Chay willakusqanmi chayarqa Israel nacionpa contranpi.
- ⁹ Llapallan runakunam yachanqa.
Efrain castakunam yachanqa.
Samaria llaqtapi *yachaqkunam yachanqa.
Orgulloso kaspankum ninku,
hatun tukuspankum kaynata ninku:
- ¹⁰ Ladrillo perqakuna wichiruptinpas
labrasqa rumikunawanmi perqasaqku, nispa.
Sicomoro vigakunata kuchuruptinkupas
Cedromanta vigakunatam churasaqku, nispa.
- ¹¹ Ichaqa Tayta Diosmi hatarichimurqa
Rezinpa contraqninkunata.
Paymi atacanankupaq hoqarichimurqa
paypa enemigonkunata.
- ¹² Intipa qespimunán lawmantam
Aram runakunata pusamurqa.
Intipa seqaykunan lawmantam
Filistea runakunata pusamurqa
chaynapi Israel nacionta millpurunanpaq,
siminku huntata paykunata millpurunanpaq.

Chaywanpas Tayta Diosqa
hinallam piñasqa kachkan.
Chaywanpas payqa hinallam
atiyninwan castigananpaq kachkan.

13 Chaywanpas runakunaqa castigaqninku Diosmanqa
manam kutikurqakuchu.
Chaywanpas Llapallan Kamachiq Tayta Diostaqa
manam maskarqakuchu.

14 Tayta Diosmi
animalpa umanta chaynataq chupanta
kuchuchkaq hina castiganqa Israel nacionta.
Palmera sachata kuchuchkaq hinam
huk punchawllapi castiganqa.
Tutura plantata rutuchkaq hinam
huk punchawllapi castiganqa.

15 Ancianokunapiwan reqsisqa runakunam
chay animalpa uman hina.
Llullakuspa Diosmanta willakuq tukuqkunañataqmi
chay animalpa chupan hina.

16 Kay runakunata pusaqninkum paykunata pantarachinku.
Pusasqan runakunam pantaypi rikurirunku.

17 Chayraykum Señorqa mana favorecerqachu mozokunata.
Manam Señorqa favorecerqachu mana tayta-mamayoqkunata.
Nitaqmi llakipayarikurqachu viudakunamanta.
Llapallankum kachkanku Dios mana respetaq runakuna.
Llapallankum kachkanku yanqakunalla rimaqkuna.
Chaywanpas Tayta Diosqa
hinallam piñasqa kachkan.
Chaywanpas payqa hinallam
atiyninwan castigananpaq kachkan.

18 Kichkakunatawan cardokunata ruparuq nina hinaraqmi
runakunataqa mana allin rurasqanku tukuchkan.
Monte sachakunatapas ruparuq nina hinaraqmi
runakunataqa mana allin rurasqanku tukuchkan.
Qosnirichkaq remolino wayra altokunaman hoqarichkaq hinaraqmi
runakunataqa mana allin rurasqanku tukuchkan.

19 Llapallan Kamachiq Tayta Dios piñakusqanraykum
enteron kay nacion rupachkan.
Llapallan Kamachiq Tayta Dios piñakusqanraykum
chay runakunaqa ninapaq yanta hina kachkan.
Runakunaqa runamasinta
mana kuyapayarikuqñam kachkan.

20 Runaqa kaylawpi millpuchkaspapas
manam saksanchu.

Runaqa waklawpi mikuchkaspapas
manam contentakunchu.

Runaqa brazonpa aychanta mikuchkaspapas
manam contentakunchu.

- 21 Manases castam mikuchkaq hina
Efrain castata tukuchkan.
Efrain castam mikuchkaq hina
Manases castata tukuchkan.
Iskaynin castakunam mikuchkaq hina
Juda castata tukuchkan.
Chaywanpas Tayta Diosqa
hinallam piñasqa kachkan.
Chaywanpas payqa hinallam
atiyninwan castigananpaq kachkan.

10 ¹ ¡Ay, imaynaraq kankichik
engañanaykichikpaq decretaqkuna!
¡Ay, imaynaraq kankichik
ñakarichinaykichikpaq ley qellqaqkuna!

- ² Wakchakunapa derechontam
qamkunaqa mana qonkichikchu.
Ñakariq runaykunapaqmi
allin arreglotaqa rurankichikchu.
Viudakunapa kapuqnintam apakunkichik.
Mana tayta-mamayoqkunapa kapuqnintam qechukunkichik.

- ³ ¿Imataraq rurankichik castigo punchawpiqa?
¿Imataraq rurankichik karumantaraq desgracia
hamusúsaykichik punchawpiqa?
¿Pimanraq yanapasunaykichikpaq ayqenkichik?
¿Maypiraq qori-qollqekichikta saqenkichik?

- ⁴ Preso pusasqakunawan kuska mana humillakuspaqa
manañam ima ruraytapas atinkichikñachu.
Wañusqakunapa kasqanman mana wichiycuspaqa
manañam ima ruraytapas atinkichikñachu.
Chaywanpas Tayta Diosqa
hinallam piñasqa kachkan.
Chaywanpas payqa hinallam
atiyninwan castigananpaq kachkan.

Runakunata Asiria runakunawan castigananmanta

- ⁵ ¡Ay, imaynaraq kanqa
Asiria nacionpa reynin, nispam nin Tayta Dios.
Payqa castiganaypaq vara hinam kachkan.
Piñakuyniypi azote hinam payqa kachkan.
- ⁶ Mana respetawaqniy nacionta
atacananpaqmi payta kachani.
Ofiendeqniy runakunata

- atacananpaqmi payta kachani.
 Qori-qollqenkuta suwaspa
 qechumunanpaqmi payta kachani.
 Callepi mituta hina
 sarutyananpaqmi payta kachani.
- ⁷ Ichaqa Asiria nacionpa reyninqa
 manam chaynatachu piensan.
 Payqa manam chaynatachu sonqonpipas tantean.
 Aswanqa payqa tuñichinallanpaqmi piensan.
 Achka nacionkunata chinkachinallanpaqmi piensan.
- ⁸ Chay reyqa kaynatam nichkan:
 “Tropaykunapi kamachikuqkunaqa reykuna hinallam.
- ⁹ Ñoqapaqqa Calno llaqtaqa Carquemis llaqta hinallam.
 Ñoqapaqqa Hamat llaqtaqa Arfad llaqta hinallam.
 Ñoqapaqqa Samaria llaqtapas Damasco llaqta hinallam.
 Ñoqapaqqa chay llaqtakunaqa vencionay llaqtakunallam.
- ¹⁰ Achka taytacha-mamacha adoraq nacionkunatam dueñoachakurqani.
 Jerusalem llaqtapi taytacha-mamachakunamantapas
 aswan achka taytacha-mamachayoq
 nacionkunatam dueñoachakurqani.
 Samaria llaqtapi taytacha-mamachamantapas
 aswan achka taytacha-mamachayoq
 nacionkunatam dueñoachakurqani.
- ¹¹ Castigarqanim Samaria llaqtata
 chaynataq taytacha-mamachankunatapas.
 Castigasaqtaqmi Jerusalem llaqtatapas
 chaynataq taytacha-mamachankunatapas.”
- ¹² Señorqa Sion Moqopa contranpi
 runankunata tukuruspanmi,
 Jerusalem llaqtapa contranpi
 runankunata tukuruspanmi
 ninqa: Asiria nacionpa reynintam castigasaq.
 Orgulloso kayninwan rurasqanmantam castigasaq.
 Alabakuspa chaynataq hatunchakuspa
 rurasqanmantam castigasaq.
- ¹³ Asiria nacionpa reyninmi nirqa:
 “Atiyniywanmi chaykunata ruraraqani.
 Ancha entiendeq kaspaymi tanteaspa ruraraqani.
 Nacionkunapa linderonkunatam asurichirqani.
 Qori-qollqentam ñoqqa qechurqani.
 Ñoqqa munaychakuq hinam
 gobiernaqninkunatapas tiyanankumanta wischurqani.
- ¹⁴ Qesanmanta horqochkaq hinam
 runakunapa qori-qollqenta horqorqani.
 Saqesqa runtukunata
 horqochkaq hinam

runakunapa qori-qollqenta horqorqani.
 Ichaqa rapranta urpitu mana kuyurichiq hinam
 mana pipas kuyurirqachu.
 Ichaqa tuspanta urpitu kicharispán mana waqáq hinam
 mana pipas waqarqachu.”

- 15 Hachawan kuchuqmanta mastaqa
 hacha çalabakunmanchu?
 Serruchowan kuchuqmanta mastaqa
 serrucho çhatun tukunmanchu?
 Tawnaqa manam kamachinmanchu apaqnintaqa.
 Runaqa manam kaspichu payta vara kamachinanpaqqa.
- 16 Chayraykum Señor Diosqa kallpasapa
 runankunata eqoyachinqa.
 Reqsisqa kaynintam rupachkaq ninawan
 hina ruparachinqa.
- 17 Israelpa achkiynin Diosqa rugarichkaq
 nina hinam kanqa.
 Israelpa chuya Diosninqa lenguachkaq
 nina hinam kanqa.
 Huk punchawllapim kañarúspa chinkarachinqa.
 Cardokunatawan kichkakunata hinam tukurunqa.
- 18 Pasaypaqtam chinkarachinqa
 sumaqlaña montekunata.
 Pasaypaqtam chinkarachinqa
 tukuy imapa wiñanan çhakrakunata.
 Onqoq runata hinam saqerunqa.
 Pasaypaq mana kallpayoqta hinam saqerunqa.
- 19 Pisillañam rikurirunqa
 montepi puchuq sachakunaqa.
 Warmachapapas yupanallaña kanankamam
 puchurunqa sachakunaqa.

Israel casta puchuqkunamanta

- 20 Chay tiempopiqa Israel castakunamanta puchuqkunaqa
 otaq Jacobpa castankunamanta lluptiqkunaqa
 manañam hapipakunqachu ñakarichiqninpiqa
 aswanqa Tayta Diosllapim hapipakunqaku.
 Israelpa chuya Diosllanpim hapipakunqaku.
- 21 Jacobpa castanmanta as
 puchuqkunallam kutirikunqaku.
 Kallpasapallaña Diosmanmi Jacobpa castanmanta
 puchuqkuna kutirikunqaku.
- 22 Yaw Israel castakuna, qamkunamanta
 achkallaña kaptinpas

kutimunqakuqa wakillanmi.
 Qamkunamanta lamar qochapi
 aqo hinaña kaptinpas
 kutimunqakuqa wakillanmi.
 Llimparichkaq lloqla hina
 chinkachisqa kanaykichikpaqmi
 citasqaña kachkankichik.
 Allin arregloman hina
 chinkachisqa kanaykichikpaqmi
 citasqaña kachkankichik.

²³ Llapallan Kamachiq Señor Diosmi
 tantearun kay nacionta chinkachinanpaq.
 Payqa cumplinqam
 tanteasqan enteron nacionta chinkachinanpaq.

²⁴ Chayraykum Llapallan Kamachiq Señor Dios nin kaynata:

Sion Moqopi *yachaq runallaykuna,
 amayá manchakuychikchu Asiria runakunata.
 Kaspiwan waqtasuptikichikpas
 paykunataqa amayá manchakuychikchu.
 Egipto runakunata hina
 waqtasuptikichikpas amayá manchakuychikchu.

²⁵ Manapas unaymantam contraykichikpi
 piñakuyniy tukurunqa.
 Manapas unaymantam paykuna castiganaypaq
 piñakuyniy kanqa.

²⁶ Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi
 Asiria nacion castigayta qallarinqa.
 Oreb sutiyoq rumipi Madian runakunata
 castigasqanta hinam castiganqa.
 Egipto nacionpi tawnan
 hoqarisqanta hinam castiganqa.
 Lamar qochapa hawanman tawnan
 hoqarisqanta hinam castiganqa.

²⁷ Chay tiempopim llasaq qepi hina
 churasusqaykita horqosunki.
 Chay tiempopim matankaykiman yugo hina
 churasusqaykita horqosunki.
 Wirayaruspa pakirusqayki yugotam horqosunki.

Asiria tropakuna hichpamusqanmanta

²⁸ Enemigom Ajat llaqtaman chayaramun.
 Migron llaqtatam pasaramun.
 Micmas llaqtapim tukuy apamusqanta saqeramun.

- ²⁹ Qasantam pasaramun. Geba llaqtapim samarun.
Rama llaqtapi runakunam katkatatanku.
Rey Saulpa kasqan llaqtapi kaqkunam ayqekuchkanku.
- ³⁰ Sumaq Galim llaqtapi *yachaqkuna, qapariychik.
Lais llaqtapi yachaqkuna, uyariychik.
Anatot llaqtapi yachaqkuna
iimaynaraq kankichik!
- ³¹ Madmena llaqtamantam lluptichkanku.
Gebim llaqtapi yachaqkunam pakakuchkanku.
- ³² Kunanpunim sayarirunña Nob llaqtapi enemigoqa.
Sion llaqtapi yachaqkunatam amenazachkan enemigoqa.
Moqopi Jerusalem llaqtatam amenazachkan enemigoqa.
- ³³ Qawaychik, Llapallan Kamachiq Señor Diosmi
manchakuypaq atiyinwan sachakunapa kallmanta qorurunqa.
Hatun kuchusqa sachakunata hinam wichiychinqa.
Ancha hatunnin sachakunatam pampaman wikutirunqa.
- ³⁴ Montepi achkallaña sachakunatam hachawan chaqorunqa.
Libano Orqopi sachakunam paypa atiyinrayku sirirunqa.

Isaipa mirayninmanta kaq runa imaynam gobiernananmanta

- 11** ¹ Kuchusqa sachapa kullunmanta
iklimuchkaq hinam runa nacemunqa.
Sachapa sapinmanta wiñamuchkaq hinam
Isai castamanta nacemunqa.
- ² Paymi Tayta Diospa Espiritunwan huntasqa kanqa
ancha yuyaysapa kananpaq,
ancha entiendeq kananpaq,
ancha yuyaywan consejananpaq,
ancha atiyiniyoq kananpaq,
ancha yachaysapa kananpaq
hinaspa Tayta Diosta respetananpaq.
- ³ Tayta Diosta respetaptinkum payqa kusikunqa.
Manam qawasqallanman hinachu pitapas juzganqa.
Manam uyarisanman hinallachu pitapas sentencianqa.
- ⁴ Wakchakunatam derechonkuman hina allinta arreglanqa.
Kay pachapi humildekunatam
Diospa munasqanman hina defiendenqa.
Palabrankunam azote hina kanqa
kay pachapi runakunata castigananpaq.
Samayninmi espada hina kanqa
mana allin ruraqkunata wañuchinanpaq.
- ⁵ Allinkuna rurayninmi pachan hina kanqa.
Confiakuna kayninmi chumpin hina kanqa.
- ⁶ Hinaptinga atoqwan malta carnerom hawkaña kawsanqa.
Uturunguwan uña cabram kuskaña waqtapanqaku.
Leonwan malta toropas kuskañam wiñanqaku.

- Warmachapa pusasqanñam chaykunaqa kanqaku.
⁷ Vacawan ukumarim kuskankuña pastota mikunqaku.
 Chaykunapa wawankunapas kuskañam waqtapanqaku.
 Leonkunapas bueyes hinam pajataña mikunqaku.
⁸ Cobra nisqanku culebrapa uchkunpa hichpanpim
 ñuñuq wawa pukllanqa.
 Vibora nisqanku culebrapa uchkunmanmi
 chayraq anukasqa wawa makinta haywaringa.
⁹ Sapaqchasqay enteron orqopiqa
 manañam pipas mana allintaqa ruranqachu.
 Sapaqchasqay enteron orqopiqa
 manañam pipas dañanqachu.
 Imaynam yaku pasaypaqta tapaykun lamar qochata,
 chaynam enteron kay pachapi runakunapas
 reqsiwanqaku ñoqa Tayta Diosta.
¹⁰ Sachapa sapin ikllimuy hinam
 chay tiempopi Isaipa mirayninmanta rikurimunqa.
 Nacionkunapaq bandera hinam kanqa.
 Paytam maskanqaku nacionkunamanta runakuna.
 Paypa samasqan sitiom kancharinga.

Preso riqkuna libre kutimunankumanta

- ¹¹ Chay tiempopim Señorqa
 yapamanta atiynta qawachinqa.
 Puchuq runankunata
 reclamamuspanmi atiynta qawachinqa.
 Reclamamunqam runankunata
 Asiria nacionmantawan Egipto nacionmanta.
 Reclamamunqam runankunata
 Patros nacionmantawan Cus nacionmanta.
 Reclamamunqamá runankunata
 Elam nacionmantawan Sinar lawmanta.
 Reclamamunqamá runankunata
 Hamat llaqtamantawan lamar qochapa patanpi kaq nacionkunamanta.
¹² Señalta hinam banderata nacionkunapaq sayachinqa.
 Huklaw nacionkunaman Israel casta
 qarqosqakunatam huñumunqa.
 Judá nacionmanta cheqechisqakunatam
 enteron kay pachamanta huñumunqa.
¹³ Tukunqañam Efrain castapa envidioso kaynin.
 Tukunqañam Juda nacionpa cheqnikuq kaynin.
 Efrain castaqa manañam Juda castamanta envidiakunqachu.
 Juda castapas manañam Efrain castata cheqninqachu.
¹⁴ Aswanqa iskayninkuñam Filistea runakunapa
 contranpi pawanqaku.
 Intipa seqaykunan law qepankumantam paykunata atacanqaku.

- Intipa qespimunan lawpi runakunatam saqueanqaku.
 Paykunam munaychakunqaku Edom runakunapi.
 Paykunam munaychakunqaku Moab runakunapi.
 Paykunamanmi Amon runakuna sujetakunqaku.
- ¹⁵ Egipto nacion lawpi lamar qochapa partentam chinkachinqa.
 Atiyninwanmi rupachkaq wayrata Eufrates Mayuman pukuchinqa.
 Chay mayutam qanchis mayuchakunaman rakirunqa.
 *Usutankuta manaña chutukuspam runakuna chimparunqa.
- ¹⁶ Imaynam hatun ñan karqa
 Israel castakuna Egipto nacionmanta hamunanpaq,
 chaynam kanqa hatun ñan
 Asiria nacionpi puchuqkuna hamunanpaq.

Graciasta qospanku takinankumanta

- 12** ¹ Chay punchawmi ninki:
 Dios Taytalláy,
 graciastam qoyki,
 contraypi piñakuruchkaspaykipas
 rabiakuynikitam ñoqamanta asuriykachinki.
 Kunanqa qanmi consuelaykullawanki.
- ² Qam Tayta Diosmi kanki salvaqniyqa.
 Qamllapim confiakuni ñoqallayqa.
 Manañam manchakusaqchu ñoqallayqa.
 Amparaqniyqa kanki qam Tayta Diosllam.
 Takinaypaqpas kanki qam Tayta Diosllam.
 Payllamá ñoqallay salvaqniyqa.
- ³ Qamkunam kusikuyllawanña yakuta horqonkichik.
 Salvasunaynichikpaqmi pukyumanta yakuta horqonkichik.
- ⁴ Chay punchawmi ninkichik:
 Tayta Diosmanyá graciasta qoychik.
 Tayta Diostayá mañakuychik.
 Tukuy rurasqanmantayá
 nacionkunaman willakuychik.
 Payqa tukuy imapa hawanpi kasqanmantayá
 nacionkunaman yuyarichiychik.
- ⁵ Admirakuypaq rurasqanmantayá
 Tayta Diosman takiychik.
 Enteron kay pachapiyá
 chay rurasqanta reqsichiychik.
- ⁶ Sion Moqopi *yachaqkuna,
 kusikuymanta qapariychik.
 Israelpa Chuya Diosnin
 hatun kasqanrayku qapariychik.
 Israelpa Chuya Diosnin
 qamkuna ukupi kasqanrayku qapariychik.

Babilonia nacionpa contranpi willakusqanmanta

13 ¹ Amozpa churin Isaiasman Tayta Dios revelaspanmi willarqa Babilonia nacionpi pasananmanta:

- ² Qala orqopa hawanpi banderata sayachiychik.
Soldadokunata atacanankupaq qayaychik.
Paykunata kamachikuqkunapa punkunman
yaykunanpaq señaschaychik.
- ³ Guerrapi peleanankupaqmi sapaqchasqaykunata kamarachini.
Valeroso soldadokunatam qayaramuni.
Vencesqaywan kusikuqkunatam kamarachini.
Castiganaypaq ruraqkunatam kamarachini.
- ⁴ Orqokunapa hawanpim
achkallaña runakunapa qayakuynin hina uyarikun.
Nacionkunapa qapariynin hinam uyarikun.
Nacionkunamanta huñunasqa runakunapa qapariyninmi uyarikun.
Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi runankunata yupachkan.
- ⁵ Karu nacionkunamantam hamuchkanku.
Kay pachapa cantonmantaraqmi hamuchkanku.
Tayta Diosmi hamuchkan
piñakuyninpi armakunawan hina castigananpaq,
chaynapi chay runakunawan
tukuy kay pachata purmachinanpaq.
- ⁶ Qaparkachaychik, Tayta Diospa castiganan
punchawmi hichpamuchkanña.
Tukuy Atiyniyoq Diospa purmachinan
punchawmi hamuchkanña.
- ⁷ Chayraykum llapallan runaqa
manaña kallpayoq rikurirunqa.
Chayraykum llapallan runaqa
pasaypaq hukmanyasqaña rikurirunqa.
- ⁸ Pasaypaq mancharisqam rikurirunqaku.
Hatun llakipiwan hatun nanaypim rikurirunqaku.
Wachakuq warmipa nanayninwan hinam qewikachakunqaku.
Ancha hukmanyasqam sapakama qawanakunqaku.
Penqakuymantam uyankupas ruparisqa kanqaku.
- ⁹ Tayta Diospa castiganan punchawmi chayamuchkanña.
Mana aguantay atina piñakuyninmi chayamuchkanña.
Pasaypaq rabiakuynin punchawmi chayamuchkanña,
chaynapi kay pachata chunnirachinanpaq,
chaynapi kay pachapi huchasapakunata chinkarachinanpaq.
- ¹⁰ Cielokunapi lucerokunam manaña achkinqachu.
Cielokunapi huñunasqa lucerokunam manaña achkinqachu.
Qespiykamuspallam inti tutayaruspan manaña kanchanqachu.

- Killapas tutayaruspam manaña kanchanqachu.
- ¹¹ Tayta Diosmi nin kaynata:
 Kay pachapi runakunatam huchankumanta castigasaq.
 Mana allin ruraq runakunatam
 mana allin rurasqankumanta castigasaq.
 Orgulloso runakunapa
 hatun tukuynintam tukuchisaq.
 Orgulloswan gobiernaqkunatam humillachisaq.
- ¹² Runakunatam asllaña kanankukama pisiyachisaq.
 Ofir law qori-puromantapas astawanraqmi menosyachisaq.
- ¹³ Chayraykum katkatatachisaq cielokunata.
 Maymi kasqan sitiomantam
 suchurichisaq kay pachata.
 Chaynataqa rurasq Llapallan Kamachiq
 ñoqa Tayta Dios
 chay punchawpi piñakusqayraykum.
 Chaynataqa rurasq chay punchawpi
 rupariq nina hina rabiakusqayraykum.
- ¹⁴ Runakunam rikuringa
 qatikachasqa luwichu hina.
 Runakunam rikuringa
 mana michiqniyoq oveja hina.
 Sapakamam pasakunqaku ayllunkuman.
 Sapakamam pasakunqaku nacionninkuman.
- ¹⁵ Pipas tarichikuqtam lanzawan tuksipanqaku.
 Pipas hapichikuqtam espadawan wañuchinqaku.
- ¹⁶ Kikinku qawachkaptinkum
 churi-wawankuta wañuchinankupaq pampaman choqapanqaku.
 Wasinkutam suwanqaku,
 warminkunatam abusanqaku.
- ¹⁷ Conrankupim kachamusaq
 Media nacionmanta runakunata
 otaq mana qollqemanta piensaq runakunata,
 otaq qoritapas mana munaq runakunata.
- ¹⁸ Flechankuwanmi wañuchinqaku mozonkunatapas.
 Manam llakipayanqakuchu llullu wawachakunatapas.
 Manam llakipayanqakuchu warmachakunatapas.
- ¹⁹ Ñoqapa chinkachisqay Sodoma llaqta hinam
 alhaja rumi hina nacionkunapa qawapayasqan
 Babilonia llaqtaqa purmachisqa kanqa.
 Ñoqapa chinkachisqay Gomorra llaqta hinam
 Sumaq kayninmanta Caldea nacionpi runakunapa alabasqan
 Babilonia llaqtaqa purmachisqa kanqa.
- ²⁰ Babilonia llaqtaqa manaña
 runapa *yachanan llaqtam kanqa.

Qepa wiñaykunapa manaña
yachanan llaqtam kanqa.
Arabia runakunam chay sitiopiqa
karpankuta manaña sayachinqakuchu.
Michiqkunam chay sitiopiqa
ovejankuta manaña samachinqakuchu.

²¹ Babilonia llaqtapiqa purun animalkunallañam *yachanqa.
Wasinkunatapas chuseqkunallañam huntanqa.
Avestruz sutiyoq animalkunallañam chaypiqa yachanqa.
Monte cabrakunallañam chaypiqa kallpakachanqa.

²² Palacionkunapim waqanqa hiena sutiyoq animalkunallaña.
Adornasqa palacionkunapim waqanqa atoqkunallaña.
Babilonia llaqtapa castigasqa kanan
tiempoqa hichpamuchkanñam.
Babilonia llaqtapa castigasqa kanan
punchawqa kayllañam.

Israelpa mirayninkuna allpankuman kutimunankumanta

14 ¹Arí, Tayta Diosqa Jacob castakunamantam llakipayarikunqa. Yapaman-
tamá Israel castakunaqa paypa akllasqan runakuna kanqa. Chayraykum
paykunata Tayta Dios allpankupi kawsachinqa. Huklaw nacionmanta kaqkunam
paykunaman huñunakunqa hinaspam Jacobpa castankunaman hukllawakun-
qa. ²Israelpa castankunatam achkaq runakuna chaskinqaku. Kutiptinkutaqmi
paykunata nacionninkuman compañaqaku. Hinaptinmi Israel castakuna chay
runakunata rantinqaku warmi-qarita sirvientenkupaña Tayta Diospa qosqan
allpapi. Israel castakunapa presochaqnin runakunatam presochasqata pusanqaku
hinaspataqmi munaychakunqaku ñakarichiqnin runakunapi.

Babilonia nacionpa reyninta burlakuspa imaynam takinankumanta

³Israel castakuna, ñakarishaykikichikmanta, waqasqaykikichikmanta chaynataq
ancha llakikuyipi sirviente kasqaykikichikmanta Tayta Dios librasuptikichikmi ⁴Ba-
bilonia nacionpa reyninta burlakuspa ninkichik kaynata:

iImaynatamya ñakarichikuq reyqa tukurun!
iImaynatamya piñakuyninpi rurasqanqa tukurun!

⁵ Mana allin ruraqpa atiyintam
kaspita hina Tayta Dios pakiparun.
Nacionkunapi gobiernaq runapa
tawnantam Tayta Dios pakiparun.

⁶ Piñakuyninpi chay reyqa nacionkunata castigaq.
Mana tanispam paykunata castigaq.
Piñakuyninpi nacionkunapi munaychakuq.
Mana sayaykuspanmi paykunata qatikachaq.

⁷ Kunanmi ichaqa kay pachapi nacionkuna
hawkeyaypi kachkanku.
Kunanmi ichaqa kay pachapi nacionkuna

- kusikuywan takichkanku.
- ⁸ Libano Orqopi cipres sachakunapas
kusikuywanmi nichkanku.
Libano Orqopi cedro sachakunapas
kusikuywanmi nichkanku:
“Qam wañusqaykimantaqa manañam
pipas hamuspa kuchuwankuñachu” nispanku.
- ⁹ Wañusqakunapa kasqan sitiopi kaqkunapas
kuyuparikuspankum lloqsimunku
chaskisunaykipaqqas.
Kay pachapim kamachikuqkunapa
almankunapas sayarinqaku.
Nacionpi llapallan reykunam
tiyanankumanta hatarinqaku.
- ¹⁰ Llapallanmi rimarispa nisuchkanki:
“Qampas mana kallpayoqmi rikurirunki.
Qampas ñoqayku hinarraqmi rikurirunki.
- ¹¹ Hatunchakuq kaynikim kay wañuqkunapa
kasqanman chayaramun.
Arpaykikunapa waqayninpas kay wañuqkunapa
kasqanmanmi chayaramun.
Kaypi waqtapanayki camapas aycha urullañam.
Qataykikunapas kaypiqa asnariq urullañam.”
- ¹² Achikyamuptin llipipipiq lucero
iimaynanpimá cielomantaqa wichiycamunki!
Nacionkuna venceq kachkaspaqa
¿imaynanpimá kay pachamanqa wischurachikamunki?
- ¹³ Qanmi sonqoykipi nirqanki:
“Hanaq pachamanmi ñoqaqa seqarusaq.
Tayta Diospa luceronkunapa altonpim
tiyanayta churamusaq.
Norte lawman rispaymi
huñunakunanku orqopi tiyamusaq.
- ¹⁴ Alto-altopi kaq puyukunapa
altonmanraqmi seqarusaq” nispa.
“Ñoqaqa Alto-altopi Dios hinam kasaq” nispa.
- ¹⁵ Aswanqa wañusqakunapa kasqanmanmi
uraykachisurqanki.
Aswanqa uku-ukumanraqmi
uraykachisurqanki.
- ¹⁶ Rikusunqikikunam qawarayasuspayki ninqaku.
Qanmanta yuyaymanaspankumá ninqaku:
“¿Manachum kay runaqa kay pachapi runakunata
chaqwachiq karqa?
¿Manachum kay runaqa
kay pachapi nacionkunata katkatatachiq karqa?

- 17 Kay pachatam payqa chunnichirqa.
Llaqtankunatam payqa tuñichirqa.
Presokunapas wasinman kutinanta
mana munaq runam karqa.”
- 18 Nacionkunapi llapallan wañusqa reykunam
sepulturankupi honrasqa chutarayachkanku.
Sapakamam sepulturankupi hawka chutarayachkanku.
- 19 Qanmi ichaqa sepulturaykimanta wischusqa kachkanki.
Mana valeq kallma hinam wischusqa kachkanki.
Espadawan tuksisqa wañuqkunapa ñitisqanmi kachkanki.
Sarutyasqa aya hinam wikapasqa kachkanki.
Rumikunapa kasqan uku-uku uchkumanmi aya
hina wischusqa kachkanki.
- 20 Manam wakin reykuna hinachu pampasqa kanki.
Nacionnikita pasaypaq purmachisqaykimantam
mana pampasqachu kanki.
Chaynam kanki runaykikuna wañuchisqaykimanta.
Wiñaypaqmi manaña yuyarinqakuchu
mana allin runakunapa mirayninta.
- 21 Churinkunapaq sitiota alistaychik
wañuchinankupaq,
chaynapi abuelonkupa mana allin rurasqankumanta
wañuchinankupaq,
chaynapi kay pachapi dueño chakuyta ama piensanankupaq,
chaynapi kay pachapi llaqtakunata
amaña hatarichinankupaq.
- 22 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:
Ñoqam paykunapa contranpi hatarisqa,
Babilonia llaqtatam chinkachisqa, nispa.
Tayta Diosqa nintaqmi:
Babilonia llaqtapi puchuqkunatawan kuskatam tukusqa,
churinkunatam willkankunatawan kuskata tukusqa, nispa.
- 23 Llapallan Kamachiq Tayta Diosqa nintaqmi:
Chay llaqtataqa erizo animalkunapa
*yachananmanñam tikrasqa.
Yakupa qocharayanan sitiomanñam tikrasqa.
Pichanawan qopata pichachkaq hinam chinkachisqa.

Asiria nacion purmachisqa kananmanta

- 24 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi juraspa nirqa:

Cheqaptapunipas ñoqapa piensasqayman hinam kanqa.
Cheqaptapunipas ñoqapa tanteasqayman
hinam cumplisqa kanqa.
- 25 Hina allpaypim Asiria runakunata wañuchisqa.

- Hina orqoykunapim paykunata sarupasaq.
 Yugo horqosqa hinam runaykunapi
 munaychakuyninku tukurunqa.
 Qepinku uraykachisqa hinam runaykunapa
 ñakariynin tanirunqa.
- ²⁶ Kay pachapa contranpim ñoqa Tayta Dios
 chaynata tanteachkani.
 Llapallan nacionkunata atiyiniywan
 castiganaypaqmi kachkani.
- ²⁷ Llapallan kamachiq Tayta Diosmi
 chaynata tanteachkan.
 ¿Pitaq paypa tanteasqanta michakunman?
 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi
 atiyininwan castigananpaq kachkan.
 ¿Pitaq paypa castigananta harkanman?
- Filisteá runakunapa contranpi willakusqanmanta**
- ²⁸ Rey Acazpa wañusqan watapim Isaias kaynata willakurqa:
²⁹ Maqasuqnikichikpa tawnan pakirusqanraykuqa
 amayá kusikuychikchu.
 Filisteá llapallan runakuna,
 chay pakirusqanraykuqa
 amayá kusikuychikchu.
 Chay kuchusqa culebrapa puchuqninmantaqa
 aswan kachukuq culebraraqmi lloqsimunqa.
 Chay kachukuq culebrapa mirayninmantaqa
 pawariq venenosapa culebraraqmi lloqsimunqa.
- ³⁰ Pasaypaq wakcha runakunam
 achka pastota mikuchkaq ovejakuna hina mikunqaku.
 Mana imayoqkunam
 hawkayaypi samachkaq ovejakuna hina hawka samakunqaku.
 Yarqaymantam wañuchisqa qanmanta as puchuqkunata.
 Lliwtam wañuchisqa qanmanta lliw puchuqkunata.
- ³¹ Zaguanpi kaqkuna iqaparkachayllawanñayá waqaychik!
 Llaqtapi kaqkuna illakimantayá qapariychik!
 Norte lawmantam tropakuna hamuchkan.
 Qosni hinaraqmi tropakuna kallpamuchkan.
 Tropakunamanta chulla soldadupas
 mana rakikusqam hamuchkan.
- ³² Chay runakunamanqa çima nispataq nisunchik?
 Chay nacionmanta kachamusqankumanqa çima nispataq nisunchik?
 Nisunchikqa: Tayta Diosmi takyachinqa
 Sion Moqota, nispam.
 Nisunchikqa: Ñakarichisqa runankunam
 chaypi amparakunqa, nispam.

Moab castapa contranpi willakusqanmanta

- 15** ¹ Moab castapa contranpim Isaias kaynata willakurqa:
 Moab nacionpi kaq Ar llaqtata vencerusqanku tutam
 Moab nacion desgraciapi rikurirqa.
 Moab nacionpi kaq Kir llaqtata vencerusqanku tutam
 Moab nacion desgraciapi rikurirqa.
- ² Dibon llaqtapi runakunam waqaq richkanku.
 Moqo capillakunapi waqaqmi richkanku.
 Moab castam qaparkachachkan Nebo llaqta
 tuñichisqankumanta.
 Moab castam qaparkachachkan Medeba llaqta
 tuñichisqankumanta.
 Llapallankum umanku kachiy-kachiy rutusqa kachkanku.
 Llapallankum barbanku rutusqa kachkanku.
- ³ Luto pachayoqmi callekunapi purichkanku.
 Wasipa pampa hina techonpim
 waqaspa qaparkachachkanku.
 Llaqtapa plazankunapim
 waqaspa qaparkachachkanku.
 Waqaspankum paykunaqa wischurayachkanku.
- ⁴ Hesbon llaqtapi kaqkunam qayaykachakunku.
 Eleale llaqtapi kaqkunam qayaykachakunku.
 Jahaza llaqtakamam uyarikuchkan qayaykachakusqanku.
 Chayraykum Moab soldadokuna manchakuymanta qaparinku.
 Chayraykum Moab soldadokuna hukmanyarunku.
- ⁵ Moab castakunapaqmi sonqoymanta qayaykachakuchkani.
 Moab castakunapaqmi yanapakuyta mañakuchkani.
 Runankunam lluptikuchkanku Zoar llaqtakama.
 Lluptikuchkankumá Eglat-selisiya llaqtakama.
 Luhit wichaytam waqastin richkanku.
 Horonaim llaqtaman riq ñantam
 qayaykachakustin richkanku.
 Desgraciapi kasqankuraykum qaparispá richkanku.
- ⁶ Nimrim Wayqopi pukyukunam chakirunña.
 Qorakunapas lliwmi chakirunña.
 Verde pastopas manaña kanankamam chakirunña.
- ⁷ Chayraykum runakunaqa
 wasinkupi huñusqanku kapuqninkuta astachkanku.
 Wayaw sachakunapa kasqan
 wayqopa waklawninmanraqmi astachkanku.
- ⁸ Qayaykachakusqankum lliw Moab nacionpi uyarikuchkan.
 Eglaim llaqtakamam qaparkachasqanku uyarikuchkan.
 Beer-elim lawkamam qaparkachasqanku uyarikuchkan.
- ⁹ Dimon llaqtapi pozokuna yawarwan huntasqa kachkaptinpas
 hatun castigotaraqmi kachamusaq chay Dimon llaqtamanpas.

Moab nacionmanta lluptiqkunatam leon mikurunqa.
Chay nacionpi puchuqkunatam leonkuna mikurunqa.

Moab runakuna Juda nacionman ayqekusqankumanta

- 16** ¹ Nacionpi gobiernaqman malta carnerota qatichiychik.
Chunniqqi Sela llaqtamanta Sion Moqoman qatichiychik.
- ² Moab nacionmanta warmikunam
otaq Arnon Mayuta chimpaqkunam
rapraykachaqa mallqo urpitukuna hinaraq kachkanku.
Qesanmanta pawarachisqa mallqo urpitukuna hinaraqmi kachkanku.
- ³ Sion Moqopi yachaqkunatam ninku:
Tanteanakuychik amparawanaykikupaq.
Rimanakuychik defiendewanaykikupaq.
Chawpi punchawpiyá tuta hina llantuykuwayku ñoqaykuta.
Pakaykuwaykuyá qanman ayqemuqkunata.
Amayá traicionawaykuchu qanman lluptimuqkunata.
- ⁴ Qamkuna ukupiyá *yachachunku Moab nacionmanta ayqemuqkunaqa.
Salteaqqunamantayá pakaykuwayku ñoqaykutaqa.

Ñakarichisqa kayniyku tukuruptinqa,
llaqtakuna purmachiya tukuruptinkuqa,
chaynataq enemigopas nacionmanta pasaruptinqa

- ⁵ Diosmi hatun kuyakuyninpi huk gobiernota hatarichinqa.
Davidpa castanmantam confianza runata gobiernachinqa.
Juzgaspanmi allin arreglokunata ruranqa.
Runakuna allinta ruranankupaqmi hikutanqa.

- ⁶ Yachanchikmi Moab nacionpi runakunapa
orgulloso kayninta.
Yachanchikmi ancha hatun tukuq hinaspa runa
tukuq kayninta.
Yachanchikmi mana respetakuq kaynintapas.
Yachanchikmi yanqa alabakuq kaynintapas.

- ⁷ Moab nacionmanta kaqkunam
qaparkachanqaku nacionninkumanta.
Qamkunam waqankichik Kir-hareset llaqtamanta kaq
ñupupasqa uvas pasaskunamanta.
Qamkunaqa waqankichikmi
ñakarichisqa kasqankumanta.

- ⁸ Hesbon llaqta law chakrakunapi plantakunam qawikurun.
Sibma llaqta law uvas huertakunam pasaypaqta qawikurun.
Nacionkunapi munaychakuqkunam ikllimuqkunata lliw sarutyarun.
Jazer llaqtakamam kallmankuna mastarikururqa.
Chunniqnintam kallmankuna mastarikururqa.
Lamar qochapa waklawninkamaraqmi chayarurqa.

- ⁹ Chayraykum Jazer llaqtapi kaqkuna waqachkanku

- Sibma llaqta law uvas huertamanta.
 Chaynam ñoqapas waqachkani
 Sibma llaqta law uvas huertamanta.
 Hesbon llaqta, qamraykum weqeyta chaqchuni.
 Eleale llaqta, qamraykum weqeyta chaqchuni.
 Tarpukuynikikunapa hawanpim
 guerrapi peleaqkuna qaparinku.
 Cosechaykikunapa hawanpim
 guerrapi peleaqkuna qaparinku.
- ¹⁰ Kusikuyninkum kunanqa tukurunña
 tarpusqa chakrankunamanta.
 Qapariyninkum kunanqa tukurunña
 tarpusqa chakrankunamanta.
 Uvas huertankupi takiyninkuqa
 manañam kanqachu.
 Uvas sarunankupiqqa manañam sarunqakuñachu.
 Vinopaq uvastaqa manañam sarunqakuñachu.
 Qapariyninkuqa manañam kanqañachu.
- ¹¹ Chayraykum arpa hina sonqoy
 waqan Moab nacionmanta.
 Chayraykum arpa hina sonqoy
 waqan Kir-hareset llaqtamanta.
- ¹² Moab nacionpi kaqkunaqa
 moqokunapi capillakunaman yaykuspapas
 manam ima ruraytapas atinqakuchu.
 Moab nacionpi kaqkunaqa
 pisipanankukama santuarionkupi mañakuspapas
 manam ima ruraytapas atinqakuchu.
- ¹³ Chaynatamá unayña Tayta Dios rimarqa Moab nacionpa contranpi.
- ¹⁴ Kunanñataqmi Tayta Dios kaynata nin:
 Kimsa watamantam
 otaq llamkapakuq runapa yupasqan watamantam
 ancha reqsisqa Moab nacionqa despreciasqa nacion kanqa.
 Nana-nanaq runayoq kaspapas despreciasqa nacionmi kanqa.
 Chay puchuq runakunaqa mana atiyniyoq runakunallam kanqa.

Damasco llaqtapa contranpi willakuymanta

17 ¹Damasco llaqtapa contranpim Isaias kaynata willakurqa:

- Damasco llaqtapa manañam llaqtañachu kanqa.
 Aswanqa tuñichisqa rumikunallañam montorayanqa.
- ² Aroer llaqta lawpi llaqtakunaqa mana runayoqñam kanqa.
 Animalkunapa echaderonñam kanqa.
 Animalkunallañam chaypiqa puñunqaku.
 Mana pipapas manchachisqanñam hawka kanqaku.

³ Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:
 Efrain castapaqa
 manañam kanqachu murallasqa llaqtanqa.
 Israel allin reqsisqa nacionpaqa
 manañam kanqachu murallasqa llaqtanqa.
 Damasco llaqtapaqa manañam kanqachu gobiernonqa.
 Aram nacionpi puchuqkunapaqa
 manañam kanqachu murallasqa llaqtanqa.

Israel nacion castigasqa kananmanta

- ⁴ Chay tiempopim Jacobpa allin reqsisqa nacionninga
 pisi kallpayoq rikurirunqa.
 Tukuy imawan huntasqa kayninpas
 mana imayoqñam rikurirunqa.
- ⁵ Cosechapi rutunaraq trigo
 hinam kanqa.
 Makinwan huñusqa espigakuna hinam kanqa.
 Refaim Qechwapi trigo pallapasqa hinam kanqa.
- ⁶ Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmi nin:
 Pallapanankupaq aceitunas sacha hinam kanqa.
 Waqtaparuptinku puntankunapi
 iskay kimsa ruruyoq hinam kanqa
 otaq kallmapi tawa pichqa rurullaña
 puchuq hinam kanqa.
- ⁷ Chay tiempopim runaqa unanchaqninmanta
 cuentata qokunqa.
 Chay tiempopim Israelpa Chuya Diosninta qawarinqa.
- ⁸ Manañam qawarinqakuchu kikinkupa rurasqan altarkunata.
 Manañam qawarinqakuchu Asera sutiyoq mamachankuta.
 Manañam kaqpaqpas hapinqakuñachu
 incienso kañananku altarkunamanta.
- ⁹ Chay tiempopim murallasqa llaqtakunata saqerunqaku.
 Montepi kuchurusqa sachakunata hinam saqerunqaku.
 Israel runakunapa qayllanpi saqerusqanku
 llaqtakunata hinam saqerunqaku.
 Pasaypaq chunnichisqañam kanqaku.
- ¹⁰ Chaynam kasunki salvaq Diosniki qonqarusqaykirayku.
 Chaynam kasunki qaqa hina amparakuna Diosniki mana
 yuyarisqaykirayku.
 Kuyayllapaq plantakunata
 huertaykipi plantaspapas,
 huklaw nacionmanta apamusqa
 taytacha-mamachakunapaq plantaspapas
- ¹¹ plantasqayki punchawmi nanachikunki.

Paqarinnintillanmi ikllirachinki.
 Aswanqa onqoy rikuriramuptinmi pierderunqa.
 Mana hampiy atina onqoy rataykuptinmi
 cosechayki pierderunqa.

- ¹² Lamar qochapa qapariyninta hina uyariychik.
 Nana-nanaq nacionkunapa qapariyninta uyariychik.
 Nisyu lloqllapa qapariyninta hina uyariychik.
 Nana-nanaq runakunapa hamusqanta uyariychik.
- ¹³ Achka yakukunapa qapariyninta hinamá
 chay runakunaqa qaparinku.
 Paykunata Tayta Dios qaqchaptinmi
 karukunamanraq lluptikunku.
 Moqokunamanta wayrapa apasqan qopa hinaraqmi
 qatikachasqa kanku.
 Sinchi wayrawan remolino wayra hamuchkaq hinaraqmi
 qatikachasqa kanku.
- ¹⁴ Chisinkuytam mancharikuyllapaqña rikurirunku.
 Manaraq achikyamuchkaptinmi chinkarunku.
 Chaynam sucederun saqueaqninchikkunata.
 Chaynam pasarun suwaqninchikkunata.

Cus nacionpa contranpi willakuymanta

- 18** ¹ iAy, imaynaraq kanqa wanwakunapa
 warwaryanan nacion!
 iAy, imaynaraq kanqa Cus law
 mayukunapa waklawninpi kaq nacion!
- ² Chay nacionmi lamar qochanta
 purichin runankunata.
 Tuturamanta buquekunapim
 purichin willakuq runankunata.
 Yaw kachasqa kallpaqkuna,
 qamkunaqa chayllayá riychik.
 Hatunkaray runakunamanyá chaylla riychik.
 Chayllayá riychik lluchkay-lluchkay
 uyayoq runakunaman.
 Riychikyá tukuy hinastinpi kaq
 runakunapa manchakusqan runakunaman.
 Runamasin ñakarichiq kallpasapa
 runakunamanyá chaylla riychik.
 Mayukunapa partisqan nacionpi
 *yachaqkunamayá chaylla riychik.
- ³ Kay pachapi kawsaq runakuna,
 enteron kay pachapi kawsaq runakuna,
 orqokunapi banderakunata sayachiptinkum qawankichik.
 Cornetata tocaptinkum uyarinkichik.

⁴ Tayta Diosmi niwarqa:

Maypi kasqaypim ñoqaqa hawkalla kasaq.

Maypi kasqaymantam ñoqaqa qawamusaq.

Usyaypi llipipipispa kanchariq

inti hinam ñoqaqa kasaq.

Cosecha tiempo rupaypi sulla hinam ñoqaqa kasaq.

⁵ Uvas plantakuna sisayta tukuruptinmi,

rurunkunapas poqoytaña qallaykuptinmi,

manaraqpas cosecha qallarichkaptinmi

kallmankunata cuchillowan rawmaruchkaq

hina chinkarachinqa.

Wiñaq kallmankunata kuchuparuspa

wischuruchkaq hinam chinkarachinqa.

⁶ Lliwmi moqokunapi saquesqa kanqa.

Aycha mikuq pawaqkunapaqmi saquesqa kanqa.

Purun animalkunapaqmi saquesqa kanqa.

Chay sitiopim alton pawaq animalkuna

poqoy tiempopi kanqaku.

Chay sitiopim purun animalkuna

cosecha tiempopi kanqaku.

⁷ Llapallan Kamachiq Tayta Diosmanmi

ofrendankuta apamunqaku.

Hatunkaray lluchkay-lluchkay uyayoc

runakunam apamunqaku.

Tukuy hinastinpi kaq runakunapa manchakusqan

runakunam apamunqaku.

Apamunqakumá ofrendankuta runamasin ñakarichiq

kallpasapa runakuna.

Apamunqakumá ofrendankuta mayukunapa partisqan

nacionpi *yachaqkuna.

Apamunqakumá ofrendankuta Sion Moqopi llaqtaman.

Apamunqakumá Llapallan Kamachiq

Tayta Diosta alabana llaqtaman.

Egipto nacionpa contranpi willakuymanta

19 ¹Egipto nacionpa contranpim Isaias willakun:

Egipto nacionman riq

Tayta Diostayá qawariychik.

Sillasqa hina puyupi kallpaylla

riqtayá qawariychik.

Egipto nacionpi taytacha-mamachakunam

paypa qayllanpi katkatatanku.

Egipto nacionpi llapallan runakunam

pasaypaqta hukmanyarunku.

² Tayta Diosmi nin:

- Egipto runakunatam takanarachisqa.
 Kikinkupuratam peleanarachisqa.
 Amistadpuram peleanqaku.
 Llaqtapuram peleanqaku.
 Nacionpuram peleanqaku.
- ³ Egipto runakunapa yuyaymanaynintam hukmanyarachisqa.
 Egipto runakunapa tanteasqankutam yanqacharusqa.
 Hinaptinmi taytacha-mamachakunata tapunqaku.
 Brujokunatañam paykunaqa tapunqaku.
 Tapunqakum espiritistakunata.
 Qayakunqakum wañuqkunapa espiritunkunata.
- ⁴ Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi nini:
 Egipto runakunatam entregaykusaq.
 Nakarichispa munaychakuqninku runakunamanñam qoykusaq.
 Mana llakipayakuq reywanmi paykunata gobiernachisqa.
- ⁵ Nilo Mayupa yakunmi chinkarunqa.
 Pasaypaqtam chay mayuqa chakirunqa.
- ⁶ Yaraqkunam asnarirunqa.
 Wayqokunapi yakukunam pisirunqa.
 Egipto nacionpi Nilo Mayum chinkarunqa.
 Ismurunqam lliw soqoskuna.
 Ismurunqam lliw tuturakuna.
- ⁷ Nilo Mayupa patanpi plantakunam chakirunqa.
 Nilo Mayupa patanpi tarpuykunam lliw chakirunqa.
 Manaña kanankamam wayra aparunqa.
- ⁸ Nilo Mayupi challwaqkunam qaparkachanqaku.
 Anzuelowan llapallan challwaqkunam waqanqaku.
 Atarrayawan challwaqkunam eqoyarunqaku.
- ⁹ Pilchasqa linowan llamkaqkunam muspaypi hina kanqaku.
 Yuraq tela awaqkunam muspaypi hina kanqaku.
- ¹⁰ Tela awaqkunam pasaypaqta hukmanyarunqaku.
 Llapallan llamkaq runakunam llakisqa sonqoyoq kanqaku.
- ¹¹ Zoan llaqtapi kamachikuqkunaqa
 ancha roqrum kanku.
 Rey Faraonta yuyaywan consejaq kachkaspankum
 mana valeqllata consejanku.
 ¿Imaynanpitaq chayna runakunaqa Rey Faraonman niqku:
 Yachaysapa runakunapa castanmi kaniku, nispaqa?
 ¿Imaynanpitaq chayna runakunaqa Rey Faraonman ninku:
 Ñoqaykuqa ñawpaq reykunapa castanmi kaniku, nispaqa?
- ¹² Yaw Egipto nacionpa reynin Faraon
 ¿maypitaq kachkan yachaysapa runaykikunaqa
 chaynapi Llapallan Kamachiq Tayta Diospa
 tanteasqanta willasunaykipaqa?

- ¿Maypitaq kachkan yachaysapa runaykikunaqa chaynapi Egipto nacionpa contranpi tanteasqankuta yachachisunaykipaqa?
- ¹³ Zoan llaqtapi kamachikuqkunaqa sonso runakunam.
Menfis llaqtapi kamachikuqkunaqa engañachikuq runakunam.
Ayllunkupi kamachikuqkunaqa Egipto nacion pantarachiq runakunam.
- ¹⁴ Tayta Diosmi paykunapi rikurirachirqa.
Pantachikuq espiritutam rikurirachirqa.
Paykunam pantarachinku Egipto nacionta.
Tukuy rurasqankupim pantarachinku chay nacionta.
Vomitaq sinkata hinam ruraruñku.
Tamsakachaq sinkata hinam ruraruñku.
- ¹⁵ Uma kaqpas nitaq chupa kaqpas Egipto nacionpa favorninpiqa manam ima ruraytapas atinqachu.
Palmera kallmapas nitaq tuturapas chay nacionpa favorninpiqa manam ima ruraytapas atinqachu.
- ¹⁶Chay tiempopim Egipto nacionpi runakunaqa warmikuna hinaña rikurirunqa. Llapallan Kamachiq Tayta Dios atinyinwan paykunata castigaptinmi katkatataspanku mancharikunqaku. ¹⁷Juda nacionpi kaqkunam tamsaykachachinqaku Egipto nacionpi *yachaqkunata. Chaymi pipas sapa kuti Juda nacionpi kaqkunamanta yuyarispankuqa mancharikunqaku Egipto nacionpa contranpi Llapallan Kamachiq Tayta Diospa tanteasqankunamanta. ¹⁸Chay tiempopim kanqa Egipto nacionpi pichqa llaqtakuna Canaan allpapi rimayninkuta rimaqkuna. Paykunaqa Llapallan Kamachiq Tayta Diosmanta mana rakikunankupaqmi juranqaku. Chay llaqtakunapa huknintam Intipa Llaqtanwan sutichanqaku. ¹⁹Chay tiempopim kanqa Egipto nacionpi Tayta Diospaq sapaqchasqa altar, linderonpipas churanqakutaqmi Tayta Dios yuyarina monumentota. ²⁰Chay monumentom señal chaynataq testigo hina kanqa ñakarichiqninkupa contranpi Tayta Diosta mañakuptinku. Paymi kachamunqa salvaqninkuta paykunata defiendespa librananpaq. ²¹Tayta Diosqa Egipto nacionpi kaqkunamanmi reqsichikunqa, paykunapas payta reqsikuspankum yupaychanqaku. Adoraspankum paypaq animalkunata wañuchipunqaku, ofrecenqakutaqmi kawsaykunamanta ofrendakunatapas hinaspan prometespanku cumplinqaku. ²²Tayta Diosqa azotechkaq hinam castiganqa Egipto runakunata, chaywanpas kikillantaqmi paykunata sanoyachinqa. Tayta Diosman kutirikuspa mañakuptinkum paykunataqa sanoyachinqa.
- ²³Chay tiempopitaqmi Egipto nacionmanta Asiria nacionkama hatun ñan kanqa hinaptinmi Asiria nacionpi kaqkuna rinqaku Egipto nacionman, Egipto nacionpi kaqkunapas rinqakutaqmi Asiria nacion lawman. Egipto nacionpi kaqkunawan Asiria nacionpi kaqkunam kuskanku adoranqaku Tayta Diosta.
- ²⁴Chay tiempopim Egipto nacionwan Asiria nacion hinaspa Israel nacion kim-sanku bendicion kanqa kay pachapi nacionkunapaq. ²⁵Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi bendecinqa paykunata kaynata nispan:

—Ñoqam bendecini Egipto runaykunata, bendecinitaqmi unanchasqay Asiria naciontapas chaynataq herenciay Israel naciontapas —nispa.

Egipto naciontawan Cus nacionta Asiria nacion vencesqanmanta

20 ¹Huk watam Asiria nacionpa reynin Sargon kachamurqa llapallan tropankuna kamachiqta Asdod llaqtaman hinaptinmi chay llaqtapa contranpi peleaspan vincerurqa. ²Chay tiempopim Tayta Dios rimapayarqa Amozpa churin Isaiasta, paytam nirqa: —Chustukuy luto pachaykitawan *usutaykita —nispa.

Hinaptinmi pay chaynata ruraspan mana pachayoq qala chakilla purirqa. ³Hinaptinmi Tayta Dios nirqa:

—Serviqniy Isaiasmi mana pachayoq chaynataq qala chakilla purirqa kimsa watapuni. Chaytam ruraraq señaipa hina Egipto nacionta chaynataq Cus nacionta imam pasananmanta yachachinanpaq. ⁴Asiria nacionpa reyninmi presochasqata pusanqa Egipto nacionpi kaqkunatawan Cus nacionpi kaqkunata. Paykunamantam pusanqa mozokunatapas chaynataq machukunatapas. Paykunataq pusanqa mana pachayoqtam, qala chakillatam chaynataq qala sikillatam chaynapi Egipto nacion penqaypi kananpaq. ⁵Hinaptinmi Cus nacionpi confiakuqkuna chaynataq Egipto nacionmanta alabakuqkunapas mancharikuspanku penqakuywan kanqaku. ⁶Chaymi lamar qochapa patanpi *yachaqkuna chay tiempopi ninqaku:

—Qawaychik confiakusqanchik nacionta. Asiria nacionpi reymanta librawaspanchik yanapawananchikpaqmi chay nacionman lluptirqanchik. Chaynaqa ¿imaynatataq kunanqa lluptisunchik? —nispa.

Babilonia nacion vencesqa kananmanta

21 ¹Lamar qochapa hichapanpi kaq chunniq sitiopa contranpim Isaias kaynata nirqa:

Imaynam Neguev lawninta sinchi wayra hamuchkan,
chaynam chunniq lawmanta enemigo hamuchkan.

Mancharikuypaq sitiomantam hamuchkan.

²Puramente manchakuypaqmi Tayta Diospa rikurichiwashanqa:

Traicionaqqunam traicionachkanku.

Salteaqqunam salteachkanku.

Elam nacionmanta kaqkuna iatacaychik!

Waqayninkutam upallachisaq.

Media nacionmanta kaqkuna imuyurisa atacaychik!

Waqayninkutam upallachisaq.

³Cuerpoymi pasaypaqta nanawachkan.

Wachakuywan ñakariq warmi hinam

nanaywan qewikachakuchkan.

Llakikuypi kaspaymi manaña uyarinichu.

Mancharikuypi kaspaymi manaña qawakunichu.

⁴Muspaypi hinam rikuriruni.

Mancharikuywanmi katkatatachkani.

Tarden lawpi gustasqay tiempom mancharichiqniyña karun.

Ancha mancharichiqniyñam rikurirun.

- ⁵ Mesaqa kachkan alistasqañam.
Mantelkunapas kachkan mastasqañam.
Tropa kamachiqkuna isayariychik!
iHarkachikunaykichik armakunata
aceitewan llusiyichik!
- ⁶ Señormi kaynata niwarqa:
Llaqta cuidaqta churamuy.
Tukuy rikusqanta
willakunanpaq churamuy.
- ⁷ Pares-pares caballokunapa aysasqan carretakunata qawaspanqa,
asnokunapi silladakuna hamuqta qawaspanqa,
camellokunapi silladakuna hamuqta qawaspanqa
llaqta cuidaqyá sumaqta qawarayachun, nispa.
Llaqta cuidaqyá allinta qawarayachun, nispa.
- ⁸ Llaqta cuidaqñataqmi qaparispan ninman:
Señor, maymi churawasqankupim
puncha-punchaw sayachkani.
Señor, maymi sayasqaypim
tutan-tutan cuidachkani.
- ⁹ Kunanmi qawachkani carretapi runa hamuqta.
Qawachkanim pares caballopa aysasqan carretapi runa hamuqta.
Vencerunkum Babilonia llaqtataqa.
Taytacha-mamachankupas pampakunapiñam wischurayachkan.
Chaykunaqa ñutupasqañam pampakunapi wischurayachkan.
- ¹⁰ Ñakarichisqa castamasillaykuna,
erapi trillasqa hina castamasillaykuna,
Llapallan Kamachiq Tayta Diosmanta
uyarisqaytam willaykichik.
Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmanta
uyarisqaytam willaykichik.

Edom nacionpa contranpi willakuymanta

- ¹¹ Duma llaqtapa contranpim Isaias nirqa:

Huk kaqninmi Seir Orqomanta nimuwachkan:
Yaw llaqta cuidaq runa
¿hayka horallañataq faltachkan achikyananpaq? nispa.
Yaw llaqta cuidaq runa
¿hayka horallañataq faltachkan achikyananpaq? nispa.
- ¹² Llaqta cuidaqmi contestaspan nin:
Hamuchkanmi hora achikyamunanpaq.
Hamuchkantaqmi hora tutaykunanpaq.
Yachayta munaspaqa tapukuychik.
Yachayta munaspaqa kutimuychik.

Arabia runakunapa contranpi willakusqanmanta

¹³ Arabia runakunapa contranpim Isaias nirqa:

- Dedan lawmanta viajerokuna,
Arabia law pukyu sachakunapi tuta samakuqkuna,
¹⁴ yakunayasqakunawan tupaykuq lloqsimuychik.
Yakullaykichiktapas qoykunaykichikpaqyá lloqsimuychik.
Tema lawpi yachaqkuna,
lluptiqkunamanyá taripaykamuychik.
Mikuyllaykichiktapas qoykunaykichikpaqyá taripaykamuychik.
¹⁵ Paykunaqa guerrapi wañunankumantam ayqekuchkanku.
Vainanmanta horqosqa espadawan wañunankumantam ayqekuchkanku.
Flechana armawan kamaykuqkunamantam lluptikuchkanku.
Manchakuypaq guerramantam ayqekuchkanku.

¹⁶ Señormi kaynata niwarqa:

- Kaymanta huk watamanmi
otaq llamkapakuq runapa yupasqan watamanmi
Cedar castapa ancha reqsisqa kaynin
lliw puchukarunqa.
¹⁷ Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Diosmi nini:
Flechawan peleaq soldadokunaqa aschallañam puchurunqa.
Cedar castamanta peleaqkunaqa aschallañam puchurunqa.

Jerusalen llaqtamanta

22 ¹ Revelacion Qawana Qechwamantam Isaias nirqa:
¿imataq qamkunata pasarusunkichik?

- ¿Imanasqataq wasipa qatanman seqarunkichik?
² Bullakunawan huntasqa llaqta,
fiestakunapi bullakunawan huntasqa llaqta
Wañuqnikikunaqa manam espadawanchu wañurqaku.
Paykunaqa manam guerrapichu wañurqaku.
³ Kamachikuqnikikunam llapallan lluptirunku.
Mana flechasqa kachkaspallam presochasqa karunku.
Ukuykipi kaq runakunam kуска presochasqa karunku.
Enemigo karupi kachkaptinraqmi lluptirunku.
⁴ Chaymi nirqaykichik kaynata:
Amayá qawaychikchu ñoqata.
Waqaytam munani ancha llakimanta.
Waqaptiyqa ama consuelawaychikchu ñoqata.
⁵ Llapallan Kamachiq Señor Diosmi decretarqa.
Chaqwasqa kanan punchaw hamunanpaqmi decretarqa.
Revelacion Qawana Qechwapi
munaychakunanpaqmi decretarqa.
Revelacion Qawana Qechwapi

muspaypi hina kanankupaqmi decretarqa.
 Llaqtapa murallankunatam tuñichichkanku.
 Orqokunapipas uyarikunankamam qaparichkanku.

- ⁶ Elam tropakunam flecha apanankuta alistarunkuña.
 Manejaqkunam carretankuman seqarunkuña.
 Soldadokunam caballonkuman sillakurunkuña.
 Kir lawmanta tropakunam harkachikuna armankuta horqorunkuña.
⁷ Jerusalem llaqta, sumaqlaña qechwaykikunapi
 carretakunam huntallaña kachkanku.
 Sillasqa tropakunam llaqtapa zaguanninkunata
 atacanankupaq churakurunku.
⁸ Juda nacionpa harkachikunantam horqorunku.

Chay punchawmi qamkuna qawarqankichik Monte Palaciowan sutichasqa wasipi armakunata. ⁹Qawarqankichiktaqmi “Rey Davidpa Llaqtan” sutiyoq barriopi murallakuna raqrallaña kasqantapas, qocharachirqankichiktaqmi yakutapas uray law estanquepi. ¹⁰Jerusalem llaqtapi wasikunatapas yupas pam wakinta tuñichirqankichik chaykunawan murallakunatapas allichanaykichikpaq. ¹¹Rurarqankichiktaqmi estanqueta iskay murallakunapa chawpinpi, chaytaqa ruraraqankichik ñawpaq estanquemanta hamuq yaku qochananpaqmi. Ichaqa manam rikurqankichikchu tukuy chaykuna unanchaq Diosta nitaqmi qawarqankichikchu ñawpaqmanta ruraq Diostapas.

- ¹² Chay punchawmi Llapallan Kamachiq Señor Dios qayasurqankichik.
 Waqaspa qaparkachanaykichikpaqmi qayakurqankichik.
 Umaykichikta rutuchikunaykichikpaqmi qayasurqankichikqa.
 Luto pachawan pachakunaykichikpaqmi qayasurqankichikqa.
¹³ Kusikuyllawanñam ruraraqankichik fiestakunata.
 Nakaraqankichikmi buyeskunatawan carnerokunata.
 Aychata mikus pam vino tomakuyllapi kankichik.
 Mikukusun, tomakusun, paqarinmi wañukusun, nis pam ninkichik.
¹⁴ Llapallan kamachiq Señor Diosmi ñoqaman rikuriykuwarqa
 hinaspam rinrillaypi kaynata niykuwarqa:
 Kay mana allin rurasqaykichiktaqa
 manam pampachasaqchu, nispa.
 Manaraq chayta rurachkaptiy mi
 qamkuna wañunkichik, nispa.
 Chaynatam llapallan kamachiq ñoqa Señor Dios nini.

Palaciopi mayordomo Sebna wañunanmanta

¹⁵Palaciopi kaq Sebna sutiyoq mayordomoman yaykuspay ninaypaqmi Llapallan Kamachiq Señor Dios kaynata niwarqa:

- ¹⁶ Kaypiqa ¿imatataq rurachkanki?
 ¿Pitaq kaytaqa kamachisurqanki?

- Sepulturata kaypi ruranaykipaqqa ¿pitaq kamachisurqanki?
 Kay moqopi sepulturata uchkunaykipaqqa ¿pitaq nisurqanki?
 Kay qaqa uchkupi waqtapanaykipaqqa ¿pitaq nisurqanki?
- 17 Imatapas wischuchkaq hinaraqmi wischurusunki.
 Tayta Diosqa kallpasapa runa hinaraqmi wischurusunki.
 Hapiyuspam kallpasapa runakunaraq wischurusunki.
- 18 Maytuykuspam pelotata hina wischurusunki.
 Hatun nacionmanmi wischurusunki.
 Chay hatun nacionpim wañunki.
 Alabakunayki carretakunam chaypi sayarunqa.
 Patronnikipa castanpaqmi hatun penqay kanki qamqa.
- 19 Puestoykimantam ñoqa qarqorusqayki.
 Oficioykimantam patronniki wischurusunki.
- 20 Chay punchawmi serviqniyta qayamusaq.
 Hilciaspa churin serviqniy Eliaquimtam qayamusaq.
- 21 Pachaykikunawanmi pachachisqa paytaqa.
 Chumpikiwanmi weqawninta watasqa paytaqa.
 Paytañam churasqa
 qampa rantikiپی kamachikunanpaq.
 Paymi taytanku hina kanqa
 Jerusalem llaqtapi *yachaқkunapaq.
 Paymi taytanku hina kanqa
 Juda casta runakunapaq.
- 22 Hapichisqa David castapa wasinpa llaventaqa.
 Manam pipas wichqayta atinqachu paypa kichasqantaqa.
 Manam pipas kichayta atinqachu paypa wichqasqantaqa.
- 23 Perqaman estaca takarusqata hinam paytaqa takyachisqa.
 Maymi churasqaypim paytaqa takyachisqa.
 Reqsisqa runakunapa tiyanan asientopi hinam
 payqa kanqa.
 Taytanpa ayllunkuna reqsisqa kananpaqmi
 payqa kanqa.
- 24 Tukuy rikchaq serviciota warkuchkaq hinam chay estacapi warkunqaku
 achka preciopa chanin kaқkunata.
 Abuelon castakunapa ancha reqsisqa kayninmi
 pienden Eleaquinmanta.
- 25 Llapallan kamachiq ñoqa Tayta Diosmi nini:
 Chay tiempopim perqaman takasqa estaca chutakaramunqa.
 Chay seguro sitiomantam wichiramunqa.
 Llapallan chaypi warkusqakunam lliw pierderunqa.
 Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

Tiro llaqtapa hinaspa Sidon llaqtapa contranpi willakuymanta

23 ¹Tiro llaqtapa contranpi rimaspanmi Isaias nirqa:

Tarsis lawmanta buquekunapi kaqkuna qapariychik.
 Manaña wasiyoyq Tiro llaqtapi kaqkuna qapariychik.
 Soqoskuna sayachinanku llaqtatam tuñirachinku.
 Chipre lawmanta hamuqkunamanmi chaymanta willarunku.

² Costa law Tiro llaqtayoqkuna, upallaychikña.
 Sidon llaqtapi negociantekuna, upallaychikña.
 Lamar qochanta paykuna apachiptin riqkuna, upallaychikña.

³ Buquepi chimpaspam nana-nanaq yakupa hawanta riqku.
 Sihor lawmanta kawsaykunawanmi ganakuqku.
 Nilo Mayupa patanpi cosechakunatam apamuqku.
 Nacionkunamanmi paykunaqa *rantikuqku.

⁴ Penqarikuy, lamar qochapa patanpi Sidon llaqta.
 Penqarikuy, lamar qochapa patanpi amparakuna llaqta.
 Lamar qocham ninqa:
 Manañam wachakuqpa nanayninwan ñakarinchu.
 Manañam wawakunata hina wachakunichu.
 Manañam qari churiykuna kanñachu uywanaypaq.
 Manañam warmi churiykuna kanñachu wiñachinaypaq.

⁵ Egipto nacionpi runakunam noticiata uyarinqaku.
 Tiro llaqtata imam sucedesqantam uyarinqaku.
 Chay noticiawanmi paykuna ñakarinqaku.

⁶ Tarsis lawman qamkuna ripukuychik.
 Lamar qochapa patanpi *yachaqkuna, qapariychik.

⁷ ¿Kay Tiro llaqtachum fiestakunallapi kakuq llaqta?
 ¿Kay Tiro llaqtachum ñawpaq tiempomantaraq kakuq llaqta?
 ¿Kay llaqtachum karu nacionkunapi kananpaq runakuna kachaq llaqta?

⁸ ¿Pitaq kay castigota decretarqa
 Tiro llaqtapa contranpi?
 ¿Pitaq kay castigota decretarqa
 reykunapa kanan llaqtapa contranpi?
 Negociowan puriqkunam munaychakuqkuna karqaku.
 Negociantekunam kay pachapi ancha reqsisqa karqaku.

⁹ Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi chaynata decretarqa.
 Llapallan orgulloso runakunata
 humillananpaqmi decretarqa.
 Kay pachapi llapallan ancha reqsisqa runakunata
 mana kaqman churananpaqmi decretarqa.

¹⁰ Tarsis lawpi runakuna, chakrapañayá llamkaychik qamkunaqa.
 Manañam kanñachu buquekuna sayachinanku llaqtaqa.

¹¹ Lamar qochapa hawanmanmi Tayta Dios makinta haywarirqa.

Nacionkunatam Tayta Dios katkatatachirqa.

Canaan law nacionkunapi llaqtakunata tuñichinanpaqmi kamachirqa.

Mana yaykuy atina llaqtakunata tuñichinanpaqmi kamachirqa.

¹² Sidon llaqtatam nirqa:

Ñakarichisqa sipas hina sumaq Sidon llaqta,

dejayña fiestakunallapi kakuyta.

Chipre lawman ripuspaykipas

manam hawkaqa kankichu waklawpipas.

¹³ Qawariychik Caldea law nacionta,

manaña cuentaman churana nacionta.

Purun animalkuna yachananpaqñam Asiria nacion churarun.

Atacanankupaqmi paykunaqa torrekunata churarun.

Palacionkunata taqmaruspam purmachisqata dejarun.

¹⁴ Tarsis lawmanta buquepi runakuna, qapariychik.

Purmachispa saquesqam kanqa amparakuna sitioykichik.

¹⁵ Chay tiempopim Tiro llaqtaqa qonqasqa kanqa qanchis chunka watakama otaq reypa kawsanan watakunata hina. Qanchis chunka wata pasaruptinñam Tiro llaqtata sucedenqa chuchumika warmimanta kayna takisqankuman hina:

¹⁶ Yaw qonqasqa chuchumika warmi, arpaykita hapiy.

Enteron llaqta ukupi allinta tocaspa muyurimuy.

Qanmanta yuyarinankupaq

achka takikunata takimuy.

¹⁷ Qanchis chunka wata pasaruptinmi Tiro llaqtata Tayta Dios castiganqa. Kaq-llamantam chuchumikayarunqa, kaqllamantataqmi runakunaman alquilakunqa, huchallikunqataqmi kaqllamanta kay pachapi gobiernokunawan. ¹⁸ Aswanqa negociaspa ganakusqankunaqa Tayta Diospaq sapaqchasqam kanqa. Manañam huñuspankuqa waqaychanqakuchu aswanqa Tayta Dios serviqkunamanñam qonqaku achka mikuyta rantinankupaq chaynataq fino pachankunatapas rantinankupaq.

Kay pachata Tayta Dios castigananmanta

24 ¹ Qawaychik, Tayta Diosmi purmachinqa kay pachata.

Qawaychik, Tayta Diosmi chunnichinqa kay pachata.

Kay pachapa hawanta tikraruspanmi cheqechinqa chaypi yachaqkunata.

² Runakunatawan sacerdotekunatam cheqerachinqa.

Sirviententawan patronnintam cheqerachinqa.

Sirvientantawan patronantam chaynallata ruraronqa.

Rantiqnintawan *rantikuqtam ruraronqa chaynallata.

Cheqechinqam prestakuqnintawan prestaqninta.

³ Tayta Diosmi nin:

Kay allpam kanqa pasaypaq chunnichisqa.

Kay allpam kanqa pasaypaq saqueasqa.

⁴ Kay allpam chakiruspan hukmanyarun.

- Enteron kay pacham pasaypaqta chakiruspa hukmanyarun.
 Kay pachapi allin reqsisqa runakunam chakichisqa planta hina lliw
 hukmanyarun.
- ⁵ Kay pachatam runakuna millakuyapaqta rurarunku.
 Diospa yachachikuyininkunata mana kasukuspam
 kay pachata millakuyapaqta rurarunku.
 Paypa decretonta mana kasukuspam
 kay pachata millakuyapaqta rurarunku.
 Diospa wiñaypaq contratonta yanqacharuspam
 kay pachata millakuyapaqta rurarunku.
- ⁶ Chayraykum kay allpa pasaypaq ñakasqa kachkan.
 Kay pachapi *yachaqkunam castigonwan ñakarichkan.
 Chayraykum kay pachapi yachaqkuna kañasqa kachkanku.
 Chayraykum kay pachapi runakuna pisillaña kachkanku.
- ⁷ Vinom pisirun.
 Uvas plantakunam qawirun.
 Kusikuyllapi kawsaqkunam llakisqa rikurirun.
- ⁸ Tinyawan kusikuyininkuqa upallarunmi.
 Fiestakunawan bulla rurayininkuqa upallarunmi.
 Arpakunapa miskillaña waqayninca upallarunmi.
- ⁹ Takillawaña vino tomayninkum tanirun.
 Poqosqa aqam tomaqkunapaq lliw qatqeyarun.
- ¹⁰ Manaña imayoq llaqtam chunnichkan.
 Mayqan wasipas manaña yaykunapaq hinam kachkan.
- ¹¹ Vino tukuruptinmi callekunapi runakuna waqachkanku.
 Tanirunmi lliw kusikuyininku.
 Chinkarunñam kay pachapi kusikuyininku.
- ¹² Purmasqatañam saqerun llaqtataqa.
 Ñutupasqañam kachkan zaguanninkunaqa.
- ¹³ Enteron kay pacha nacionkunapim chayna kanqa.
 Waqtaspa olivos sachapi puchuq aceitunas hinam kanqa.
 Uvas cosecha tukuruptin maskapasqa uvas hinam kanqa.
- ¹⁴ Wañunankumanta puchuqkunam kusikuspa qayakunqaku.
 Tayta Diospa atiyininta qawaspankum qaparinqaku.
 Intipa seqaykunan lawmantam payta alabanqaku.
- ¹⁵ Intipa qespimunan lawpi kaqkunam Tayta Diosta alabanqaku.
 Lamar qochapa patanpi kaqkunam payta alabanqaku.
 Israelpa yupaychasqan Tayta Diostam alabanqaku.
- ¹⁶ Kay pachapa cantonmantaraqmi uyarirqaniku:
 Alabaychik allinkuna ruraqta, niqkunatam uyarirqaniku.

Kikiymi nikurqani:
 ¡Ay, eqoyachkanim!
 ¡Ay, eqoyachkanim!

Kikiymi nikurqani:

Traicionerom traicionan, nispá.

Traicionerom pasaypaqta traicionan, nispá.

¹⁷ Kay pachapi *yachaqkuna, animal hinam

kachkankichik qamkunaqa.

Animalkuna hapiqkunapa mancharichisqan hinam

kachkankichik qamkunaqa.

Uchkuman wichiykuq otaq toqllapa hapirusqan hinam

kachkankichik qamkunaqa.

¹⁸ Animalkuna hapiqkunapa vozninta

mancharikuspa lluptiqmi

uchkuman wichiykunqa.

Uchkumanta seqamuspa lluptiqmi

toqllawan hapirachikunqa.

Cielokunapi yakukunam taqtakaykamunqa.

Kay pachapa cimientonkunam katkatatanqa.

¹⁹ Kay pacham pasaypaqta pakipakurunqa.

Kay pacham pasaypaqta chitqakurunqa.

Kay pacham pasaypaqta katkatatarunqa.

²⁰ Kay pacham sinka runa hina pasaypaqta tamsakachanqa.

Mana allin rurasqa chuklla wasi hinam aywikachanqa.

Mana kasukuq kasqan llasaruptinmi urmachkaq hina wichiykunqa.

Manaña masta hatarinankamam wichiykunqa.

²¹ Chay punchawmi cielokunapi mana allin tropakunata castiganqa.

Chay punchawmi kay pachapi reykunata castiganqa.

²² Paykunatam lliwta huñurunqa.

Uchkupim paykunata presocharunqa.

Carcelpim paykunata wichqarunqa.

Unay tiempomantañam paykunata castiganqa.

²³ Llapallan Kamachiq Tayta Dios Sion Moqopi gobiernaptinga,

llapallan Kamachiq Tayta Dios Jerusalem llaqtapi gobiernaptinga

killam penqachisqa warmi hina pukayarunqa.

Intim penqachisqa runa hina tutayarunqa.

Paypa ancianonkunam qawanqaku.

Tayta Diospa kanchariyaintam qawanqaku.

Diosta alabanapaq taki

25

¹Dios Taytalláy,

qamqa Diosniymi kanki.

Qamtam hatunchayki.

Qanmanmi graciasta qoyki.

Admirakuypaq tanteasqaykitam rurarqanki.

Ñawpaq tiempokunamantaraq tanteasqaykikunatam rurarqanki.

²Rumikunapas montorayanankamam tuñichirqanki llaqtakunata.

Purmarachirqankim murallasqa llaqtakunata.

- Huklaw nacionniyoqkunapa palacionkunatam tuñirachirqanki.
 Haykappas manaña mosoqmanta hatarichinankukamam tuñirachirqanki.
- ³ Chayraykum yupaychasunki
 mana vancey atina runakuna.
 Chayraykum manchakusunki
 llaqtakunapi mana llakipayakuq runakuna.
- ⁴ Qammi karqanki mana imayoqkunapa amparakunan.
 Qammi karqanki wakchakunapa sasachakuyninpi amparakunan.
 Qammi karqanki loco paramanta harkaqnin.
 Qammi karqanki rupaymanta llantuykuqnin.
 Mana llakipayakuq runakunapa samatyayninqa
 perqapa contranpi nisyumanta chayaq paramanmi rikchakun.
- ⁵ Mana llakipayakuq runakunapa samatyayninqa
 chunniq allpapi rupaymanmi rikchakun.
 Qamqa huklaw nacionmanta hoqarikuq runakunatam
 humillachinki.
 Puyupa llantuynin rupayta menosyachichkaq hinam
 paykunata humillachinki.
 Alabakuspa llakipayakuq runakunapa takinkunatam
 upallachinki.
- ⁶ Llapallan Kamachiq Tayta Diosqa
 Sion Moqopim ruranqa.
 Llapallan nacionkunapaqmi
 hatun convidota ruranqa.
 Miskillaña mikuykunatawan
 unay watayoq vinotam convidanqa.
 Miskillaña mikuykunatawan
 suma-sumaq vinotam convidanqa.
- ⁷ Kay Sion Moqopim Tayta Diosqa
 llapallan ayakunapa habitonta chinkachinqa.
 Kay Sion Moqopim Tayta Diosqa
 llapallan nacionkunapi ayakuna tapaq telata chinkachinqa.
- ⁸ Tayta Diosmi wiñaypaq chinkachinqa wañuyta.
 Señor Diosmi pichanqa llapallan waqaqkunapa weqenta.
 Paymi horqonqa runankunapa kay pachapi penqaypi kasqanta.
 Chaynatam nirqa Tayta Dios.
- ⁹ Chay punchawpim ninqaku:
 Paymi Diosninchik,
 payllapi confiakusqanchikraykum
 salvawanchik, nispa.
 Paymi Tayta Dios, payllapi confiakuptinchik
 salvawasqanchikraykum anchata kusikunchik, nispa.
- ¹⁰ Tayta Diospa atiyinmi
 kay Sion Moqopi kanqa.

Qopa patapi nuyusqa pajata sarupachkaq hinam
Moab nacionta sarupanqa.

- ¹¹ Moab castakunaqa nadeaq runa hinaraqmi haywaykachanqapas.
Allin nadeaq runa hina kachkaptinpas
Moab nacionpa orgulloso kaynintam humillachinqa.
¹² Tayta Diosmi alto-alto murallankunata tuñichinqa.
Mana yaykuy atina murallankunatam tuñichinqa.
Murallankunatam pampapi polvokama wichirachinqa.

Juda nacionpa vencesqanmanta taki

26 ¹Chay tiempopim Juda nacionpi takingaku kayna niq takita:

- Mana yaykuy atina llaqtam kapuwachkanchik.
Salvakunanchikpaq llaqtam kapuwachkanchik.
Murallakunatam Tayta Dios hatarirachin salvaykuwananchikpaq.
Amparakuna murallakunatam hatarirachin salvaykuwananchikpaq.
² Allinkuna ruraq nacion yaykunanpaqyá
zaguanninkunata kichaychik.
Confianapaq hina nacion yaykunanpaqyá
zaguanninkunata kichaychik.
³ Dios Taytalláy, mana iskayrayaspa piensaq runatam
hawkallata waqaychanki.
Qamllapi hapipakuq runatam
hawkallata waqaychanki.
⁴ Tayta Diosllapiyá wiña-wiñaypaq hapipakuychik.
Amparakuna qaqqa hina kasqanrayku Tayta Diospi hapipakuychik.
⁵ Paymi humillachin alto-altopi *yachaq runakunata.
Paymi humillachin alto tukuq llaqtakunata.
Pampakamaraqmi tuñirachin chay llaqtakunataq.
Polvokamaraqmi tuñirachin chay llaqtakunata.
⁶ Chaynapim ñakarichisqa runakuna sarutyanaq.
Chaynapim mana imayoq runakuna sarutyanaq.

⁷ Pampalla ñan hinam allin ruraqkunapa vidanqa.
Qam allin ruraq Diosmi pampallata ruranki chay ñannintaqa.
⁸ Dios Taytalláy,
ñoqaykupas leynikiman hina kawsaspaykum
qamllapi hapipakuniku.
Sonqoykupim qamllamanta yuyarispa
yuyaymanayta munaniku.
⁹ Tutam piensani qamllamanta.
Qamllatam maskayki tukuy sonqoymanta.
Allinta arreglaspa gobiernaptikiqa
allinkuna ruraytam *yachanqaku kay pachapi yachaqkunaqa.
¹⁰ Mana allin ruraq runakunata llakipayaptikipas
paykunaqa manam yachanqakuchu allin ruraytapas.

- Honrado runakunapa nacionninpipas
hina mana allin runakunallam kanqakupas.
Manam cuentata qokunkuchu
ancha atiyniyoq kasqaykimantapas.
- ¹¹ Dios Taytalláy, castiganaykipaqmi
chaylla kachkanki qamqa.
Ichaqa manam cuentata qokunkuchu paykunaqa.
Runaykikunamanta ancha sienteq kasqaykitayá qawachunku.
Chay sientesqaykimantayá paykunaqa penqaypi kachunku.
Conraykipi kaqkunapas ninawan kañasqayá kachunku.
- ¹² Dios Taytalláy, qamllam hawkallataqa kawsachiwankikupas.
Qamllam ruraraqanki tukuy rurasqaykutapas.
- ¹³ Yupaychasqayku Dios Taytalláy,
munayniyoq runakunam karqa patronniyku.
Ichaqa qamllatam Señorniykupaq yuyarikiku.
- ¹⁴ Wañurunkuñam paykunaqa. Manañam kawsarimunqakuchu.
Almakunallam paykunaqa. Manañam hatarimunqakuchu.
Castigaspaykim paykunata wañuchirqanki.
Paykunamanta manaña yuyarinankupaqmi qonqarachinku.
- ¹⁵ Dios Taytalláy,
nacionpi runakunatam mirachiwaraqankiku.
Qam alabasqa kanaykipaqmi ñoqaykuta mirachiwaraqankiku.
Allpaykupa lliw linderonkunatam hatunyachipuwaraqankiku.
- ¹⁶ Dios Taytalláy,
llakikuypi kaspaykum maskarqaykiku.
Qasillallamantam mañakuykiku castigawaptikiku.
- ¹⁷ Dios Taytalláy,
wiksayoq warmi hinam qayllaykipi karqaniku.
Wachakuq warmi hinaraqmi nanaywan qewikacharqaniku.
Ñoqaykupas chay warmi hinam qayllaykipi qaparkachaniku.
- ¹⁸ Wiksayakuruq warmi hinam ñoqaykupas nanaywan karqaniku.
Ichaqa wayrallata wachakuchkaq hinam apamurqaniku.
Kay pachapi runakunamanqa
manam apamurqaniku salvaciontachu.
Kay pachapi *yachanankupaqpas
manataqmi nacenqakuchu.
- ¹⁹ Dios Taytalláy,
wañuqníkikunam kawsarimunqa.
Llaqtamasiykunapa ayankunam hatarimunqa.
Allpapa ukunpi kaqkuna qaparimuychik.
Hatarimuspa kusikuyllawanña qaparimuychik.
Dios Taytalláy, qampa sullaykim achikyaq sulla hina.
Wañuqkunam allpamanta hatarimunqa nacemuchkaq hina.
- ²⁰ Runamasillaykuna,
rispaykichikyá cuartoykichikman yaykuychik.

Punkuykichikta wichqakamuspayá chaypi pakakamuychik.

Tayta Diospa piñakuynin pasarunankamayá ratollapas pakakamuychik.

²¹ Tayta Diosqa maypim kasqanmantam lloqsimunqa.

Kay pachapi *yachaqkunata castigananpaqmi hamunqa.

Mana allin rurasqankumanta castigananpaqmi hamunqa.

Kay allpaqa qawachinqam wañuchisqakunapa yawarninta.

Kay allpaqa manañam pakanqachu wañuchisqakunata.

Israel nacion librasqa kananmanta

27 ¹ Chay punchawmi culebrata
Tayta Dios castiganqa.

Manchakuypaq espadawanmi payqa castiganqa.

Leviatanwan sutichasqa arwirikuq culebratam castiganqa.

Hatun espadawanmi castiganqa chay culebrataqa.

Leviatanwan sutichasqa millqoykachakuq culebratam castiganqa.

Lamar qochapi manchakuypaq animaltam

atiyniyuq espadanwan castiganqa.

² Chay punchawmi Tayta Dios ninqa kaynata:

“Takiychik miskillaña vino qokuq uvas huertamanta.

³ Ñoqa Tayta Diosmi chay huertata waqaychani.

Sapa kutillam ñoqaqa chayta parqopayani.

Mana imapas pasanapaqmi chayta waqaychani.

⁴ Chay huertaypaqqa manam piñakunichu ñoqaqa.

Kichkakuna otaq cardokuna huertaypi kaptinqa

guerrapi peleaq hina rispaymi kañaykamuyman.

Rispaymi pasaypaqta chaykunata kañaykamuyman.

⁵ Sichu chay huerta defiendenayta munaspaqa

ñoqawan amistachun.

Sichu chay huerta defiendenayta munaspaqa,

arí, ñoqawan amistachun.”

⁶ Hamuq tiempopim Jacobpa castan sacha hina sapichakunqa.

Israel castam sacha hina iklliruspan sisarunqa.

Sacha hinam rurunkunawan kay pachata huntarachinqa.

⁷ Israel castakunataqa manam Tayta Diosqa castigarqachu.

Paykuna ñakarichiqkunata castigasqanta hinaqa

manam paykunataqa castigarqachu.

Israel castakunataqa manam Tayta Diosqa wañuchirqachu.

Paykuna wañuchiqkunata wañuchisqata hinaqa

manam paykunataqa wañuchirqachu.

⁸ Merecesqanta hinallam Tayta Diosqa

Israel castata castigarqa.

Huklaw nacionman presochasqata pusachispam

paykunataqa castigarqa.

Manchakuypaq wayrawan hinaraqmi

paykunataqa aparurqa.

- Intipa qespimunanmanta pukumuq
wayrawan hinaraqmi aparurqa.
- ⁹ Chaywanpas Jacob castakunapa mana allin rurasqankunataqa
pampachanqam kayrayku.
Chaywanpas Jacob castakunapa huchankunapa
qonqasqam kanqa kayrayku.
Isku rumita hina altarkunapa ruminkunata
ñutupaptinkuqa pampachanqam.
Asera sutiyoq mamachankuta
pampaman wikapaptinkuqa pampachanqam.
Taytachankunaman kañananku altarkunata
wikapaptinkuqa pampachanqam.
- ¹⁰ Mana yaykuy atina llaqtam kunanqa chunnichkan.
Manaña runayoc wasi hinam kunanqa chunnichkan.
Chayqa kachkan chunniq sitio hina saquesqañam.
Chayqa kachkan animal michinanku sitioñam.
Chayqa kachkan sachakunapa rapinta mikuspa animalpa puñunan sitioñam.
- ¹¹ Sachapa kallman chakiruptinmi pakiparunku.
Warmikunam chaykunata huñuruspanku ninata ratachikunku.
Mana entiendeq runakunam kay runakunapa.
Unanchaqninkupas manam llakipayanqachu paykunataqa.
Ruraqninkupas manam kuyapayanqachu paykunataqa.
- ¹² Erapi gamillakunata trillachkaq hinam
Tayta Dios chay tiempopi castiganqa.
Eufrates achka yakuyoq mayumantam
Egipto law wayqokama castiganqa.
Israelpa mirayninkuna, qamkunatam ichaqa huñusunkichik.
Qamkunatam chulla-chullallamanta payqa huñusunkichik.
- ¹³ Chay tiempopim hatunnin cornetata tocanqaku.
Asiria nacionpi chinkaruqkunam kutimunqaku.
Egipto nacionman presochasqa pusasqakunam kutimunqaku.
Hamunqakum Jerusalem llaqtapi Tayta Diosta adoranankupaq.
Hamunqakum sapaqchasqan Sion Moqopi Tayta Diosta adoranankupaq.

Samaria llaqtapa contranpi willakuymanta

- 28** ¹ ¡Ay, imaynaraq kanqa Samaria llaqta!
Chay llaqtaqa Efrain castapa alabakunan llaqtam,
sinkaruspan coronawan uman adornakuq hina llaqtam.
Chay llaqtaqa chakisqa wayta hina kachkasppas
Efrain castapa alabakunan llaqtam.
Chay llaqtaqa tukuy imapa wiñanan qechwapa hanayninpi kaq llaqtam,
vinoman qokuruq runakunapa alabakunan llaqtam.
- ² Señormi hatallichkan kallpasapa runataqa.
Runtu para hina dañakuqmi chay runaqa.
Tukuy imapas tuñichiq wayra-para hinaraqmi chay runaqa.

- Loco para hinaraqmi chay runaqa.
 Manchakuyypaq lloqlla hinaraqmi chay runaqa.
 Chay runam pampakunaman chay llaqtata choqapanqa.
³ Efrain castapa alabakunan llaqtatam sarupanqa.
 Sinkaruspan coronawan uman adornakuq hina llaqtatam sarupanqa.
⁴ Chakisqa wayta hina kachkaspapas
 Efrain castapa alabakunan llaqtam
 otaq tukuy imapa wiñanan
 qechwapa hanayninpi kaq llaqtam.
 Manaraq cosecha kachkaptin
 chayraq rikurimuq higos hinam kanqa.
 Chay higosta qawariykuspalla
 mikurusqanku hinam kanqa.
- ⁵ Chay punchawmi llapallan kamachiq Tayta Diosqa
 puchuq runankunapaq akchirichkaq corona hina kanqa.
 Paykunapaqmá sumaq waytamanta corona hina kanqa.
⁶ Cortepi queja arreglaqkunamanmi yachayta qonqa.
 Llaqta defiendeq tropakunatam kallpanchanqa.

Jerusalen llaqtaman prometesqanmanta

- ⁷ Paykunapas vinota tomaspam
 tanki-tanki purinku.
 Paykunapas poqosqa aqata upyaspam tamsaykachanku.
 Sacerdotekunawan poqosqa aqata upyaspam tanki-tanki purinku.
 Diosmanta willakuqkunam poqosqa aqata upyaspam
 tanki-tanki purinku.
 Paykunam vinota tomaspa sonsoykachanku.
 Paykunam poqosqa aqata upyaspam tamsaykachanku.
 Paykunam revelacionta qawaspa tankikachanku.
 Paykunam quejapi sentenciaspanku aywikachanku.
- ⁸ Millakuyypaq vomitasqankuwanmi mesankupas qachallaña.
 Limpio mesankuqa manam kanchu, lliwmi qachallaña.
- ⁹ Paykunam ñoqa Isaiasmanta rimaspanku ninku:
 ¿Pitataq payqa yachachichkan?
 ¿Pitataq payqa uyarisqanmanta entiendechichkan?
 Warmachakunapas kaymanku hinam yachachiwachkanku.
 Anukasqakunapas kaymanku hinam yachachiwachkanku.
- ¹⁰ Kayta-wakta ruraychik, nispa.
 Kayta-wakta kasukuychik, nispa.
 Kaylawpi asllatapas yachaychik, nispa.
 Waklawpi asllatapas yachaychik, nispa.
- ¹¹ Chayna kaspanku mana kasukuptinkuqa
 sasa rimana idiomapim,
 huklaw nacionniyoqpa idiomañpim,
 Tayta Dios chay runakunaman rimapayanqa.

- ¹² Puntamantaraqmi Tayta Dios paykunata nirqa:
Pisipasqa runa hawkayay tarinanpaq sitiom kayqa.
Pisipasqa runa samay tarinanpaq sitiom kayqa,
niptinpas manam kasukurqakuchu paykunaqa.
- ¹³ Chayraykum Tayta Dios paykunata
warmachakunaman hina rimapayanqa:
Kayta-wakta ruraychik, nispa.
Kayta-wakta kasukuychik, nispa.
Kaylawpi asllatapas yachaychik, nispa.
Waklawpi asllatapas yachaychik, nispa.
Purispankupas ankallanpam wichiykunqaku.
Paykunaqa heridasqam kanqaku,
toqllapim presocharachikunqaku.
- ¹⁴ Burlakuq runakuna,
Tayta Diospa nisqantayá uyariychik.
Jerusalen llaqtapi runaykunata gobiernaqkunapa nisqantayá uyariychik.
- ¹⁵ Qamkunam nichkankichik: Contratotam ruraraqniku wañuywan.
Contratotam ruraraqniku wañusqakunapa kanan sitiowan
manchakuypaq desgracia hamuspa
mana hayparamuwanankupaq,
hatun desgraciapi rikuriptiyku
mana hayparamuwanankupaq.
Llulla rimaykunapim amparakurqaniku.
Engaño ruraykunapim pakakurqaniku.
- ¹⁶ Chayraykum Señor Dios kaynata nin:
Ñoqam Sion Moqopi churani akllasqa rumitaqa,
wasipa cimientu esquinan hapiq rumitaqa.
Manam hukmanyanchachu pipas chay rumipi confiakuqqa.
- ¹⁷ Chay wasita hatarichispaymi plomadawan hina
allin arreglota rurasaq.
Chay wasita hatarichispaymi nivelwan hina
allinta rurasaq.
- Amparakunaykichikpaq maskasqaykichik llullakunatam
runtu para hina tukurunqa.
Engaño ruraypi pakasuqnikichiktam
yaku aparuchkaq hina tukurunqa.
- ¹⁸ Wañuywan contrato rurasqaykim yanqachasqa kanqa.
Wañusqakunapa kasqan sitiowan contrato rurasqaykipas
manaña cumplisqam kanqa.
Manchakuypaq desgraciam hayparamusunkichik.
Chay desgraciam qamkunata saruparusunkichik.
- ¹⁹ Sapa kutilla sucedetinmi qamkunata hapisunkichik.
Sapa tutamanta rikurimuspaq sucedesunkichik.
Tutapas-punchawpas rikurimuspanmi sucedesunkichik.

Uyarisqaykichikta entiendespallapas qamkunam katkatatankichik.

- ²⁰ Chayna kasqaykichikwanmi
taksalla catrepi uychunpalla waqtapachkaq hina kankichik.
Chayna kasqaykichikwanmi
taksalla ancho frazadawan qatakuq hina kankichik.
- ²¹ Perazin Orqopi hatarispa rurasqanta hinam
Tayta Dios ruranqa.
Gabaon Qechwapi yanapananpaq hatarisqanta hinam
Tayta Dios ruranqa
chaynapi mana haykapipas rikusqanku rurayninta rurananpaq,
chaynapi mana entiendey atina rurayninta rurananpaq.
- ²² Amañayá qamkunaqa burlakuychikchu.
Cadenaykichikmi manaña teqosunkichikchu.
Uyarirqanim Llapallan Kamachiq Señor Diospa rimasqanta.
Uyarirqanim kay nacionta castigananpaq tanteasqanta.
- ²³ Entiendespa uyariychik rimasqayta.
Sumaqta uyariychik palabraykunata.
- ²⁴ Tarpukuq runa chakranta yapuspanqa
manam tukuy punchawchu barbechanqa.
Manam tukuy punchawchu kurpankunata allpayachinqa.
- ²⁵ Manachum chakranta sumaqta pampayarachispanqa
ajonjoliytawan cominosta maqchinqa.
Trigotam maqchinqa sitionman.
Cebadatam maqchinqa lugarninman.
Wakin muhutañataqmi maqchinqa patankunaman.
- ²⁶ Diosninmi paytaqa yachachin.
Imaynam tarpunanpaqmi yachachin.
- ²⁷ Ajonjoliytaqa manam erapichu trillachinku.
Cominostaqa manam carretawanchu trillachinku.
Ajonjoliytaqa kaspiwanmi waqtana.
Cominostaqa varawanmi waqtana.
- ²⁸ Trigota erapi trillaspaqa
manam caballowanchu chaypi kutarachina.
Trillana carretawan saruchispaqa
manam tanta ruranapaq hinachu ñuturachina.
- ²⁹ Llapallanmi chaykunaqa hamun Llapallan Kamachiq Tayta Diosmanta.
Payqa tanteeanmi admirakuypaq kaqkunata.
Payqa yachayninwanmi qespichin rurayninkunata.

Jerusalen llaqta librasqa kananmanta

29 ¹Ay, ^dArielwan sutichasqa llaqta iimaynaraq kanki!
Davidpa samarinan Jerusalen llaqta iimaynaraq kanki!

^d29:1 Ariel. Jerusalen llaqtapa huknin sutin.

- Hinaraqyá iskay-kimsa watakuna pasarichun.
 Hinaraqyá hatun fiestaykikunapas qatinakuchun.
- ² Ñoqam qam Ariel llaqtata sasachakuykunapi churasqayki.
 Waqaspa llakikunaykipaqmi qam Ariel llaqtata kachisqayki.
 Kañapuwankupaq altar hinam qamqa kanki.
- ³ Muyuriqnikiqimanta atacasunaykipaqmi
 tropakunapa campamentonta hatarichinankupaq kamachisqaq.
 Kaspimanta barrerakunata muyuriqnikiqipi
 hatarichinankupaqmi kamachisqaq.
 Qamta atacasunaykipaqmi
 paykunawan uchkukunata rurachisqaq.
- ⁴ Qamqa humillasqa kaspam pampamanta rimanki.
 Qamqa urmachisqa kaspam polvomanta rimanki.
 Almapa voznin hinam allpamantaraq voznikipas uyarikunqa.
 Wachachachaspa rimasqaykikunam polvomantaraq uyarikunqa.
- ⁵⁻⁶ Chaywanpas qonqayllamantam huk ratollapi castiganqa.
 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi enemigoykikunata castiganqa.
 Rayowan, temblorwan, hatu-hatun bullawanmi castiganqa.
 Wayra-parawan, loco parawan, lenguachkaq ninawanmi chinkachinqa.
 Nana-nanaq enemigoykikunam
 ñutupasqa allpa hina polvoyarunqa.
 Nana-nanaq ñakarichisuqnikiqikunam
 qopa hina wayrapa apasqaq kanqa.
- ⁷ Llapallan nacionkunamanta nana-nanaq runakunam,
 Ariel sutiyoq llaqtapa contranpi peleaqkunam
 sueño hinalla kanqaku.
 Arí, chay llaqtapa contranpi llapallan peleaqkunamá,
 amparakunanku torrekunatapas atacaqkunamá,
 hina chay ñakarichiq runakunamá
 tuta mosqoypi rikusqanku hinalla kanqaku.
- ⁸ Imaynam yarqaymanta kaq runa
 mikusqaqpaq mosqon,
 ichaqa rikchariruspanñataq yarqaymanta kachkan.
 Chaynam kanqa Sion Moqopa contranpi
 achkallaña nacionkunamanta peleaqkunaqa.
 Imaynam yakumanta kaq runa
 yaku tomasqaqpaq mosqon,
 ichaqa rikchariruspanñataq yakumanta kachkan.
 Chaynam kanqa Sion Moqopa contranpi
 achkallaña nacionkunamanta peleaqkunaqa.
- ⁹ Qamkunaqa hinallayá sonsoyasqa hina kaychik.
 Qamkunaqa hinallayá qawakuq ñawsa kaychik.
 Qamkunaqa hinallayá sinka hina tankikachaychik
 vinowan mana sinkachkaspapas,
 poqosqa aqawan mana machachkaspapas.
- ¹⁰ Qamkunamanmi Tayta Dios kachamusurqankichik.

- Miskillaña puñunayaytam kachamusurqankichik.
 Diosmanta willakuqkuna,
 Diosmi ñawsayarachisunkichik.
 Revelacionta rikuqkuna,
 Diosmi umaykichikta velowan hina taparusunkichik.
- ¹¹ Revelacion rikusqaykichikmi
 qamkunapaq rikurirun qellqasqa libro hina.
 Revelacion rikusqaykichikmi
 qamkunapaq rikurirun rolloruspa sellarusqa libro hina.
 Sichu leey yachaqman pipas qoykuspanqa paytam ninqa:
 Kay librota leeykapuway, nispa.
 Ichaqa paymi ninqa:
 Sellasqam kachkan. Manam leeyta atiymanchu, nispa.
- ¹² Sichu mana leey yachaqman pipas qoykuspanqa paytam ninqa:
 Kay librota leeykapuway, nispa.
 Ichaqa paymi ninqa: Manam leeyta yachanichu, nispa.
- ¹³ Señormi niwarqa:
 Kay runakunaqa simillankuwanmi asuykamuwanku.
 Kay runakunaqa hawa sonqollam yupaychawanku.
 Sonqonkum ichaqa ñoqamanta karupi kachkan.
 Paykunaqa runapa kamachisqanman hinallam adorawachkan.
 Paykunaqa runapa yachachisqanman hinallam adorawachkan.
- ¹⁴ Chaynaqa mosoqmantam paykunapa qayllanpi rurasaq.
 Admirakuypaq kaqkunatawan milagrokunatam rurapayasaq.
 Yachaysapa runankunapa yachayninmi tukurunqa.
 Entiendeq runankunapa entiendeyninmi tukurunqa.
- ¹⁵ ¡Ay, imaynaraq kankichik,
 Tayta Diosmanta pakakuqkuna,
 tanteasqankunata pakanaykichikpaq pakakuqkuna!
 ¡Ay, imaynaraq kankichik
 tutayayllapi ruraynikichikta ruraspa:
 “Manam pipas rikuwanchikchu” nispa niqkuna!
 “Manam pipas cuentata qokunchu” nispa niqkuna.
- ¹⁶ Qamkunaqa tikranpatam piensankichik.
 Olleroqa mitu hinalla kasqantam piensankichik.
 Runapa rurasqanqa manam ninmanchu ruraqninta:
 “Manam rurawarqankichu” nispaqa.
 Mankaqa manam ninmanchu ruraqninta:
 “Manam imatapas yachankichu” nispaqa.

Israel castata salvananpaq Diospa prometekusqanmanta

- ¹⁷ Manapas unaymantam Libano Orqopi monteqa
 tukuy imapa qespinan allpaman tikrakunqa.
 Manapas unaymantam tukuy imapa qespinan allpaqa
 sachakunapa kasqan montemanña rikchakunqa.

- ¹⁸ Chay tiempopim upakunapas uyarinqaku.
 Libromanta paykunapaq leeuptinkum uyarinqaku.
 Chay tiempopim ñawsakunapas qawarikunqaku.
 Ancha tutayaypi karuspankum qawarikunqaku.
- ¹⁹ Humildekunam kusikunqaku Tayta Diosrayku.
 Pasaypaq wakchakunam kusikunqaku Israelpa Chuya Diosninrayku.
- ²⁰ Runamasin mancharichikunam tukurunqaku.
 Burlakuqkunam chinkachisqa kanqaku.
 Mana allinkunalla maskaqkunam chinkarunqaku.
- ²¹ Tukurunqam runamasinta huchamanta culpaq.
 Tukurunqam cortepi defiendeppaq trampa hina ruraq.
 Tukurunqam cortepi engañaspa
 inocente runapaq allin arreglo mana ruraq.
- ²² Chayraykum Abraham libraq Tayta Dios nin.
 Chayraykum Jacob castaman Tayta Dios nin:
 Kunanmanta ñawpaqmanmi Jacobpa castankunaqa
 manaña penqakunqakuchu, nispa.
 Kunanmanta ñawpaqmanmi Jacobpa castankunaqa
 manaña ayayasqa uyayoqchu kanqaku, nispa.
- ²³ Tayta Diosqa nirqataqmi:
 Jacobpa mirayninkuna qawaspankum,
 paykuna ukupi rurasqankunata qawaspankum
 Chuya Dios kasqayta cuentata qokunqaku.
 Jacobpa Chuya Diosnin kasqaytam cuentata qokunqaku.
 Israelpa Diosnintam anchallataña respetawanqaku.
- ²⁴ Pantachisqakunam entiendeyta yachanqaku.
 Qepanpi rimaqkunam yachachikuyta chaskinqaku.

Egipto nacionman hapipakuqkunamanta

- 30** ¹Tayta Diosmi nin kaynata:
 ñoqata mana yuyariwaspaykichik imapas tanteaqkuna!
 ñoqata mana yuyariwaspaykichik imapas tanteaqkuna!
 ñoqata mana yuyariwaspaykichik imapas tanteaqkuna!
 ñoqata mana yuyariwaspaykichik imapas tanteaqkuna!
 ñoqata mana yuyariwaspaykichik imapas tanteaqkuna!
 ñoqata mana yuyariwaspaykichik imapas tanteaqkuna!
 ñoqata mana yuyariwaspaykichik imapas tanteaqkuna!
 ñoqata mana yuyariwaspaykichik imapas tanteaqkuna!
 ñoqata mana yuyariwaspaykichik imapas tanteaqkuna!
 ñoqata mana yuyariwaspaykichik imapas tanteaqkuna!
- ² ñoqata mana yuyariwaspaykichik imapas tanteaqkuna!
 ñoqata mana yuyariwaspaykichik imapas tanteaqkuna!
 ñoqata mana yuyariwaspaykichik imapas tanteaqkuna!
 ñoqata mana yuyariwaspaykichik imapas tanteaqkuna!
 ñoqata mana yuyariwaspaykichik imapas tanteaqkuna!
- ³ ñoqata mana yuyariwaspaykichik imapas tanteaqkuna!
 ñoqata mana yuyariwaspaykichik imapas tanteaqkuna!
 ñoqata mana yuyariwaspaykichik imapas tanteaqkuna!
 ñoqata mana yuyariwaspaykichik imapas tanteaqkuna!
- ⁴ ñoqata mana yuyariwaspaykichik imapas tanteaqkuna!
 ñoqata mana yuyariwaspaykichik imapas tanteaqkuna!

- kachasqaykichik runakuna Hanes llaqtaman chayaruptinpas
⁵ llapallaykichikmi penqaypi rikurinkichik
 mana valeqkuna kasqankurayku.
 Chay llaqtakunam mana yanapasunkichikchu
 mana valeqkuna kasqankurayku.
 Paykunaqa penqaymanmi churasunkichik.
 Paykunaqa burlakunankupaqmi churasunkichik.
- ⁶ Neguev lawpi animalkunamantam Isaias kaynata willakurqa:
 Sasachakuyapa kasqan sitiontam, peligrokunapa kasqan sitiontam,
 orqo leonkunapa kasqan sitiontam,
 kachukuqlaña pawaq culebrapa kasqan sitiontam
 asnokunapi qori-qollqenkuta cargachkanku.
 Camellokunapim kapuqninkuta cargachkanku.
 Egipto nacionmanmi astachkanku.
 Mana imapaq valeq nacionmanmi astanku.
- ⁷ Astankuqa waspiy hina mana imapaq valeq Egipto nacionmanmi.
 Astankuqa mana yanapay atiqninku Egipto nacionmanmi.
 Chayraykum Egipto nacionta suticharqani Rahab sutiwan.
 Chayraykum suticharqani Mana Ima Ruraq Nacion sutiwan.
- ⁸ Kunanyá tablapi kay rikusqaykita qellqay.
 Paykunapaqyá kaykunata qellqay.
 Libropi qellqaruptikiyá hamuq tiempokunapaq kachun.
 Wiñaypaqyá testigo hina kaykunaqa kachun.
- ⁹ Kay runakunaqa mana kasukuq runakunam.
 Kay runakunaqa traicionero miraykunam,
 Tayta Diospa yachachisqankunata mana uyariy munaqkunam.
- ¹⁰ Diospa qawachisqanta rikuy runakunatam ninku:
 Amaña Diospa qawachisqanta rikuychikchu, nispa.
 Diosmanta revelacion rikuy runakunatam ninku:
 Cheqapmanta revelacion rikusqaykichiktaqa
 amaña willawaykuchu.
 Willawaykuqa alabawanankupaq kaqkunallata.
 Willawaykuqa engaño rikusqaykichik kaqkunallata.
- ¹¹ Amaña chaynata ruraychikchu.
 Amaña chaynata kawsaychikchu.
 Amaña Israelpa Chuya Diosninmanta willawaykuchu, nispa.
- ¹² Chayraykum Israelpa Chuya Diosnin kaynata nin:
 Kay nisqaykunatam qamkuna wischupakunkichik.
 Runamasikichik ñakarichisqaykichikpim confiakunkichik.
 Engañokuna rurasqaykichikpim confiakunkichik.
 Chaykuna rurasqaykichikpim hapipakunkichik.
- ¹³ Chayraykum chay mana allinkuna rurasqaykichik
 raqrasqa hinaspa tuñirunanpaq alto muralla hina kapusunkichik.
 Chaynaqa chay murallam qonqaymanta tuñiykamunqa.
 Chaynaqa chay murallam chaylla tuñiykamunqa.

¹⁴ Allpa puyñuta hinam pakipanqa.
 Pasaypaq pakiparusqa puyñu hinam kanqa.
 Chay kallpi puyñumanta puchuqkunaqa manam chullapas valenqachu.
 Nina sansata hoqarinallankupaqqas manam valenqachu.
 Pozomanta yakuta wisinallankupaqqas manam valenqachu.

¹⁵ Israelpa yupaychasqa Chuya Señor Diosmi nin kaynata:

Kutirimuspa hawka kakuspaykichikmi
 salvasqa kankichik.
 Hawkalla confiakuq kaspaykichikmi
 kallpasapa kankichik,
 nispa niptiypas mana kasukuy munaqkunam karqankichik.

¹⁶ Qamkunam nirqankichik:

“Caballokunapim ayqekusaqku” nispa.

Arí, chaynatam ayqenkichik.

Nirqankichiktaqmi:

“Alli-allin kallpaq carretakunapim kallpasaqku” nispa.

Arí, qatisuqnikichikpas kallpayllam qatisunkichik.

¹⁷ Waranqa runakunam chulla runa hinalla ayqenqaku
 chullalla runapa manchachisqa.

Llapallaykichikmi ayqenkichik

pichqa runakunapa manchachisqa.

Ayqenkichikmi asllaña puchunaykichikkama.

Puchunkichikmi orqopa puntanpi

chullallaña kaspi hina kanaykichikkama.

Puchunkichikmi moqopa hawanpi

sayarachisqa bandera hina kanaykichikkama.

¹⁸ Chaywanpas Tayta Diosqa suyasuchkankichikmi
 llakipayasunaykichikpaq.

Chayraykum payqa rikurimun

kuyapayariykusunaykichikpaq.

Allinlla arreglaq Diosmi Tayta Diosqa.

¡Mayna kisisqam llapallan paypi suyaqkunaqa!

Runankunata kuyapayanapaq Tayta Dios prometesqanmanta

¹⁹ Sion Moqopi *yachaqkuna otaq Jerusalem llaqtapi yachaqkuna, manañam haykapi-
 pas waqankichikñachu. Payqa llakipayarisunkichikpunim. Qaparispa mañakuptikichikmi
 contestasunkichik. ²⁰ Señormi kawsanallaykichikpaq mikuchisuchkankichik, kawsana-
 llaykichikpaqtaqmi yakutapas qosuchkankichik. Chaywanpas yachachisuqnikichikkunaqa
 manañam pakakunqachu, aswanqa kikiqichikmi paykunata qawankichik. ²¹ *Alleq law-
 manpas otaq *ichoq lawmanpas rispaykichikqa uyarinkichikmi qepaykichikpi:

—Kaymi ñan, chayninta puriyichik — nispa niq palabrakunata.

²² Qollqewan hinaspa qoriwan qarachasqa taytacha-mamachaykichiktapas
 millakuyapaqtam rurankichik. Chaykunatam wischunkichik millakuyapaq qacha
 latapata hina hinaspataqmi ninkichik:

—Pasawaychik kaymanta —nispa.

²³Tayta Diosmi parachimunqa tarpusqaykichikman, allpaykichiktapas ruruchispanmi allinta cosechachisunkichik achkanpi. Hinaptinmi animalnikichikkunatapas chay tiempopi michinqaku hatu-hatun echaderokunapi. ²⁴Llamkaq bueyesnikichikkunapiwan asnoykichikkunam mikunqaku palawan chaynataq horquetawan qarasa allinnin kawsaykunata. ²⁵Hatun orqokunamantawan alto moqokunamantapas mayukunam paqchamunqa chay hatun wañuchinakuy punchawpi torrekuna tuñichisqa kaptin. ²⁶Hinaptinmi killapa achkiyninpas kanqa intipa achkiynin hinarraq. Chaynataqmi intipas chulla punchawllapi kancharinqa qanchis kuti mas-taraq imaynam qanchis punchawpi hina. Chaynam kanqa Tayta Dios runankunapa nanayninta watasqan punchawpi chaynataq kikinpa heridasqanta hampiptin.

Asiria nacion castigasqa kananmanta

²⁷Qawariychik, kikin Tayta Diosmi karumanta hamuchkan.

Piñakuyninmi

yanay-yanay qosni puyuraq ruparichkan.

Simin huntam piñakuynin kachkan.

Tukuy ima ruparuq nina hinaraqmi qallunpas kachkan.

²⁸Samayninpas llimpariq lloqla hinaraqmi.

Kunkankama haypaq lloqla hinaraqmi.

Harnerowan suysuchkaq hinam nacionkunata tuñichichkan.

Hakimata animalman churachkaq hinam paykunata pantachichkan.

²⁹Qamkunam ichaqa takikunata takinkichik.

Tutapi hatun fiestata rurachkaq hinam takinkichik.

Sonqoykichikpim qamkunaqa kusikunkichik.

Qenata tocastin kusikuchkaq hinam kusikunkichik.

Tayta Diospa Orqonman richkaq hinam kusikunkichik.

Israel castapa amparakunan Diosman richkaq hinam kusikunkichik.

³⁰Admirakuypaq voznintam Tayta Diosqa uyarichinqa.

Atiynin hamuqtam payqa qawachinqa.

Manchakuypaq piñakuyninwanmi ruranqa.

Lenguachkaq ninawanmi tukurunqa.

Wayra-parawan, loco parawan chaynataq runtu-parawanmi hamunqa.

³¹Tayta Diospa vozninmi Asiria nacionta ñutuparunqa.

Tayta Diosmi varanwan paykunata castigarunqa.

³²Tayta Diosqa kaspiwan waqtachkaq hinam citasqaña castigonwan castiganqa.

Sapa kutilla varawan castigaptinmi

tamborkunapiwan arpakuna waqanqa.

Mancharikuypaq guerrawanmi

contranpi peleanqa.

³³Puntamantaraqmi Tofet sutiyoq qechwa listollaña kachkan.

Puntamantaraqmi Asiria nacionpa reyninpaq listollaña kachkan.

Ancho-ancho hinaspa uku-ukum chay sitioqa kachkan.

Achkallaña yantawan ratachisqa kunununuq ninam kachkan.

Tayta Diospa samayninmi asufreyoq mayu hina chaypi rupachkan.

Egipto nacionman hapipakuqkunamanta

- 31** ¹ iAy, imaynaraq kanqaku
Egipto nacionman yaykuspa yanapakuy maskaqkuna!
iAy, imaynaraq kanqaku
caballokunawan peleaqkunapi hapipakuqkuna!
Paykunaqa carretakunapim confiakunku
achkallaña kasqankurayku.
Paykunaqa silladakunapim hapipakunku
llumpay kallpasapa kasqankurayku.
Paykunaqa Israelpa Chuya Diosninpiqa
manam hapipakunkuchu.
Paykunaqa yanapananpaqmi Tayta Diosta
mana maskankuchu.
- ² Ancha yuyayniyoqmi payqa.
Castigota apamuqmi payqa.
Rimasqantam cumplinqa payqa.
Mana allin ruraqpa castantam castiganqa.
Mana allin ruraqkuna yanapaqtam castiganqa.
- ³ Egipto runakunaqa runakunallam,
manam dioskunachu.
Caballonkupas aychallam,
manam espiritchu.
Tayta Diosmi paykunata
atiyninwan castiganqa.
Yanapaqninpas mitkanqam.
Yanapasqanpas wañunqam.
Llapallankupas paykunaqa tukunqam.
- ⁴ Tayta Diosmi niwarqa kaynata:
Ovejata hapiruspanmi leon mawrawyan.
Ovejata hapiruspanmi malta leon mawrawyan.
Michiqluna huñnakuruspa manchachiptinpas manam ayqenchi.
Achkallaña michiqluna kachkaptinpas manam humillakunchu.
Chaynam Llapallan Kamachiq Tayta Diospas hamunqa.
Chaynapim Sion Moqopi defiendespa peleanqa.
Chaynam Tayta Dios chay moqokunapi defiendespa peleanqa.
- ⁵ Urpitukunam qesanta cuidan.
Altonta pawaspanmi cuidan.
Chaynatam Tayta Diospas Jerusalem llaqtata cuidanqa.
Llapallan Kamachiq Diosmi chay llaqtata cuidanqa.
Cuidaspanmi payqa salvanqa.
Defiendespanmi payqa libranqa.
- ⁶ Israelpa mirayninkuna, kutirikuychik.
Ancha qepanchakusqaykichik Diosman kutirikuychik.

- ⁷ Qori-qollqemanta taytacha-mamachakunata
wischusqaykichik punchawmi,
huchallikuq makikichikwan rurasqaykichikkunata
wischusqaykichik punchawmi
- ⁸ Asiria nacionniyoq tropakuna guerrapi wañunqa.
Ichaqa manam runakunapa wañuchisqanchu wañunqa.
Ichaqa manam runakunapa espadanchu wañuchinqa.
Asiria tropakunatam guerra lluptichinqa.
Guerrapi peleaq mozokunatam de balde servichikunqa.
- ⁹ Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata:
Amparakunan sitiutam mancharikuymanta saqerunqa.
Mancharikuymantam kamachiqninkuna lluptikunqa.
Banderanta saqeruspam lluptikunqa.
Ñoqa Tayta Dios castiganaypaqmi
Sion Moqopi nina kachkan.
Ñoqa Tayta Dios castiganaypaqmi
Jerusalen llaqtapi horno kachkan.

Allinkunallata ruraspa gobiernaq reymanta

- 32** ¹ Allinkunallata ruraspa gobiernaq reymi kanqa.
Allinta arreglaspa gobiernaq kamachikuqkunam kanqa.
- ² Sapakamam wayramanta harkachikuna hina kanqa.
Paykunam kanqa
chaki allpapi mayukuna hina.
Paykunam kanqa
mana yakuyoq allpapi qaqapa llantuyin hina.
- ³ Ñawinkum sumaqta kicharayanqa qawanankupaq.
Chayllam kanqaku atencionwan uyarinankupaq.
- ⁴ Manam loco hinachu imatapas ruranqaku.
Aswanqa yachaywan chaynataq entiendeywanmi ruranqaku.
Wata qallukunam sumaqtaña rimanqaku.
- ⁵ Rumi sonqo runataqa manañam:
Reqsisqa allin runam payqa, ninqakuchu.
Kullu uya runataqa manañam:
Allin runam payqa, ninqakuchu.
- ⁶ Rumi sonqo runaqa chayna kayninman hinam riman.
Huchakuna rurananpaqmi sonqonpi yuyaymanan.
Diospa millakusqankunatam ruran.
Tayta Diospa contranpim pantanapaq kaqkunallata riman.
Yarqasqakunamanmi mikunanpaq mana qoykunchu.
Yakunayasqakunamanmi yakuta mana tomaykachinchu.
- ⁷ Kullu uya runapa rurayninqa mana allinkunallam.
Payqa tanteeq mana allinkunallatam.
Lullakunawanmi wakchakunata
astawan wakchayarachin.
Mana piyniyuq runapa allin arreglo mañakusqantam

llullakunawan hukmanyarachin.

- ⁸ Allin runaqa chayna kayninman hinam tantean.
Payqa allin runa kayninman hinam cumplin.

Jerusalen llaqtapi warmikunapa contranpi willakuymanta

- ⁹ Mana imamanta preocupakuq warmikuna,
uyariychik qamkunaman nisqayta.
Kikillaykichikpi confiakuq warmikuna,
uyariychik qamkunaman nisqayta.
- ¹⁰ Yaw warmikuna, confianzallawanñam kachkankichik.
Ichaqa kaymanta wata masninmanmi katkatatankichik.
Manañam uvas pallay kanqañachu.
Manañam cosechapas kanqañachu.
- ¹¹ Mana imamantapas preocupakuq warmikuna,
mancharikuychik.
Kikillaykichikpi confiakuq warmikuna,
mancharikuychik.
Kikillaykichikpi confiakuq warmikuna,
katkatataychik.
Chay pachaykichikta llustikuychik
hinaspas luto pachawan churakuychik.
- ¹² Qasqoykichikta takakuspa qapariychik.
Sumaqlaña chakrakuna
manaña imayoq kasqanraykuyá qapariychik.
Sumaqlaña uvas huerta
manaña cosechayoq kasqanraykuyá qaparkachaychik.
- ¹³ Runaykunapa allpanpim wiñanqa.
Kichkakunawan cardokunam wiñanqa.
Chayraykuyá qamkunaqa qapariychik.
Kusikuypa kanan wasikunamantayá qapariychik.
Kusikuypa kanan llaqtamantayá qapariychik.
- ¹⁴ Palaciopas chunnichisqam kanqa.
Llaqtapi achkallaña runakunam saquesqa kanqa.
Mana yaykuy atina llaqtam wiñaypaq tuñichisqa kanqa.
Llaqta qawana torrekunam wiñaypaq tuñichisqa kanqa.
Chaypim monte asnokunaña kuisqa kakunqaku.
Chaypim ganadokunaña michisqa kanqaku.
- ¹⁵ Chaynaqa kanqa ñoqanchikman
altomanta Espiritu hamunankamam.
Chaynaqa kanqa kaqlamanta ñoqanchikman
Espiritu hamunankamam.
Hinaptinmi chunniq allpa
tukuy imapa qespinan allpaman tikrakunqa.
Hinaptinmi tukuy imapa qespinan allpa
montemanña rikchakunqa.

- ¹⁶ Chay chunniq allpapim
 ima asuntotapas allinta arreglanqaku.
 Chay tukuy imapa qespinan allpapim
 allinkunata ruranqaku.
- ¹⁷ Allinkuna rurasqankuwanmi hawkalla kanqaku.
 Allinkunata ruraspankum samakunqaku.
 Wiña-wiñaypaqmi Diosllapi confiakunqaku.
- ¹⁸ Runaykunaqa hawka sitiokunapim *yachakunqaku.
 Runaykunaqa seguro wasikunapim yachakunqaku.
 Mana pipapas manchachisqanmi samana sitiokunapi yachanqaku.
- ¹⁹ Montepi sachakunata runtu para tukuruptinpas
 chaynataq llaqtata pampata hinaña ruraruptinpas
- ²⁰ qamkunaqa ancha kuisqam kawsakunkichik.
 Achkallaña yakuyoq chakrakunapim tarpunkichik.
 Bueyesnikichiktam achka pastoyoq
 echaderokunaman kachaykunkichik.
 Asnoykichiktapas achka pastoyoq
 echaderokunamanmi kachaykunkichik.

Tayta Diosllapi suyanamanta

- 33** ¹ iAy, imaynaraq kankichik,
 purmachiq kachkaspá mana purmachisqakuna!
 iAy, imaynaraq kankichik,
 traicionaq kachkaspá mana traicionasqakuna!
 Purmarachispallaykichikmi purmachisqa kankichik.
 Traicionaruspallaykichikmi traicionasqa kankichik.
- ² Dios Taytalláy,
 llakipayariykullawaykuyá qamllapi suyasqaykurayku.
 Qamyá sapa tempranon kallpanchawayku.
 Qamyá llakikuy tiempokunapi salvaykuwayku.
- ³ Qayakuynikita uyariykuspankum runakuna ayqekunku.
 Qam hatariykuptikim nacionkuna cheqerunku.
- ⁴ Yaw nacionkuna,
 aqarwaypa qechusqanta hinam qechusunkichik.
 Qori-qollqekichikta qechusunaykichikpaqmi
 nacionkuna aqarway hina pawaykamusunkichik.
- ⁵ Tayta Diosmi hatunchasqa kachkan.
 Payqa alto-altopim *yachachkan.
 Sion Moqopi llaqtatam allin arreglaykunawan huntachinqa.
 Sion Moqopi llaqtatam allinkuna ruraywan huntachinqa.
- ⁶ Paymi tiempoykipi confianzata qosunki.
 Paypim qori-qollqe tesoro hina kachkan salvacionniki.
 Paypim qori-qollqe hina kachkan yuyaysapa kanaykipaq.
 Paypim qori-qollqe hina kachkan yachanaykipaq.
 Tayta Diostam respetanayki
 chay qori-qollqeta chaskinaykipaq.

- ⁷ Callekunapi mana manchakuq soldadokunapa qaparkachasantayá uyariychik.
Hawkayachinanpaq kachamusqakunapa ancha waqasqantayá uyariychik.
- ⁸ Chunnichkanmi hatun ñankuna.
Chaynintaqa purinñachu runakuna.
Contratotam yanqacharunku.
Testigokunatam qepanchakurunku.
Manaña pitapas respetaqmi rikurirunku.
- ⁹ Eqoyasqa runa hinam allpa llakisqa kachkan.
Libano Orqopi sachakunam ismuspan penqaypi hina kachkan.
Saron Qechwam kunanqa chunnichisqaña kachkan.
Basan lawpi sachakunam manaña rapiyoq kachkan.
Carmelo Orqopi plantakunam manaña rapiyoq kachkan.
- ¹⁰ Tayta Diosmi nin:
Kunanmi ñoqa hatarisaq.
Kunanmi ñoqa hatunchasqa kasaq.
Kunanmi ñoqa alabasqa kasaq.
- ¹¹ Qamkunapa tanteasqaykichikqa qopa hinallam.
Qamkunapa rurasqaykichikqa paja hinallam.
Samaynikichikqa tukurusuqnichik nina hinallam.
- ¹² Runakunam isku hina kanankama uchpayarunqa.
Kuchumusqa kichkakuna hinam ruparunqa.
- ¹³ Karupi kaqkuna, uyariychik
imam rurasqaymanta.
Hichpapi kaqkuna, qamkunapas yachaychik
kallpasapa kasqaymanta.
- ¹⁴ Sion Moqopi huchasapakunam mancharikunku.
Dios mana adoraqkunam pasaypaqta katkatatanku.
Paykunam ninku:
¿Mayqanninchiqtaq yachachwan rupakuq nina ukupi? nispa.
¿Mayqanninchiqtaq yachachwan wiña-wiñaypaq rupakuq nina ukupi? nispa.
- ¹⁵ Allinkunata ruraspa cheqap rimaqmi,
engañowan qollqe ganayta mana munaqmi,
yanqamanta regalo mana chaskiy munaqmi,
runa wañuchi qkunapa consejasqanta mana uyariqmi,
mana allinkunata mana qaway munaqmi
- ¹⁶ alto-altokunapi *yachanqa.
Amparakuna altokunapi pakakunqa.
Mikunanmi mana faltanqachu.
Yaku tomananmi mana pisinqachu.
- ¹⁷ Ñawinkunam reypa sumaqlaña kasqanta qawanqa.
Nacionninpa tukuy hinastinman mirasqantam qawanqa.

- 18 Mancharikuypi kawsasqaykita yuyarispam ninki:
 ¿Maypitaq kachkan contribucion qollqe yupaqqa?
 ¿Maypitaq kachkan contribucion qollqe pesaqqqa?
 ¿Maypitaq kachkan torrekuna yupaq runaqa? nispa.
- 19 Mana llakipayakuq runakunataqa manañam rikunkichu.
 Rimasqankupas mana entiendena chay runakunataqa manañam rikunkichu.
 Chay wata qallu hina runakunataqa manañam rikunkichu.
- 20 Sion Moqopi llaqtatayá qawariy.
 Hatun fiestakuna rurananchik llaqtatayá qawariy.
 Jerusalem llaqtatam qawanki.
 Hawka samarina llaqtatam qawarinki.
 Mana suchuchina karpa hinam kanqa.
 Estacankunapas mana chutasqa hinam kanqa.
 Waskankunapas mana tipisqa karpa hinam kanqa.
- 21 Chaypim atiyniyoq Tayta Dios ñoqanchikpaq kanqa.
 Mayukunapa kanan sitio hinam kanqa.
 Llimparistin kallpaq ancho mayu hinam kanqa.
 Kaspimanta qachinayoq buquekunaqa manam yaykunqachu.
 Hatu-hatun buquekunapas manam yaykunqachu.
- 22 Juezninchikqa Tayta Diosmi.
 Decretokuna qowaqninchikqa Tayta Diosmi.
 Reyninchikqa Tayta Diosmi.
 Salvaqninchikpas Tayta Diosmi.
- 23 Yaw enemigoyku, chay buquekichikkunapa waskankunaqa
 manañam hapinqachu.
 Buquekichikpa hatun kaspintaqa
 manañam takyachinqachu.
 Wayrapa pukunan telatapas
 manañam chutanqañachu.
 Nana-nanaq qori-qollqekichikta
 qechuspam rakinakunqaku.
 Wistu runakunapas qechususqaykichikkunata
 rakinakuspam apanqaku.
- 24 Sion Moqo llaqtapi *yachaqkuna,
 manañam mayqannikichikpas ninkichikñachu:
 “Onqochkanim” nispaqa.
 Chaypi yachaqkunapa mana allin rurasqankutaqa.
 Tayta Diosmi pampachanqa.

Nacionkunata Tayta Dios castigananmanta

- 34** ¹Nacionkuna, uyarinaykichikpaqyá asuykuychik.
 Runakuna, qamkunapas chaynataqyá uyariychik.
 Kay pachapas chaypi kaqkunapiwanyá uyarichunku.
 Kay pachapi runakunapas chaypi wiñaqkunapiwanyá uyarichunku.
- ²Nacionkunapaqmi Tayta Dios piñasqa kachkan.
 Chay nacionkunapa tropankunapaqmi payqa rabiakuchkan.

- Chinkachisqa kanankupaqmi payqa sentenciarun.
 Wañuchisqa kanankupaqmi payqa entregarun.
- ³ Paykunamanta wañuqkunam pampapi wischurayanqa.
 Paykunamanta ayakunam pasaypaqta asnarinqa.
 Orqokunapim yawarninkuwan nuyunqa.
- ⁴ Cielokunapi llapallan lucerokunam wichirirunqa.
 Cielokunapas papel wankusqa hinam rollokurunqa.
 Cielokunapi llapallan lucerokunam wichiramunqa.
 Uvaspa rapin wichichkaq hinam wichiramunqa.
 Higos sachapa rapin wichichkaq hinam wichiramunqa.
- ⁵ Tayta Diosmi nin:
 Cielokunapim espaday sinka runa hina rikurirunqa.
 Edom nacionpa hawanmanmi wichiykamunqa.
 Chinkachisqa kananpaqmi ñoqapaq rakisqa kanqa.
- ⁶ Tayta Diospa espadanmi yawarwan chapukunqa.
 Paypa espadanmi wirakunawan chapukunqa.
 Chapukunqaga malta carnerokunata Tayta Diospaq nakaptinku
 yawarninwan chapukuchkaq hinam.
 Chapukunqaga cabrakunata Tayta Diospaq nakaptinku
 yawarninwan chapukuchkaq hinam.
 Chapukunqaga carnerokunata Tayta Diospaq nakaptinku
 rurunninpi wirakunawan chapukuchkaq hinam.
 Tayta Diospaq animalta wañuchipusqankuta hinam
 paypas runakunata wañuchinqa Bozra llaqtapi.
 Paypaq achka animalkunata wañuchisqankuta hinam
 paypas runakunata wañuchinqa Edom nacionpi.
- ⁷ Monte torokunam paykunawan wañuspa wichinqaku.
 Malta torokunawan poqosqa torokunam wañuspa wichinqaku.
 Allpankum sinka runa chapukuruq hina yawarwan chapukunqa.
 Polvonkum wirawan chapukunqa.
- ⁸ Tayta Diospa vengakunan punchawmi kanqa.
 Sion Moqopi llaqtapa asunton arreglana watam kanqa.
- ⁹ Edom nacionpa mayunkunam tikrakunqa breaman.
 Polvokunam tikrakunqa azufreman.
 Allpankunam tikrakunqa rupachkaq breaman.
- ¹⁰ Mana wañuspa tuta punchaw rupanqa.
 Wiña-wiñaypaqmi qosnin wicharinqa.
 Wiña-wiñaypaqmi purmachisqa kanqa.
 Manaña chayninta pipas purinankamam chunningqa.
- ¹¹ Chuseqwan erizo animalkunam chaypi dueño chakurunqaku.
 Tukuwan cervo animalkunam chaypi *yachanqaku.
 Tayta Diosmi cordelta
 chutachkaq hina
 Edom nacionta purmachinqa.
 Tayta Diosmi plomada churachkaq hina
 Edom nacionta chunnichinqa.

- ¹² Manañam kanqachu reqsisqa runakunapa gobiernonqa.
 Manañam kanqachu chay nacionpa kamachiqninkuna.
- ¹³ Palacionkunapim wiñanqa kichkakunaña.
 Mana yaykuy atina llaqtakunapim wiñanqa itanakunaña.
 Mana yaykuy atina llaqtakunapim wiñanqa cardokunaña.
 Atoqkunañam chaypiqa *yachanqa.
 Avestruz animalkunañam chaypiqa yachanqa.
- ¹⁴ Purun animalkunam hiena animalkunawan chaypi tupanqa.
 Monte cabrakunam chaypi qaparkachaspa qayanakunqa.
 Tuta puriq animalkunam chaypi samakunqa.
 Samanankupaqmá sitiota chaypi tarinqa.
- ¹⁵ Vibora sutiyoq culebram chaypi qesachakuspa oqllanqa.
 Chaykunata lloqsichispam llantuyipi waqaychanqa.
 China wamankunam chaypi orqonkunawan huñunakunqa.
- ¹⁶ Tayta Diospa librontayá qawaychik.
 Paypa libronpiyá leeychik.
 Manam kay animalkunamantaqa
 hukllanpas faltanqachu.
 Manam kay animalkunamantaqa
 chinanpas-orqonpas faltanqachu.
 Tayta Diosmi ñoqantakama kamachirqa chaynata.
 Espiritunwanmi kikin huñunachinqa chaykunata.
- ¹⁷ Sapa animalpaqmi tupaqnin sitiota señalarqa.
 Kikinpunim allpankuta chaykunaman partirqa.
 Wiñaypaqmi chaypi dueño chakunqaku.
 Wiñaypaqmi chaypi *yachanqaku.

Sion Moqopi llaqtaman kutimuqkunamanta

- 35** ¹ Chunniq sitiom kusikunqa.
 Chaki allpam anchata kusikunqa.
 Purun waytakuna hinam waytanqa.
- ² Waytaruspam anchata kusikunqa.
 Kusikuymantam qaparinqa.
 Libano Montepa sumaqlaña kayninta hinam
 chaypi rikurichinqa.
 Carmelo Orqopa sumaqlaña kayninta hinam
 chaypi rikurichinqa.
 Saron Qechwapa sumaqlaña kayninta hinam
 chaypi rikurichinqa.
 Tayta Diospa atiyniyoq kaynintam
 paykuna rikunqa.
- ³ Utisqa makiyoqkunatayá kallpanchaychik.
 Katkatataq moqoyoqkunatayá kallpanchaychik.
- ⁴ Mancharisqa sonqoyoqkunatayá niychik:
 Valorchakuspa, ama manchakuychikchu, nispa.
 Diosnikichikmi kayman hamuchkan

- qamkunamanta vengakunanpaq, nispa.
 Diosnikichikmi hamuchkan
 merecesqankuman hina pagananpaq, nispa.
 Diosnikichikmi hamuchkan
 qamkunata salvasunaykichikpaq, nispa.
- ⁵ Hinaptinga ñawsakunam qawarikunqa.
 Hinaptinga mana uyariqkunam uyarikunqa.
- ⁶ Wistukunam luwichu hinarraq pawaykachanqaku.
 Upakunam sumaqlлатаña qaparinqaku.
 Chunniqpim yakukuna toqyanqa.
 Chaki allpakunapim mayukuna kallpanqa.
- ⁷ Chay chaki allpapim qochakuna kanqa.
 Chay chaki allpapim pukyukuna kanqa.
 Atoqkunapa puñunankunapim pastokunaña wiñanqa.
 Soqskunapiwan tuturakunam chaypi wiñanqa.
- ⁸ Hatun ñan chaypi kaptinmi sutichanqaku.
 Diospaq Sapaqchasqa Ñanwanmi sutinchanqaku.
 Manam chayninta purinqachu
 Diospa mana chaskinanpaq hina kaqkunaqa.
 Diospa munasqanman hina kawsaqkunallapaqmi
 kanqa chay ñanqa.
 Sonso runakunaqa manam purinqachu chaynintaqa.
- ⁹ Chaypiqa manam kanqachu leonkunapas.
 Manam purinqachu kachukuq purun animalpas.
 Chay ñannintaqa hamunqaku librasqakunallam.
- ¹⁰ Tayta Diospa librasqankunallam
 chay ñannintaqa kutimunqaku.
 Sion Orqopi llaqtamanmi yaykunqaku.
 Kusikuy qapariyllawanñam yaykunqaku.

Juda nacionpa contranpi Rey Senaquerib hamusqanmanta

(2 R 18:13-37. 2 Cr 32:1-19)

36 ¹ Rey Ezequias chunka tawayoq watamanña gobiernachkaptinmi Asiria nacionpa reynin Senaquerib Juda nacionpi llaqa murallasqa llaqtakunapa contranpi hamururqa hinas pam vencerurqa. ² Chaymantam Asiria nacionpa reyninqa Laquis llaqtamanta Jerusalem llaqtaman peleanankupaq kamachikuq runata achkallaña tropayolta rey Ezequiaswan tupanankupaq. Hinapinmi sayarurqaku hanay law estanqueman hamuq yarqapa hichpanpi. Chay estanqueqa kachkan “Taqsaq Runapa Chakran” sutiyoq sitioman riq ñanpa hichpanpim. ³ Hinapinmi paykunaman lloqsimurqaku Hilciaspa churin reypa mayordomon Eliaquim, secretario Sebna chaynataq Asafpa churin Joa, Joaqa karqa reypa rurasqankunamanta qellqaqmi. ⁴ Paykunatam Rey Ezequiasman nimunankupaq Asiria nacionpa tropankuna, kamachikuq nirqa:

—Asiria nacionpa ancha reqsisqa reyninmi nin: “¿Imaman hapipakuspaykitaq qamqa confiakuchkanki? ⁵ Qanmi nichkanki: ‘Ñoqapaqa kachkanmi consejaqniykunapas chaynataq guerrapaq valeroso soldadoykunapas’ nispa, ichaqa yanqam chayqa. ¿Piman

confiakuspaykitaq contraypiqa hoqarikurunki? ⁶ ¿Pakisqa soqos tawna hina Egipto nacionpichum confiakuchkanki? Chay soqos tawnaqa tawnapakuqninpa makintapas pakipakuruspanmi uchkurun. Chay pakipasqa soqos hinallam Egipto nacionpa reynin Faraonqa paypi confiakuqninkunapaqqa. ⁷ Ichapas qamkunaqa niwankichikman: ‘Ñoqaykuqa yupaychasqayku Tayta Diospim confiakuniku’ nispa. ¿Manachum moqokunapi chay Diospa capillankunataqa chaynataq altarninkunataqa lliwta Ezequias chinkarachirqa? Payqa Juda nacionpi chaynataq Jerusalem llaqtapi kaqkunatam nichkan: ‘Kay Jerusalem llaqtapi kaq altarpa ñawpaqllanpiñam adorankichik’ nispa. ⁸ Kunanyá Asiria nacion reyniwan apuestay hinaptinga ñoqapas qosqaykim iskay waranqa caballokunata, qosqaykiqa partekimanta sillakuqkunata qoptikim. ⁹ Egipto nacionpa carretankunapiña hinaspa sillada tropankunapiña confiakuspapas ¿imaynataq atiwatq reyniypa serviqnin capitanninkunamanta eqoneq kaqllawanpas peleayta? ¹⁰ Kay llaqtata tuñichiq kunan hamunaypaqqa ¿manachum Tayta Dios kamachimuwarqa: ‘Chay nacionman rispayki tuñichimuy’ nispa?”

¹¹ Hinaptinmi Hilciaspa churin Eliaquimñataq Sebnapiwan hinaspa Joapiwan chay kamachiqta nirqaku:

—Ruegakuykikum, muralla hawanpi runakuna uyarichkaptinqa amayá rimapayawaykuchu Juda nacionniyoq runakunapa rimayninpiqa, Aram nacionniyoq runakunapa rimayninpiyá rimapayawaykuqa, kay serviqnirikunaqa entiendaqkum —nispa.

¹² Chay kamachikuqmi paykunata nirqa:

—Reyniypa manam kachamuwarqa reynillaykichikman nitaq qamkunallaman willanaypaqchu, kachamuwarqaq muralla hawanpi kaq runakunapaqwanmi, paykunapas uyarinankupunim, paykunaqa qamkunawan kuskam hatun ispayninkuta mikunqaku chaynataqmi yaku ispayninkutapas tomanqaku —nispa.

¹³ Chaynataq niruspanmi chay kamachikuq runaqa sayaykuspan Juda nacion runakunapa rimayninpi qaparipan nirqa:

—Asiria nacion ancha reqsisqa reyninpa kayna nisqantayá uyariychik: ¹⁴ “Rey Ezequiaswanqa amayá engañachikuychikchu, manam ñoqamantaqa librasunkichikmanchu. ¹⁵ Tayta Diospi confiakunaykichikpaqmi Ezequiasqa nisunkichikman: ‘Cheqaptapunipas Tayta Diosqa librawasunchikmi, manam kay llaqtaqa Asiria nacionpa reyninmanqa qosqachu kanqa’ nispa. ¹⁶ Ezequiaspa chayna nisqantaqa amayá kasuychikchu. Asiria nacionpa reyninmi kaynata nin: ‘Ñoqawan contratota ruraspayá ñoqamanña humillakuychik. Chaynata ruraspaqa sapakamam uvas huertaykichikpi kaqkunatawan higos huertaykichikpi kaqkunata mikunkichik, sapakamataqmi pozoykichikpi yakutapas tomankichik. ¹⁷ Kikiypuni hamuspaymi pusasqaykichik kay *yachasqaykichik allpaman hina kawsaypapas, vinopapas kasqan allpaman, mikuypapas, uvas huertapapas kasqan allpaman.’ ¹⁸ Ezequiaspa amayá kasuychikchu, payqa llullakususpaykichikmi nisuchkankichik: ‘Tayta Diosmi librawasunchik’ nispa. Wakin nacionkunapa diosninkupas ¿mayqanllanpas yaqachum nacionnin librayta atirqa Asiria nacionpa reyninmanta? ¹⁹ ¿Maypimá kachkan Hamat llaqtapa diosninpas, Arfad llaqtapa diosninpas, Sefarvaim llaqtapa diosninpas? ¿Chay dioskunaqa Samaria llaqta librayta atirqakuchu ñoqamanta? ²⁰ Chay nacionkunapa llapallan diosninkunamantaqa ¿mayqannintaq ñoqamanta nacionnin librayta atirqa? ¿Chaynaqa amayá piensaychikchu Tayta Diospa Jerusalem llaqtata ñoqamanta libranantaqa?” nispa.

²¹ Uyariqnin runakunañataqmi upallalla kaspanku mana imatapas nirqakuchu. Rey mi kamachirqa paykunata:

—Amam imatapas rimarinkichikchu —nispa.

²²Hinaptinmi Hilciaspa churin mayordomo Eliaquimñataq Sebna sutiyoq secretariopiwan hinaspa Asafpa churin Joapiwan pachankuta llikiparqaku hinaspam Rey Ezequiasman kutirispanku chay kamachikuqpa rimasqankunata willarqaku. Chay Joa sutiyoq runaqa karqa reypa rurasqankunamanta qellqaqmi.

Rey Senaqueribmanta Juda nacion librasqa kasqanmanta

(2 R 19:1-37. 2 Cr 32:20-23)

37 ¹Rey Ezequias chayta uyariruspanmi pachanta llikiparurqa hinaspam lutu pachawan churakuruspan temploman yaykurqa. ²Chaymantam kacharqa luto pachawan pachasqata mayordomo Eliaquimta, secretario Sebnata hinaspa yuyaq sacerdotekunata. Paykunatam kacharqa Diosmanta willakuq Isaiasman, Isaiasqa karqa Amozpa churinmi. ³Paymanmi Rey Ezequiaspa nisqanta kaynata nirqaku:

—Llakisqa, qaqchasqa, insultasqa kasqanchik punchawmi kunan punchawqa. Wachakunanpaq kachkaspan manaña kallpayoq warmi hinam kachkanchik.

⁴Icharaqpas yupaychasqanchik Tayta Dios uyarinman chay kamachikuqpa rimasqankunata. Paytam Asiria nacionpa reynin kachamurqa kawsaq Diosta insultananpaq, allinchá kanman chay yarisqanmanta yupaychasqanchik Tayta Dios paytapas qaqchaptinqa. Chaynaqa Diostayá mañakuy wakin puchuqkunapa favorinpi —nispa.

⁵Rey Ezequiaspa serviqninkunamá Isaiaspata pasarqaku. ⁶Isaiasmi paykunata nirqa:

—Reynikichiktam Tayta Diospa nisqanta kaynata nimunkichik: “Asiria nacion reypa serviqninkunapa insultawasqantaqa amayá manchakuychu. ⁷Kunanmi Asiria nacionpa reyninta noticiawan umacharusaq hinaptinmi nacionninman kutinga. Chaypiñam huk kaqninpa wañuchisqan kanqa” nispa.

⁸Chay tropakuna kamachikuqmi uyarirurqa Asiria nacionpa reyninqa Laquis llaqtamanta asurikusqanta. Kutirispanmi reyta tarirurqa Libna llaqtapa contranpi peleachkaqta. ⁹Rey Senaqueribpa contranpi peleananpaq Cus nacionpa reynin Tirhaca hamusqanta yacharuspanmi chay Rey Senaquerib kaqllamanta comisionta kacharqa. ¹⁰Juda nacionpa reynin Ezequiasman kaynata ninankupaq:

—Qampa confiakusqayki Diosnikis nisunki: “Asiria nacionpa reyninmanqa manam Jerusalem llaqtayaq qosqachu kanqa” nispa. Chay nisuusqaykiwanqa amayá engañachikuychu. ¹¹Qamqa uyarirqankim Asiria nacion reykunapa llapallan nacionkuna tuñichisqantaqa ¿Chaychus qamñataq librakuwaq? ¹²Abueloykunapa tuñichisqan Gozan llaqtataqa, Haran llaqtataqa, Resefta llaqtataqa chaynataq Telasar llaqtapi *yachaq Eden castan runakunataqa ¿yachachum diosninku librarqa? ¹³¿Maypitaq kachkan Hamat llaqtapa reyninqa, Arfad llaqtapa reyninqa, Sefarvaim llaqtapa reyninqa, Hena llaqtapa reyninqa chaynataq Iva llaqtapa reyninqa? —nispa.

¹⁴Comisionmanta Rey Ezequias cartata chaskiruspanmi leeruspan Tayta Diospa templonman apaykurqa hinaspanmi Diospa qayllanpi kicharayachkaqta churaykurqa. ¹⁵Tayta Diospa qayllanpi mañakuspanmi nirqa:

¹⁶—Querubin sutiyoq angelkunapa chawpinpi *yachaq Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Dios, kay pachapi llapallan nacionkunapi munaychakuq Diosqa qamllam kanki. Qanmi ruraraqanki cielotapas hinaspa kay pachatapas. ¹⁷Dios Taytalláy, atiendeykullawaspaykiyá uyariykullaway, ñawillaykikunata kichaykuspayá qawariykuy kay asuntota, uyariykuytaqyá qam Kawsaq Dios insultaq Rey Senaqueribpa rimasqankunatapas. ¹⁸Dios Taytalláy, cheqaptapunipas Asiria nacion reykunaga llapallan nacionkunatam allpantinta purmachirqa. ¹⁹Taytachankutapas ninamanmi

wischuykurqaku chaykunaqa mana cheqap kasqankurayku, kullumanta otaq rumimanta runakunapa rurasqan kasqanraykum chaykunataqa chinkarachirqaku. ²⁰Yupaychasqayku Dios Taytalláy, qamllatam ruegakullayki, qamlla Dios kasqaykita kay pachapi llapallan nacionkuna yachanankupaqyá Rey Senaqueribmanta salvaykullawayku —nispa.

²¹Hinaptinmi Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa nisqanta Amozpa churin Isaiasqa Rey Ezequiasman kaynata nichimurqa:

—Asiria nacionpa reynin Senaqueribmanta mañakuwasqaykitaqa uyariykuykim.

²²—Chaymi Asiria nacion reypa contranpi ñoqa Tayta Dios kaynata nini:

Yaw Rey Senaquerib,
Sion llaqtaqa doncella hinam
qamta despreciaspa burlakuchkan.
Jerusalen llaqtaqa
qepaykipim umanta aywichkan.

²³¿Pitataq insultarqanki?

¿Pitataq ñakarqanki?

¿Pipa contranpitaq qaparirqanki?

¿Pitataq hatunchakuspa qawarqanki?

iIsrael nacion Chuya Diospa contranpim
chaykunataqa ruraraqanki!

²⁴Jefekuna kachasqaykiwanmi

Señorta insultarqanki

hinaspataqmi nirqanki:

“Nana-nanaq carretaykunawanmi

orqopa puntanman qespirqani.

Mana yaykuy atina Libano

Orqomanmi chayarqani.

Mana yaykuy atina qatakunamanmi rirqani.

Hatun cedro sachakunatam kuchurqani.

Sumaq cipres sachakunatam kuchurqani.

Karu-karu sitiokunamanmi chayarqani.

Huerta hina montekunamanmi hayparqani.

²⁵Huklaw nacionpiraq pozokunatapas

toqospaymi yakunta upyarqani” nispa.

“Saruspaymi Egipto nacion yarqakunatapas
chakichirqani” nispa.

²⁶¿Manachum haykapipas uyarirqanki

ñawpaqmantaraq ñoqa Tayta Diospa rurasqayta?

¿wiñaymantaraq ñoqapa tanteasqayta?

Kunanqa ruraruniñamiki.

Chaymi murallasqa llaqtakunata tuñichichkanki.

Montorayaq rumikunata hinallañam rurachkanki.

²⁷Chaypi *yachaq runakunaqa

pisi kallpayoqllañam rikurirunku.

Hukmanyasqallañam karunku.

Penqachisqallañam karunku.

Campopi qorakuna hinallañam karunku.

- Chakrapi yakukuna hinallañam karunku.
 Wasi hawanpi wiñaq qewakuna hinam karunku.
 Chay qewakunam manaraq poqochkaspachakirunku.
 Chaynam paykunapas chinkarunku.
- 28 Yachanim tukuy ima rurasqaykitapas
 chaynataq mayman risqaykitapas
 chaynataq contraypi piñakusqaykitapas.
- 29 Uyarinim ñoqapa contraypi piñakusqaykita.
 Uyarinim orgulloso kaynikiwan rimasqaykita,
 chayraykum anzueloyta senqaykiman churasaq,
 chayraykum bridaytapas simikiman churasaq.
 Kutichisqaykim hamusqayki ñanninta —nispa.
- 30 Isaiasmí Rey Ezequiasman nirqa:

- Kaymi qampaq señal kanqa,
 kunan watam chakrapi
 kikinmanta wiñaqta mikunkichik.
 Hamuq watapiñataqmi
 mana yapusqa allpamanta
 wiñaqta mikunkichik.
 Kimsa kaq watapiñataqmi tarpuspa cosechankichik.
 Uvastapas plantaspam rurunta mikunkichik.
- 31 Juda castamanta puchuqkunam
 tarpusqa muhu hina kanqaku.
 Sapichakuspankum allin planta hina rurunqaku.
- 32 Puchuqkunam Jerusalem llaqtamanta miranqaku.
 Lluptiqkunapas Sion Moqomantam miranqaku.
 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi chaynata ruranqa.
 Anchata kuyaspanmi chaynata ruranqa.
- 33 Chaynaqa Asiria nacion reymantam Tayta Dios nin:
 “Kay llaqtamanqa manam yaykumunqachu.
 Flechankunataqa manam flechanqachu.
 Harkachikunan armantapas manam hapinqachu.
 Allpatapas murallapa qepanmanqa manam montochinqachu.
- 34 Hamusqan ñannillantam kutikunqa.
 Manam yaykumunqachu kay llaqtamanqa.
 Ñoqa Tayta Diosmi nini chaynataqa.
- 35 Ñoqam kay llaqtata amparaspay salvasaq.
 Kikiyaykum chaynataqa rurasaq.
 Serviqniy Davidraykum chaynataqa rurasaq” nispa.

36 Tayta Diospa angelnin lloqsiramuspanmi Asiria soldadokunapa campamentonpi wañurachirqa pachak pusaq chunkan pichqayoq waranqa runakunata. Achikyaruptinñataqmi wañusqaña llapallanku kachkasqaku. 37 Hinaptinmi Asiria

nacionpa reynin Senaquerib puchuq tropankunawan Ninive llaqtaman kutikuspan chaypi *yacharqa. ³⁸Huk punchawmi chaypiña kachkaspan Nisroc taytachanta templopi adorachkarqa hinaptinmi churin Adramelecwan churin Sarezzer espadawan payta wañurachirqaku hinaspan Ararat lawman lluptikurqaku. Rey Senaqueribpa rantinpim Esarhadon sutiyoq churiña gobiernarqa.

Rey Ezequiaspa onqosqanmanta

(2 R 20:1-11. 2 Cr 32:24-26)

38 ¹Chay punchawkunapim Rey Ezequias onqorurqa wañuy patanpiña kanankama. Amozpa churin Diosmanta willakuq Isaias watukuqnin rishpanmi payta nirqa:

—Yaw Ezequias, Tayta Diosmi nisunki: “Qamqa wañukunkiñam, chaynaqa imaykikunatapas allichakuyñayá” nispá.

²Chaymi Ezequiasqa perqa lawman uyanta muyurirachispa Tayta Diosta mañakurqa:

³—Dios Taytalláy, ruegakuykim, qayllaykipi cheqap sonqowan kawsasqayta hinaspa qampa munasqaykiman hina rurasqaytapas yuyarinaykipaq —nispá.

Chaynata niruspanmi Ezequiasqa llumpayllataña waqarqa.

⁴Tayta Diosmi Isaiasta rimapayaspan nirqa:

⁵—Ezequiasman kutirispayá nimuy kaynata: “Abueloyki Davidpa yupaychasqan Tayta Diosmi nin: ‘Uyariykuykim mañakuwasqaykita, rikurqaykitaqmi waqasqaykitapas, kawsachisqaykim chunka pichqayoq watataraq, ⁶qamtapas hinaspa kay Jerusalen llaqtatapas Asiria nacionpa reyninmantam librasaq. Kay llaqtataqa kikiypunim waqaychasaq’ nispá. ⁷Tayta Dios rimasqanta ruranapaqmi kay señaleta pay qosunki: ⁸Intipa llantuynintam qepaman kutichinqa chunka gradasta Acazpa gradasinpi!” nispá.

Chaynapimá intipa llantuyninqa kutirurqa chunka gradasta

⁹Juda nacionpi Rey Ezequiasmi kaynata qellqarqa onqosqanmanta sanoyaruspan:

¹⁰Ñoqam nirqani:

Chawpi vidaypim wañukusaq.

Wañuqkunapa kasqanmanmi chayarusaq.

Puchuqraq wataykunamanqa hukñachu haypasaq.

¹¹Ñoqam nirqani:

Tayta Diostaqa manañam rikusaqñachu.

Manañachiki kay pachapi Tayta Diostaqa rikusaqñachu.

Pasaruqla kay pachapi *yachaq runakunataqa manañachiki rikusaqñachu.

¹²Yachanay karpitam paskarunki, Dios Taytalláy.

Chay wasiytam qechuruwanki, Dios Taytalláy.

Michiqpa karpanta hinam qechuruwanki, Dios Taytalláy.

Awaqpa awasqan telata hinam wankuruni vidallayta.

Telarmanta kuchuruchkaq hinam tipiruwani vidallayta.

Tutaykuqmanta achikyaqkamallam tukurunki vidallayta.

¹³Achikyaqkamam suyarqayki qamta.

Aswanqa leon hinam pakipakurunki tulluykunata.

Tutaykuymanta achikyaqkamallam tukurunki vidayta.

¹⁴Wayanakuywan chiwaku hinaraqmi waqani.

Paloma hinaraqmi enqeni.

- Ñawiykunam lliw pisiparun.
 Cielokuna qawasqaywanmi lliw pisiparun.
 Sasachakuyvim kachkani, Señorlláy.
 Yanapaykullawayá, Señorlláy.
- ¹⁵ ¿Imatataqsi atiyman rimayta?
 Kikikimanta rimapayawaspaykim ruraraqñi kayta.
 Sonqoypi llakisqam kawsasaq.
 Kawsanaykamam humillasqalla kawsasaq.
- ¹⁶ Señorlláy, tukuy chaykunawanmi runakuna kawsanqa.
 Ñoqapa espírituypas chaykunawanmi kawsanqa.
 Qanmi ñoqata sanoyachiwarqanki.
 Qamtaqmi kaqlamanta kawsachiwanki.
- ¹⁷ Chaynaqa kay llakikuyniyimi tikrakururqa.
 Hawkaña kanaypaqmi chaynaman tikrakururqa.
 Qamqa kuyawaspaykim wañuchiñiy pozomanta harkaykuwarqanki.
 Tukuy huchaykunatam qepanchaykunki.
- ¹⁸ Sepulturapi kaqkunaqa manañam graciasta qosunkichu.
 Wañuqkunaqa manañam alabasunkichu.
 Wañusqakunapa kasqanman uraykuqkunaqa manañam suyanmankuchu.
- ¹⁹ Ñoqapas kunanmi alabamuyki qamllaman.
 Kawsaqkunallam qamtaqa alabasunkiman.
 Confianapaq kaynikimantam yachachinku churinkuman.
- ²⁰ Qam Tayta Diosmi kaypi kachkanki salvawanaykipaq.
 Chaynaqa takikunatam arpawan tocasaqku qampaq.
 Sapa punchawmi temploypiki tocasaqku qam Tayta Diospaq.
- ²¹ Chaynata niruptinmi Isaias kamachirqa:
 —Llapisqa higosta apamuychik —nispa.
 Aparamuptinkum Ezequiaspa chupunman laqarurqaku hinaptinmi chaywan sanoyarurqa. ²²Rey Ezequiasmi tapurqa:
 —¿Ima señaltaq kanqa Tayta Diospa templanman rinaypaqqa? —nispa.

Babilonia nacionmanta hamuqkunata Rey Ezequias chaskisqanmanta

(2 R 20:12-19. 2 Cr 32:27-31)

- 39** ¹Chay tiempopim Babilonia nacionpa reynin Merodac-baladan otaq Baladanpa churin apachimurqa Rey Ezequiasman cartakunatawan regalota. Chaykunataqa apachimurqa onqorusqanmanta sanoyarisqanta yachaspanmi. ²Ezequias chaykunawan kusirikuspanmi paykunaman qawachirqa palacionpi llaqa imanta: qori-qollqeta, especeriankunata, miski asnaq aceiteta, armakuna waqaychananta, qawachirqataqmi wasinpi tukuy imakuna waqaychasqantapas. Mana imatapas pakaykuspanmi paykunaman qawachirqa palacionpi kaqkunata chaynataq gobiernasqan nacionpi tukuy kapuqninkunatapas. ³Hinaptinmi Diosmanta willakuq Isaias Rey Ezequiasman hamuspan tapurqa:
 —Chay runakunaqa ¿imaninkutaq? ¿Maylawmantataqsi hamunku? —nispa.
 Chaymi Rey Ezequiasñataq nirqa:
 —Paykunaqa hamurqaku karu-karu Babilonia nacionmantaraqmi —nispa.
⁴Nirqataqmi Isaias:

—¿Imakunataq palacioykhipiqa rikurqaku? —nispa.

Hinaptinmi Ezequiasñataq nirqa:

—Palacioypim tukuy imayta qawarqaku, waqaychana wasipi imaykunatapas mana pakaspaymi paykunaman qawachirqani —nispa.

⁵Chaymi Isaias nirqa Rey Ezequiasta:

—Uyariy Llapallan Kamachiq Tayta Diospa nisqanta: ⁶“Hamuchkanmi tiempo palacioykhipi llapa imaykikunatawan abueloykikunapa kunankama tukuy huñusqanta mana puchuykuspa Babilonia nacionman apanankupaq. ⁷Miraynikikunatam pusanqaku Babilonia nacion reypa palacionpi servikuqkuna kanankupaq” nispa.

⁸Chaymi Rey Ezequias nirqa Isaiasta:

—Tayta Diospa nisqanmanta willawasqaykiqa allinpunim, kawsanaykamaqa luegochiki hawkalla hinaspa allinlla kawsasaq —nispa.

Jerusalen llaqtata Tayta Dios consuelasqanmanta

40 ¹Yupaychasqaykichik Tayta Diosmi nin:

Runaykunata consuelaychik.

Paykunata consuelaychik.

²Kuyapayakuywanyá Jerusalen llaqtapi kaqkunata rimapayaychik.

Paykunamanyá qaparispa willaychik

sirviente kayninkupi ñakarisqanku tukurusqanta.

Willaychiktaqyá huchankumanta pagasqaña kasqanta.

³Qayakuqmi nin:

Allichaychik chunniqpi Tayta Diospa ñanninta.

Derechaychik purunpi Diosninchikpa purinankunata.

⁴Altoyachun llapallan wayqokuna.

Pasaypaqta pampayachun orqokuna.

Paspayanqam moqo-moqo ñankuna.

Paspayanqam kallka-kallka ñankuna.

⁵Chaymi Tayta Dios kanchariyninta qawachinqa.

Llapallan runakunam chayta rikunqa.

Kikin Tayta Diosmi chaynata rimarqa.

⁶Uyarirqanim kayna niq vozta:

Qayaykachakuy, niwaqniyta.

Hinaptinmi tapurqani payta:

¿Ima nispaytaq qayaykachakusaq? nispa.

Paymi niwarqa: Llapallan runaqa qora hinallam.

Allin rurayninkupas chakrapí wayta hinallam.

⁷Tayta Dios wayrachimuptinqa qoraqa chakiruqllam.

Tayta Dios wayrachimuptinqa waytapas wichiruqllam.

Cheqaptapunipas runakunaqa qora hinallam.

⁸Chakirunmi qoraqa,

waytapas wichirunmi,

Diosninchikpa palabranqa
takyanqa wiña-wiñaypaqmi.

- ⁹ Sion Moqopi *yachaqkuna,
alto orqoman seqaruychik.
Allin noticiata willakuspa
hatun vozpi qaparimuychik.
Jerusalen llaqtapi yachaqkuna,
ama manchakuspa
allin noticiata willakamuychik.
Juda nacionpi llaqtakunaman willamuychik:
iDiosninchikqa kaypim kachkan! nispa nimuychik.
- ¹⁰ Atiyinwanmi Señor Diosqa hamuchkan.
Atiyinwantaqmi tukuypi munaychakuchkan.
Pagonqa paywantaqmi kachkan.
Pagonqa qayllanpitaqmi kachkan.
- ¹¹ Ovejankuna michiq hinaraqmi hamunqa.
Uñachankunatam brazonpi hoqarinqa.
Marqayninpim paykunata apaykachanqa.
Uña wawayoq ovejakunatam allillamanta pusanqa.

Israelpa yupaychasqan Tayta Diosqa ancha munayniyoq kasqanmanta

- ¹² ¿Pitaq tupurqa yakukunata putqoyninwan?
¿Pitaq tupurqa enteron cielokunata cuartanwan?
¿Pitaq kullurqa enteron kay pachapi ñutu allpata?
¿Pitaq pesarqa romanawan orqokunata?
¿Pitaq pesarqa balanwan moqokunata?
- ¹³ ¿Pitaq yachanman Tayta Diospa piensasqanta?
¿Pitaq atinman pay consejaya?
- ¹⁴ ¿Pitaq payta consejaspa entiende chirqa?
Quejapi allinta arreglanapaq ¿pitaq payta yachachirqa?
¿Pitaq payta yachachirqa yachaysapa kananpaq?
¿Pitaq yachachirqa ancha entiende q kananpaq?
- ¹⁵ Paypaqqa nacionkunaqa puyñupi puchuruq sutuy yaku hinallam.
Paypaqqa nacionkunaqa balanzapi ñutu polvo hinallam.
Lamar qochapi islakunataqa pesan ñutu polvota hinallam.
- ¹⁶ Libano Orqokunapi animalkunapas
manam kamanmanchu
Tayta Diosman ofrendata kañanankupaq.
Libano Orqokunapi sachakunata yantaptinkupas
manam kamanmanchu
altarninpi ofrenda kañanankupaq.
- ¹⁷ Llapallan nacionkunas
manam imachu paypa qayllanpiqa.
Llapallan nacionkunas
manam imapaqpas valenchu qayllanpiqa.

- 18 ¿Pimantaq rikchachinkichik Tayta Diostaqa?
¿Imaman rikchakuqtataq rurawaqchik paytaqa?
- 19 Taytachakuna ruraqmi fundisqa taytachata ruraran.
Alhajakuna ruraqmi chayta qoriwan qaracharun.
Chaytam qollqe cadenawan allicharun.
- 20 Mana qori-qollqe ofrendayoq runam
taytathanpaq kulluta akllarun.
Mana ismuq kulluta tarispam
allin llamkaq maestrotam maskarun.
Sumaqta hapirachispam manaña kuchpakunanpaq segurarun.
- 21 ¿Manachum qamkunaqa yacharqankichik?
¿Manachum qamkunaqa uyarirqankichik?
¿Manachum qallariyninmantaraq
pipas nisurqankichik?
Kay pacha unanchasqa kasqanmantaraq
¿manachum entienderqankichik?
- 22 Kay pachapa ruyrunpa altonpiraqmi
Tayta Diosqa tiyachkan.
Aqarwaykunata hinaraqmi
runakunatapas payqa qawamuchkan.
Tolderata mastarichkaq hinam
cielokunatapas mastarin payqa.
*Yachanapaq karpatapapas sayachichkaq hinam
cielokunata sayachin payqa.
- 23 Payqa mana kaqmanmi churan
kamachikuq runakunata.
Mana imapaqpas valeqtam ruran
kay pachapi jefekunata.
- 24 Chayraq plantasqa plantachakuna hinam paykunaqa.
Allpapi chayraq sapichakuchkaq planta hinam paykunaqa.
Wayrata Tayta Dios pukurachimuptinmi lliw chakirun.
Qopata hina sinchi wayra aparuptinmi chinkarun.
- 25 Chuya Tayta Diosmi tapukun:
¿Pimantaq rikchachiwankichikman? nispa.
¿Pitaq ñoqaman rikchakunman? nispa.
- 26 Qawariychik alto cielokunata.
¿Pitaq unancharqa chaykunata?
Lucerokunata tropankunata hina yupaspa horqomuqmi.
Sapakamata sutinwan sutichaqmi.
Chulla luceropas mana faltachiqmi.
Ancha hatunmi paypa atiyninga.
Ancha hatunmi paypa kallpanqa.
- 27 Jacobpa castankuna ¿imanasqataq quejakunkichik?
Israelpa castankuna ¿imanasqataq ninkichik?
Tayta Diosqa manam qawarinchu imaynam kawsasqayta, nispa?

- ¿Yupaychasqay Diosqa
manam ñoqamanta nanachikunchu, nispa?
- ²⁸ ¿Manachum qamkunaqa yacharqankichik?
¿Manachum qamkunaqa uyarirqankichik?
Tayta Diosmi wiña-wiñaypaq kawsaq Diosqa.
Tayta Diosmi enteron kay pacha unanchaqqa.
Manam payqa desmayanchu nitaqmi pisipancho.
Ancha yuyayniyoq kaynintaqa manam pipas haypanmancho.
- ²⁹ Paymi qon kallpata desmayasqakunaman.
Kallpantam masyachin mana kallpayoqkunaman.
- ³⁰ Mozokunam desmayaspa pisiparunku.
Jovenkunam mitkaruspa wichiyyunku.
- ³¹ Tayta Diospi confiakuqkunam ichaqa
mosoqmanta kallpanchakunqaku.
Paypi confiakuqkunam ichaqa
anka hinaraq pawarinqaku.
Kallpaspankupas manam pisipanqakuchu.
Maynata purispankupas manam desmayanqakuchu.

Israelpa mirayninkunata librananpaq Dios prometesqanmanta

41

¹ Tayta Diosmi nin kaynata:

- Qayllaypiyá qasillalla kaychik
lamar qochapa patanpi nacionkuna.
Mosoqmantayá kallpanchakuychik
llapallan runakuna.
Hamuychik kay asuntomanta rimananchikpaq.
Huñunakusunchik tanteanakunanchikpaq.
- ² ¿Pitaq rikchaykachimurqa intipa qespimunan lawmanta?
¿Pitaq qayamurqa Diospa agradonpaq hina allin ruraqta?
¿Pitaq payman nacionkunata qoykun
reykunapas chay reyman sujetakunanpaq?
¿Pitaq payman nacionkunata qoykun
espadanwan polvota hina rurananpaq?
¿Pitaq payman nacionkunata qoykun
flechana armawan wayrapa apasqan qopata hina rurananpaq?
- ³ Paymi enemigonkunata qatikachaspa
hawkalla pasan.
Ñantapas altollantaña purichkaq hinam pasan.
- ⁴ ¿Pi ruraspataq chaykunataqa qespichirqa?
¿Pitaq qallariyninmanta imapas kananpaq kamachirqa?
Ñoqa Tayta Diosmi punta kaqkunataqa kamachirqani.
Ñoqa Tayta Diosmi qepa kaqkunataqa kamachirqani.
- ⁵ Lamar qochapa patanpi nacionkunam qawarqaku.
Pasaypaq mancharikuywanmi paykunaqa qawarqaku.
Llapallan kay pachapi kaqkunam katkatatachkan.

Paykunaqa hichpaykampuspan chayamuchkan.

- ⁶ Sapa maestrom maestromasinta yanapan.
Sapakamam llamkaqmasinta kallpanchan.
- ⁷ Taytachakuna ruraqmi kallpanchan alhaja ruraqta.
Martillowan llaspayachiqmi kallpanchan yunquepi takaqta.
“Sumaqmi kachkan soldasqaykiqa” nispanmi willan.
Taytachtam clavokunawan mana kuchpakurunanpaq seguran.
- ⁸ Yaw serviqniy Israelpa castankuna,
Yaw akllakusqay Jacobpa castankuna,
Yaw amistadniy Abrahampa mirayninkuna,
- ⁹ kay pachapa cantonmantaraqmi
qamkunata pusamurqaykichik.
Tukuy hinastinmantaraqmi
qamkunataqa qayamurqaykichik.
Kaynata nispaymi qayamurqaykichik:
“Qamkunaqa serviqniymi kankichik” nispa.
“Mana qepanchaspaymi akllakurqaykichik” nispa.
- ¹⁰ Amayá manchakuychikchu. Ñoqam qankunawan kachkani.
Amayá hukmanyaychikchu. Ñoqam Diosnikichik kani.
Kallpanchaspaymi yanapasqaykichik.
Churinta *alleq makinwan hapichkaq runa hinam
allinta ruraspa atiyaniwan pusasqaykichik.
- ¹¹ Contrainkichikpi llapallan piñakuqkunam
penqaypi rikurinaku.
Contrainkichikpi llapallan piñakuqkunam
humillachisqa kanqaku.
Qamkunawan atipanakuqkunam
pasaypaq chinkachisqa kanqaku.
- ¹² Maskaspapas manam tarinkichikchu
qamkunawan churanakuqkunataqa.
Pasaypaq chinkachisqam kanqa
qamkunawan peleaqkunaqa.
- ¹³ Ñoqa Tayta Diosmi *alleq makikichikmanta
hapiqnikichik kani.
“Ama manchakuychikchu, ñoqam yanapasqaykichik”
niqnichikmi kani.
- ¹⁴ Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Yaw Jacobpa castankuna,
uru hina despreciasqa kaspaykichikpas,
yaw Israelpa castankuna,
uru hina despreciasqa kaspaykichikpas
ama manchakuychikchu.
Ñoqam yanapaqnichik kani.

- Israelpa Chuya Diosninga
reclamaqnikichikmi kani.
- ¹⁵ Erapi trillana carretata hinam
rurasqaykichik.
Mosoq kirusapa carretata hinam
rurasqaykichik.
Trillachkaq hinam orqokunata
pasaypaq kutarunkichik.
Trillachkaq hinam moqokunata
ñutu qopata hina rikurirachinkichik.
- ¹⁶ Wayrachiptikichikmi wayra apanqa.
Nisyu wayram lliw cheqeranchinqa.
Qamkunam ichaqa kusikunkichik ñoqa Tayta Diosrayku.
Qamkunam ichaqa alabakunkichik Israelpa Chuya Diosnin kasqayrayku.
- ¹⁷ Wakcha runakunam tomanankupaq yakuta maskachkanku.
Mana imayoq runakunam yakuta maskachkanku.
Qallunkum pasaypaq chakisqa kachkan.
Yakuta mana tariptinkum chakisqa kachkan.
Chaywanpas ñoqa Tayta Diosmi paykunataqa contestasaq.
Israelpa ñoqa Diosninmi paykunataqa mana qonqaspay uyarisaq.
- ¹⁸ Chaki orqokunamantam mayukunata toqyachisaq.
Qechwakunapim pukyukunata rikurichisaq.
Chunniqkunatam qochakunaman tikrachisaq.
Chaki allpakunamantam yakukunata toqyachisaq.
- ¹⁹ Chunniqkunapim plantasaq
cedrokunatawan acacia sachakunata.
Chunniqkunapim plantasaq
macha-machakunatawan aceitunas sachakunata.
Araba sutiyoq chunniqpim
wiñachisaq olmo sachatawan boj sachakunata.
- ²⁰ Chaykunatam rurasaq
llapallan runakuna qawaspa yachananpaq.
Chaykunatam rurasaq
llapallan runakuna entiendenanpaq.
Chaynapim ñoqa Tayta Diospa atiyniywan
rurasqayta entiendenqaku.
Chaynapim Israelpa Diosnin kaspay unanchasqayta entiendenqaku.

Tayta Dios cheqap Dios kasqanmanta

- ²¹ Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
Taytacha-mamachakuna,
hamuychikyá atipanakunanchikpaq.
Jacobpa ñoqa reyninmi kaynata nini:
Taytacha-mamachakuna,
asuykamuychikyá churanakunanchikpaq.

- 22 Hamuq punchawkunamanta willawanaykikupaqyá hamuychik.
 Ñawpa tiempokunamanta willawanaykikupaqyá hamuychik.
 Hinaptinqa ñoqaykum uyarisqaykiku.
 Hamuq tiempokunapi pasakunanmantayá willawayku.
 Chaynapim chaykuna imapim tukunanta yachasaqku.
- 23 Willawaykuyá hamuq tiempokunapi pasanamanta.
 Chaynapim cheqaptapuni yachasaqku
 dioskuna kasqaykichikmanta.
 Atisqaykichikta allin kaqta
 otaq mana allin kaqta ruraychik.
 Hukmanyaspa manchakunaykupaq kaqtayá ruraychik.
- 24 Manam imapaschu kankichik qamkunaqa.
 Manam imapaqpas valenchu rurasqaykichikkunaqa.
 Millakuypaqmi qamkunata akllaqkunaqa.
- 25 Norte lawmantam rikchachimuchkani runataqa.
 Intipa qespimunan lawmantam chayachimuchkani paytaqa.
 Sutiya qayakuqmi payqa.
 Gobiernaqkunatam mituta hina sarupanqa.
 Mituta ollero sarupachkaq hinam sarupanqa.
- 26 Kaykunataqa ¿pitaq ñawpaqmantaraq willakurqa?
 Yachanaykupaqqa ¿pitaq willakurqa?
 Kaykunataqa ¿pitaq ñawpaqmantaraq rimarqa
 cheqap kasqanta aceptanaykupaqqa?
 Manam mayqannikichikpas willawarqankikuchu.
 Manam mayqannikichikpas uyarichiarqankikuchu.
 Rimasqaykichiktaqa manam pipas uyarirqaykikuchu.
- 27 Ñoqam puntata
 Sion Moqopi *yachaqkunaman willarqani.
 Ñoqam puntata
 paykunaman: “Kayqayá chaykunaqa” nispa willarqani.
 Jerusalem llaqtamanmi
 allin noticia willakuqta kacharqani.
- 28 Qawaptiypas manam pipas rikurimunchu.
 Wakin dioskunamantaqa
 manam mayqanpas rikurimunchu.
 Consejanapaqqa manam pipas kanchu.
 Tapukuyniykunata contestawanapaqqa
 manam pipas kanchu.
- 29 Llapallankum chaykunaqa mana imapaschu.
 Rurasqankupas manam imapaqpas valenchu.
 Chaykunaqa mana imayoq taytachakunallam.
 Chaykunaqa vacio ukuyoq wayra hinallam.

Tayta Dios serviqmanta

- 42** ¹ Kayqa ñoqapa serviqniymi.
 Payqa garantizasqaymi.
 Paytam ñoqaga akllakurqani.
 Payraykum kusionqa kachkani.
 Paymanmi huntani espirituyta.
 Paimi nacionkunapi ruranqa allin arreglota.
- ² Manam payqa qayaykachakunqachu.
 Fuertemantapas manam qaparinqachu.
 Callekunapi vozninpas manam uyarikunqachu.
- ³ Manam pakinqachu qewisqa soqosllatapas.
 Manam wañuchinqachu tumpalla rupaq mecherotapas.
 Cheqapraykum ruranqa allin arreglotapas.
- ⁴ Manam payqa tankikachanqachu.
 Manam payqa hukmanyancachu
 nacionkunapi allin arreglota ruranankama.
 Manam payqa hukmanyancachu lamar qochapa patanpi
 nacionkuna yachachikuynin suyanankukama.
- ⁵ Cielokuna unanchaq Tayta Diosmi kani.
 Cielokunapas mastariq Tayta Diosmi kani.
 Ñoqaga allpa pachatam unancharqani.
 Allpamanta wiñaqkunatam mirachirqani.
 Allpa pachapi runakunaman kawsaytam qorqani.
 Allpa pachapi puriqkunaman kawsaytam qorqani.
 Chayna ruraq kaspaymi serviqniyta kaynata nini:
- ⁶ Ñoqa Tayta Diosmi allinta ruraspay qayarqayki.
 Ñoqam makikimanta hapisqayki.
 Ñoqam qamta waqaychasqayki.
 Ñoqam churasqayki runakunawan contrato ruranaykipaq.
 Ñoqam churasqayki nacionkunaman kanchanaykipaq.
- ⁷ Ñoqam churasqayki ñawsakunapa ñawinta kichanaykipaq.
 Ñoqam churasqayki carcelpi kaqkunata horqonaykipaq.
 Ñoqam churasqayki tutayay calabozopi tiyaqkunata horqonaykipaq.
- ⁸ Ñoqam Tayta Dios kani.
 Chayna sutiyoq Diosmi kani.
 Hukkuna adoranankutaqa manam permitisaqchu.
 Ñoqamanta sapaqta alabanankutaqa manam permitisaqchu.
- ⁹ Ñawpaqmantaraq rimasqaykunam cumplikusqaña.
 Kunanmi willasqaykichik mosoq kaqkunataña.
 Manaraq rikurimuchkaptinmi willasqaykichikña.

Tayta Diosta alabaspa takisqankumanta

- ¹⁰ Tayta Diosmanyá mosoq takita takiychik.
 Tukuy hinastinpi kaqkuna paytayá alabaychik.
 Lamar qochanta viajaqkuna, paytayá alabaychik.

- Lamar qochapi tukuy ima kaqkuna, paytayá alabaychik.
 Paytayá alabaychik, lamar qochapa patanpi nacionkuna.
 Paytayá alabaychik, lamar qochapa patanpi *yachaqkuna.
- ¹¹ Chunniquipi kaq runakunayá kusikuchunku.
 Chaypi kaq llaqta runakunayá kusikuchunku.
 Kusikuchunkuyá Cedar law llaqtachapi *yachaqkunapas.
 Kusikuymantayá takichunku Sela lawpi yachaqkunapas.
 Ancha-anchatayá qaparichunku orqokunapa puntanmantapas.
- ¹² Paykunaga yupaychachunkuyá Tayta Diosta.
 Willakuchunkuyá lamar qochapa patankunapi alabasqankuta.
- ¹³ Valeroso soldado hinam Tayta Diosqa lloqsinqa.
 Sientirachisqa peleaq soldado hinam peleanqa.
 Qaparispanmi guerrapi peleananpaq qayaykachakunqa.
 Enemigonkunata venceruspanmi munaychakunqa.
- ¹⁴ Tayta Diosmi nin:
 Unayñam upallalla karqani.
 Upa tukuykuspaymi aguantakuykurqani.
 Kunanmi ichaqa wachakuq warmi hina qaparisasq.
 Engespaymi ñoqaqa qaparisasq.
 “Ay, ay” nispaymi qaparisasq.
- ¹⁵ Orqokunatawan moqokunatam purmachisasq.
 Pastonkunatam lliwta chakirachisasq.
 Mayunkunatam aqo pampamanña tikrarusasq.
 Qochayoq pampankunatam chakirachisasq.
- ¹⁶ Ñawsakunatam pusasq
 mana reqsisqan ñanninkunata.
 Ñawsakunatam purichisasq
 mana reqsisqan purinankunata.
 Paykunapa qayllanpim tutayayta
 tikrarusasq achkiyman.
 Risqanku kallka-kallka ñantam
 tikrarusasq pampa ñanman.
 Paykunapaqmi rurasasq
 tukuy kaykunata.
 Manam saqesaqchu
 paykunata.
- ¹⁷ Taytachakunapi confiakuqkunam
 penqakuyllawanña karunchakunqaku.
 Taytachakunata: “Diosniykum kankichik” niqkunam
 penqakuyllawanña karunchakunqaku.

Israel castakuna ñawsa hina kasqankumanta

- ¹⁸ Tayta Diosmi nin:
 Upakuna, uyariychik.
 Ñawsakuna, qawarikuychik.
- ¹⁹ ¿Pitaq ñawsa? ¿Manachum serviqnillay?

- ¿Pitaq upa? ¿Manachum willakunanpaq kachasqallay?
 ¿Pitaq paykunata gobiernaq hina ñawsaqa?
 ¿Pitaq ñoqa Tayta Diospa serviñniy hina ñawsaqa?
- ²⁰ Tukuy imata qawachkaspaykipas
 manam kasukunkichu.
 Rinrikiwan uyarichkaspaykipas
 manam imapas qokusunkichu.
- ²¹ Allin ruraq Dios kaspanmi Tayta Diosqa
 yachachikuyninta hatunchaspa reqsisqata rurarqa.
- ²² Chaywanpas kay runakunatam saqueaspa suwanku.
 Uchku trampapim llapallankuta hapiruspanku
 carcelpi presocharachinku.
 Saqueachikuptinkupas
 manam kanchu libraqninku.
 Suwachikuptinkupas
 manam kanchu:
 “Kutichipuychik” nispa niqninku.
- ²³ ¿Mayqannikichiktaq kaykunamanta
 cuentata qokunkichik?
 ¿Mayqannikichiktaq hamuq tiempokunamanta
 entiendespa uyarinkichik?
- ²⁴ ¿Pitaq saqerqa Jacobpa castankuna
 saqueasqa kanankuta?
 ¿Pitaq saqerqa Israelpa castankuna
 salteasqa kanankuta?
 Cheqaptapunipas ¿manachum Tayta Dios
 dejarqa chayna kanankuta?
 Tayta Diospa contranpim huchallikurqanchik.
 Paypa munasqanman hina kawsaytam mana munarqakuchu.
 Yachachikuyninkunatapas manam kasukurqakuchu.
- ²⁵ Chayraykum paykunapa contranpi
 piñakuspa castigarqa.
 Chayraykum mancharikuypaq guerrata kachaykamurqa.
 Paykunapa muyuriqninpi lenguachkaq ninata kañaykachirqa.
 Chaywanpas paykunaqa manam entienderqachu.
 Hinaptinmi paykunata chay nina ruparurqa.
 Chaywanpas paykunaqa manam cuentata qokurqakuchu.

Tayta Dioslla Israel castakuna libraq kasqanmanta

43 ¹Israelpa castankuna,
 unanchawaqninchik Tayta Diosmi
 kaynata nisunkichik kunan.
 Jacobpa castankuna,
 kikinpaq rurawaqninchik Tayta Diosmi

kaynata nisunkichik kunan:

Ama manchakuychikchu.
 Ñoqam reclamasqaykichik.
 Ama manchakuychikchu.
 Sutikichikmantam qayasqaykichik.
 Ama manchakuychikchu.
 Qamkunaqa ñoqapam kankichik.

² Yakuta chimpaptikichikmi
 qamkunawan kasaq ñoqaqa.
 Mayuta pasaptikichikmi
 lloqllamanta harkasqaykichik ñoqaqa.
 Nina ukunta pasaptikichikqa
 manam rupasunkichikchu.
 Lenguachkaq ninapas
 manam kañasunkichikchu.

³ Ñoqaqa yupaychasqaykichik Tayta Diosmi kani.
 Israelpa Chuya Diosnin kaspay salvaqnikichikmi kani.
 Rantikichikpi Egipto nacionman pagaspaymi
 rantirqaykichik.
 Rantikichikpi Cus nacionman pagaspaymi
 rantirqaykichik.
 Rantikichikpi Saba nacionman pagaspaymi
 rantirqaykichik.

⁴ Qamkunata estimaspaymi rantirqaykichik.
 Ancha kuyayllapaqmi qamkunaqa karqankichik.
 Chayraykum qamkunata kuyaykichik.
 Rantikichikpim wakin runakunata pagarqani.
 Vidaykichikraykum wakin nacionkunata pagarqani.

⁵ Ama manchakuychikchu.
 Ñoqam qamkunawan kachkani.
 Ñoqam intipa qespimunana lawmanta
 pusamurqani miraynikichikkunata.
 Intipa seqaykunan lawmanta
 pusamusqam huñumusqaykichik qamkunata.

⁶ “Kutichipuy paykunata” nispaymi
 kamachisaq norte lawpi nacionkunata.
 “Ama paykunata harkakuychikchu” nispaymi
 kamachisaq surlawpi nacionkunata.
 “Pusamuy karukunamantaraq
 qari churiykunata” nispaymi nisaq.
 “Pusamuy tukuy hinastinmanta
 warmi churiykunata” nispaymi nisaq.

⁷ “Sutiywan llapallan sutichasqakunatayá pusamuy.
 Alabasqa kanaypaq llapallan unanchasqaykunatayá pusamuy.
 Kikiypa kanankupaq rurasqay runaykunatayá pusamuy.”

⁸ Horqomuychik ñawiyoy kachkaspa
mana qawakuqkunata.

Horqomuychik rinriyoy kachkaspa
mana uyariqkunata.

⁹ Chaymi llapallan nacionkuna huñunakamurqa.

Chaymi llapallan runakuna hamuspa huñunakurqa.

¿Mayqantaq paykunamanta kaykunata willaykuwachwan?

¿Mayqantaq ñawpaq sucedeqkunamanta kunan niykuwachwan?

Razonniyoy kasqankumantayá testigonkuta pusamuchunku.

Uyarispankuyá cheqap kasqanta nichunku.

¹⁰ Tayta Diosmi nin:

Qamkunam testigoy kankichik.

Akllakusqay serviqniykunam kankichik

reqsiwaspaykichik ñoqapi confiakunaykichikpaq

chaynataq chaykunatapas ruraq kasqayta entiendenaykichikpaq.

Ñoqamanta puntataqa manam mayqan diospas karqachu.

Ñoqamanta huk diosqa manam haykapipas kanqachu.

¹¹ Ñoqallam kani Tayta Diosqa.

Hukqa manam kanchu salvaq Diosqa.

¹² Tayta Diosmi nin:

Ñoqam willakuspa salvarqani.

Ñoqam chaykunata uyarichirqani.

Chaykunataqa manam sapaq dioschu rurarqa.

Ñoqalla Dios kasqaymantam

testigo kankichik qamkunaqa.

¹³ Kunan punchawmantapas

chaykuna ruraq Diosmi kani ñoqaqa.

Manam pipas libranmanchu ñoqapa atiyniymantaqa.

Manam pipas tikranmanchu ñoqapa rurasqaytaqa.

¹⁴ Qamkuna reclamaqnikichik Tayta Diosmi nin

otaq Israelpa Chuya Diosninmi kaynata nin:

Qamkunaraykum Babilonia lawman kachasaq.

Llapallankutam lluptikuqta hina uraykachisaq.

Caldea runakunatapas alabakusqanku buquekunapim uraykachisaq.

¹⁵ Ñoqa Tayta Diosqa

Chuya Diosnikichikmi kani.

Ñoqa Tayta Diosqa

Israel unanchaq reynikichikmi kani.

¹⁶ Tayta Diosmi kaynata nin:

Ñoqam lamar qochanta ñanta kicharqani.

- Olallaña lamar qochapa ukuntam ñanta kicharqani.
 17 Carretakunatawan caballokunatam lloqsichirqani.
 Tropakunatawan yanapaqninkunatam lloqsichirqani.
 Manaña hatariy atinankukamam
 paykunaqa wichichisqa karqaku.
 Wañunayaq mecha hinam
 paykunaqa wañururqaku.
- 18 Amaña yuyariychikchu ñawpaq kaqkunamanta.
 Amaña yuyaymanaychikchu pasaq kaqkunamanta.
- 19 Ñoqam rurasaq mosoq kaqta.
 Rikunkim kunanpuni rikurimuqta.
 Chunniqqim ñanta kicharisaq.
 Chaki allpakunapim mayukunata kallpachisaq.
- 20 Purun animalkunam yupaychawanku.
 Atoqkunapiwan avestruzkunam yupaychawanku
 yakukunata chunniqqi pawachisqayrayku,
 mayukunata chaki allpapi kallpachisqayrayku.
 Chaytam ruraraqani
 runaykunata yaku tomachinaypaq.
 Chaytam ruraraqani
 akllasqaykunata yaku tomachinaypaq.
- 21 Chaytam ruraraqani kikiypaq rurasqay runakunapaq
 chaynapi alabasqa kasqayta willakunankupaq.
- 22 Chaywanpas, yaw Jacob castakuna,
 manam ñoqatachu qayakuwarqankichik.
 Chaywanpas, yaw Israel castakuna,
 ñoqatam amiruwarqankichik.
- 23 Manam lliw kañana ovejakunatapas
 ofrenewarqankichikchu.
 Yupaychawanaykichikpaqqa wakin animalkunatapas
 manam wañuchipumarqankichikchu.
 Manam kawsaykunamanta ofrendata mañaspaychu
 qamkunataqa llamkachirqaykichik.
 Manam inciensota kañanaykichikta mañakuspaychu
 qamkunataqa amichirqaykichik.
- 24 Manam rantipumarqankichikchu
 calamo sutiyoq miski asnaq especeriataga.
 Manam qowarqankichik achkanpichu
 wañuchipumasqaykichik animalkunapa wirantaqa.
 Aswanqa huchallikusqaykichikwanmi
 lliw pisiparachiwankichik.
 Mana allinkuna rurasqaykichikwanmi
 lliw amiruwankichik.
- 25 Ñoqam ichaqa papelta borrachkaq hina
 chinkachisqa mana kasuwasqaykichikta.

- Ñoqam ichaqa manaña yuyarisaqchu
huchallikusqaykichikta.
- 26 Contraypi imatapas yuyaptikichikyá
pleiteanakusunchik.
Ichapas mana huchayoq kachkankichik.
Quejaykichiktayá willawaychik.
- 27 Punta kaq abueloykichikmi
contraypi huchallikurqa.
Yachachiqnichikkunam
mana kasukuqkuna karqa.
- 28 Chayraykum santuariopi jefekunata qarqorqani.
Chayraykum Jacob castakunata
chinkachisqa kananpaq churarqani.
Chayraykum Israel castakunata
insultasqa kanankupaq churarqani.

Tayta Diosmi sapallan Diosqa

- 44** ¹ Jacobpa castan serviqniy runakuna,
kunan uyariwaychik.
Israelpa castan akllasqay runakuna,
kunan uyariwaychik.
- ² Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
Ñoqa Tayta Diosmi unanchaqniki kani.
Manaraq nacechkaptiki ruraqniki kani.
Manaraq nacechkaptiki yanapaqniki kani.
Jacobpa castan serviqniy runakuna,
ama manchakuychikchu.
Jesurun nisqa akllasqay runakuna,
ama manchakuychikchu.
- ³ Ñoqam chunniq sitiokunapi
yakukunata kallpachisqa.
Ñoqam chaki allpakunapi
mayuchakunata purichisqa.
Miraynichikkunamanmi
espirituywan huntachisqa.
Qamkunamanta naceqkunamanmi
bendicionniywan huntasqa.
- ⁴ Qorakunapa chawpinmanta wiñaq hinam kanqaku.
Mayu patanpi wayawkuna hinam kanqaku.
- ⁵ Wakin runam ninqa: “Ñoqaqa Tayta Diospam kani” nispa.
Wakinñataqmi ninqa: “Ñoqaqa Jacobpa castanmantam kani” nispa.
Wakinñataqmi makinpi qellqanqa:
“Ñoqaqa Tayta Diospam kani” niqta.
Hinaspam sutinman yapanqa
“Israelpa castan” niqta.

- ⁶ Israel castapa reyninmi nin,
 Israel casta libraq Tayta Diosmi nin,
 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:
 Ñoqam kani punta kaqpas.
 Ñoqam kani qepa kaqpas.
 Ñoqamanta hukqa manam kanchu.
 Ñoqamanta huk diosqa manamá kanchu.
- ⁷ ¿Ñoqa hinaqa pipas kanmanchu?
 Chayna kaspaqa payyá rimachun.
 Qatinasninpiyá willakuchun.
 Ñawpaqmantapunim runaykunataqa akllarqani.
 Chaymantapuni imam pasakusqantayá willakuchun.
 Willakuchunyá hamuq punchawkunapi
 imam pasakunanmanta.
 Willakuchuntaqyá hamuq punchawkunapi
 imam pasakunanmanta.
- ⁸ Amayá katkatataychikchu.
 Amayá mancharikuychikchu.
 Chay tiempokunamantam nirqaniña.
 Chay tiempokunamantam willakurqaniña.
 Qamkunam kankichik ñoqapa testigoykuna.
 Ñoqalla Dios kasqaymantam kankichik testigoykuna.
 Ñoqa hina amparakunankuqa manam kanchu.
 Ñoqapa reqsisqay diosqa manam pipas kanchu.

Taytacha-mamachakuna adoraqkunamanta

⁹Taytacha-mamachakuna llapallan ruraqkunaqa mana imapaq valeqmi kanku. Anchallaña kuyasqanku chay taytacha-mamachakunapas manataqmi imapaq-pas valenchu. Chaykunaman sayapakuqkunaqa mana rikukuqkunam hinaspapas mana yachaqkunam, chayraykum penqaypi rikuringaku. ¹⁰Metalta chulluchispa diosta hina adoranapaq taytacha-mamacha ruraq runaqa yanqapaqmi ruran.

¹¹Chayna ruraqkunaqa ruraqmasinkunapiwanmi penqaypi rikuringaku. Taytacha-mamacha ruraqkunaqa runakunallam. Llapallanku juzgadoman qayasqa kaspankuqa pasaypaq mancharichisqa chaynataq penqachisqam kanqaku.

¹²Herreroqa kaynatam taytacha-mamachata ruran: Herramientanta hapispaq sansapi metalta qonichin, martillowan takaspanmi taytacha-mamachapa ayrinta ruran. Kallpasapa brazonkunawanmi llamkan. Herrero mana mikuspanqa manaña kallpayoqmi rikurirun, yakutapas manaña tomaspanqa pisiparuntaqmi.

¹³Carpinteroñataqmi kaynata ruran: Reglawan tupuruspanmi lapizwan chaynataq compaswan dibujarun. Formonwan llaqllaspanmi runapa ayrinta hina ruran. Kuyaylla-paq runapa ayrinta hinam rurarun templopi kananpaq. ¹⁴Cedro plantata plantaruptinmi parawan wiñarun. Chay cedrokunam kuchunanpaq kanqa. Munaspanqa plantaruntaqmi preستا otaq encina sachata. Montepi wiñaruptinmi rakuyanankama suyan. ¹⁵Chay ku-lukunatam runa servichikun nina ratachikunanpaq. Wakintam ratachin qonikunapaq, wakintañataq tantata rurananpaq, wakinmantañataqmi taytacha-mamachata ruran

chaypa qayllanpi qonqorakuspan adoranapaq. ¹⁶Parten kullutam sansayachin aychata kankaspan saksanankama mikunanpaq. Qonikuspantaqmi nin:

—Kunanqa qoniriruniñam, ninatapas qawaykuniñam —nispa.

¹⁷Puchuq kullumantañataqmi ruran taytacha-mamachata hinaspa ñawpaq-ninpi qonqorakuspan adoran. Ruegakuspantaqmi kaynata nin:

—Libraykuway, qanmi diosniy kanki —nispa.

¹⁸Chay runakunaqa manam yachankuchu nitaqmi entiendenkuchu. Ñawinkum tapasqa hina kachkan mana qawanankupaq, yuyayninkupas tutayasqa hinam kachkan mana entiendenankupaq. ¹⁹Manam yuyaymanankuchu, manam piensarinkuchu cuentata qokunankupaq. Manam ninkuchu:

—Kay kullupa partenta rupachispaymi sansanpi tantata ruraraqani, aychatapas kankaruspaymi mikuruni. Parten kullumantañataqmi ruraruni kay millakuypaq taytacha-mamachata. Kay adorasqayqa kullumanta rurasqallam —nispa.

²⁰Cheqaptapunipas chay ruraq runaqa uchpata mikuchkaq hinam, pensamien-tonpi engañasqa kaspanmi pantarun. Chayna ruraqkunaqa manam salvakuyta atinqakuchu, manataqmi nikunkuchu:

—Alleq makiypi kaqqa ¿manachum engaño? —nispa.

Israel castata Tayta Dios pampachaspan salvananmanta

²¹Jacob castakuna, chaykunatayá yuyariychik.

Israel castakuna, serviqniy kasqaykichiktayá yuyariychik.

Qamkunatam unancharqaykichik.

Qamkunaqa serviqniymi kankichik.

Manam qonqasqachu kankichik.

²²Ñoqam chinkarachini puyuta hina

mana kasukuynikichikkunata.

Ñoqam chinkarachini waspiyta hina

huchallikusqaykichikkunata.

Qamkunaqa ñoqamanyá kutirikamuwaychik.

Qamkunataqa ñoqam librarqaykichik.

²³Yaw cielokuna, takiychik kusikuymanta.

Takiychik Tayta Diospa rurasqanmanta.

Kay pachapi kaqkuna, qapariychik.

Orqokuna, kusikuymanta qapariychik.

Montepi llapallan sachakuna,

kusikuymanta qapariychik.

Qapariychikqa Jacob castata

Tayta Dios librasqanmantayá.

Qapariychikqa Israel castapi rurasqanwan

ancha reqsisqa kasqanmantayá.

²⁴Libraqniki Tayta Diosmi nin,

manaraqpas nacechkaptiki

unanchasuqnikim kaynata nin:

Ñoqam Tayta Dios kani.

- Tukuy imapas unanchaqmi kani.
 Ñoqallam cielokunata mastarirqani.
 Ñoqallam kay pachata takyachirqani.
 25 Ñoqamanta willakuq tukuqkunapa nisqantaqa
 manam cumplichinichu ñoqaqa.
 Adivinaqkunapa yuyaymanaynintam sonsoyachini.
 Yachasqankunatapas llullamanmi tikrachini.
 26 Serviqliykunapa rimasqantam cumplichini.
 Kachasqaykunapa consejasqantam allinta qespichini.
 Jerusalem llaqtatam nin:
 Qamqa kaqllamantam runayoq kanki, nispa
 Juda lawpi llaqtakunatam nin:
 Kaqllamantam hatarichisqa
 kanki, nispa.
 Tuñichisqa perqankunatam mosoqmanta hatarichini, nispa.
 27 Ñoqam kamachini hatun lamar qochata: “Chakiruy” nispa.
 “Ñoqaqa qampa mayuykikunatam chakichisqa” nispa.
 28 Ñoqam nini Rey Cirota:
 “Qanmi michipuwacniy kanki.
 Qanmi tukuy munasqayta ruranki.”
 Payqa Jerusalem llaqtatam ninqa:
 “Mosoqmanta hatarichisqam kanki” nispa.
 Ninqataqmi templota:
 “Mosoqmanta cimientasqam kanki” nispa.

Rey Cirota Tayta Dios kamachisqanmanta

- 45** ¹ Tayta Diosmi rey kananpaq churarqa Cirota.
 Makinmantam Tayta Dios pusamurqa payta
 nacionkunapi munaychakunanpaq
 chaynataq reykunapa armankunata qechunanpaq.
 Tayta Diosmi punkukunata Ciropaq kichachin.
 Llaqtakunapa zaguanninkunatam kichachin.
 Pipas manaña wichqay atinankamam kicharachin.
 Hinaspam Cirota Tayta Dios kaynata nin:
 2 Ñoqam risaq puntaykita.
 Ñoqam pampayachisqa alto orqokunata.
 Ñutupasaqmi bronce manta punkukunata.
 Kuchusaqmi fierromanta cerrojokunata.
 3 Pakasqa riquesakunatam qosqayki.
 Pakasqa sitiokunapi tesorokunatam qosqayki.
 Chaynataqa rurasqa
 ñoqalla Tayta Dios kasqayta yachanaykipaqmi.
 Chaynataqa rurasqa
 Israel castapa Diosnin kasqayta yachanaykipaqmi.
 Chaynataqa rurasqa
 sutikimanta qayaqniki kasqayta yachanaykipaqmi.

- ⁴ Serviqniy Jacob castakunaraykum
sutikimanta qayayki.
Akllasqay Israel castakunaraykum
sutikimanta qayayki.
Mana merecesqayki sutitam churayki.
Mana reqsiwachkaptikipas chaynatam rurayki.
- ⁵ Ñoqallam Tayta Diosqa kani, manam hukqa kanchu.
Ñoqamanta sapaq Diosqa manam kanchu.
Ñoqam armakunawan churachisqayki.
Mana reqsiwachkaptikipas chaykunawanmi churachisqayki.
- ⁶ Chaykunatam rurasqayki
llapallanku yachanankupaq,
intipa qespimunan lawmanta
intipa seqaykunan lawkama yachanankupaq,
ñoqalla Dios kasqayta yachanankupaq.
Manam huk Diosqa kanchu.
Ñoqallam Tayta Diosqa kani.
- ⁷ Achkiytapas tutayaytapas ñoqallam unancharqani.
Ñoqallam rurani hawkayayta.
Ñoqallam unanchani desgraciata.
Ñoqa Tayta Diosmi rurani tukuy chaykunata.

Atiyninwan munaychakuq Tayta Diosmanta

- ⁸ Altomanta parachimuchkaq hinayá
allin kaq hamuchun.
Puyumanta parachimuchkaq hinayá
allin kaq hamuchun.
Imaynam allpapas parata chaskispa rurunqa,
chaynatayá kay pachapi salvacionpas ikllimuchun.
Allin kaqpas wiñamuchkaq hinayá wiñamuchun.
Ñoqa Tayta Diosmi unancharqani chaykunataqa.
- ⁹ ¡Ay imaynaraq kanqa ruraqninwan churanakuqqa!
Wakin allpa mankaman rikchakuq huk allpa mankaqa
manam churanakunmanchu ruraqninwanqa.
Mituqa manam ninmanchu manka ruraqta:
“¿Imatataq rurachkanki ñoqamanta?” nispaqa.
Rurasqayki allpa mankaqa manam nisunkimanachu,
“Manam llamkayta yachankichu qamqa” nispaqa.
- ¹⁰ ¡Ay imaynaraq kanqa:
“¿Imapaqtaq churyawarqanki?” nispa
taytan anyaq runaqa!
¡Ay imaynaraq kanqa:
“¿Imapaqtaq wachawarqanki?” nispa
maman anyaq runaqa!
- ¹¹ Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmi nin,

- Israel unanchaq Chuya Diosmi kaynata nin:
 ¿Hamuq tiempokunamantachum tapuwankichik?
 ¿Churiykunamantachum cuentata mañawankichik?
 ¿Imaynam ruranaypaqchum kamachiwankichik?
- 12 Kay pachataqa ñoqam unancharqani.
 Chaypi kananpaqmi runata unancharqani.
 Atiyinywanmi cielokunata mastarirqani.
 Chaypi kanankupaqmi lucerokunata kamachirqani.
- 13 Ñoqam Rey Cirota allinta rurananpaq hatarichisqa.
 Ñanninkunatam ñoqa allichapusaq.
 Jerusalem llaqtaytam mosoqmanta hatarichinqa.
 Presochasqa pusachisqaykunatam kacharichinqa.
 Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata:
 Manam pagota chaskikuspanchu ruranqa chaykunata.
 Manam regalokunaraykuchu ruranqa chaykunata.
- 14 Tayta Diosmi Israel castakunata kaynata nin:
 Egipto nacion allpapi qespiqkunam,
 Cus nacionpi imapas ganasqakunam
 qamkunaman apamusqaña kanqaku.
 Saba lawmanta hatunkaray runakunam
 qamkunaman hamuspa qamkunapaña kanqaku.
 Chaylaw runakunam qamkunata qatispanku
 cadenasqa pasanqaku.
 Qayllaykichikpi qonqorakuspam ruegakusunkichik.
 “Cheqaptapunipas Diosmi
 qamkunawan kachkan” nispam nisunkichik.
 “Manam hukqa kanchu.
 Paymanta sapaq Diosqa
 manam kanchu” nispam nisunkichik.
- 15 Cheqaptapunipas qamqa
 mana rikuy atina Diosmi kanki.
 Qamqa Israel castapa salvaqnin
 Diosmi kanki.
- 16 Llapallanmi humillachisqa
 penqaypi rikuringaku.
 Taytacha-mamachakuna ruraqkunam
 humillachisqa rikuringaku.
- 17 Israel castakunatam Tayta Dios salvanqa.
 Wiñaypaqmi paykunataqa salvanqa.
 Israel castakuna,
 manam penqaypaqchu kankichik.
 Manam wiñaypaqchu
 humillachisqa kankichik.

- 18 Cielokuna unanchaq Diosmi nin,
 kay pachata unanchaspa takyachiqmi nin,
 runakuna chaypi *yachananpaq kay pacha unanchaqmi nin,
 Tayta Diosmá kaynata nin:
 Ñoqam Tayta Diosqa kani, nispa.
 Sapaq Diosqa manam kanchu, nispa.
- 19 Ñoqaqa manam pakasqapichu rimani.
 Ñoqaqa manam tutayay sitiokunapichu rimani.
 Jacobpa mirayninkunataqa manam nirqanichu.
 Mana imapa kasqan sitiopi
 maskawananpaqqa manam nirqanichu.
 Ñoqa Tayta Diosqa cheqap kaqtam rimani.
 Ñoqaqa allin kaqkunallatam willakuni.

Tayta Dioslla cheqap Dios kasqanmanta

- 20 Nacionkunamanta lluptiqkuna, huñunakuspayá hamuychik.
 Qamkunaqa llapallaykichikyá asuykamuspa hamuychik.
 Kullumanta taytacha-mamachakuna tronokunapi apaqkunaqa
 mana yuyayniyoq runakunam.
 Mana salvay atiqninku taytachakuna mañakuqkunaqa
 mana yuyayniyoq runakunam.
- 21 Pruebakunatayá willakuspa presentaychik.
 Mana atispapas consejanakuspayá yachachinakuychik.
 ¿Pitaq ñawpaqmantaraq kaykunamanta rimarqa?
 ¿Manachum ñoqa Tayta Dios willakurqani chaykunata?
 Ñoqamanta sapaq Diosqa manam kanchu.
 Ñoqamanta allin ruraq Diosqa manam kanchu.
 Ñoqamanta huk salvaq Diosqa manam kanchu.
- 22 Tukuy hinastinpi kaqkuna, ñoqatayá qawarimuwaychik.
 Tukuy hinastinpi kaqkuna, ñoqam salvasqaykichik.
 Ñoqallam kani Diosqa.
 Manam kanchu sapaq Diosqa.
- 23 Kikiyrayku juraspaymi
 allin kaqta rimarqani.
 Cumplikunanpaq kaqtam
 prometerqani.
 Qayllaypim qonqorakunqaku
 llapallan runakunaqa.
 Sutiypim juramentanqaku
 paykunaqa.
- 24 Paykunam ñoqamanta ninqaku:
 “Cheqaptapunipas Tayta Diosllam
 allin ruraqqa” nispa.
 “Cheqaptapunipas payllawanmi
 kallpanchakusun” nispa.

Llapallan cheqniqniy runakunaqa ñoqamanmi hamunqaku
hinas pam paykunaqa penqaypi rikurinqaku.

²⁵ Ñoqaraykum Israelpa llapallan mirayninkunaqa
mana huchayoqpaqña chaskisqa kanqaku.

Ñoqa Tayta Diosraykum

Israelpa llapallan mirayninkunaqa alabakunqaku.

46 ¹ Bel nisqanku taytacham qonqorakuykun.

Nebo nisqanku taytacham kumukuykun.

Animalkunaman churkuspam apanqaku taytachakunataqa.

Animalkuna pisipachiq llasaq cargam chaykunaqa.

² Lliw taytacha-mamachakunam qonqorakuykuspa kumukuykunku.

Llasayninkumantapas manam librakuyta atinkuchu.

Kikillankum presochasqa pasakunku.

³ Tayta Diosmi nin kaynata:

Uyariwaychik Jacobpa castankuna.

Uyariwaychik Israel castamanta puchuqkuna.

Manaraq nacechkaptikichikmi

qepichkaq hina ñoqa aparqaykichik.

Manaraq wachakusqa kachkaptikichikmi

marqakuchkaq hina aparqaykichik.

⁴ Ñoqaq hina kaqlam kasaq

machuyaptikichikpas.

Ñoqam apasqaykichik

soqo umaña kaptikichikpas.

Qamkunataqa unanchasqayraykum apasqaykichik.

Apaspaymi qamkunataqa librasqaykichik.

⁵ ¿Pimantaq rikchanachiwankichikman?

¿Pimantaq igualawankichikman?

¿Pimantaq comparawankichikman?

¿Piman rikchakuqtaq kayman?

⁶ Wakin runakunam wayqankumanta

achka qorita horqomunku.

Wakinñataqmi balanzapi

qollqeta pesanku.

Maestrotam contratanku

taytacha-mamachata rurananpaq

chaynapi qonqorakuspa qayllanpi adoranankupaq.

⁷ Homborikuspankum aparikunku.

Maymi kananpim sayarachinku.

Chay churasqankupim sayarayan.

Maypi kasqanmanta mana asurispami sayarayan.

Paykunata yanapananpaq qayakuptinkupas

manam contestanchu.

Sasachakuyninkumantapas manam salvayta

atinmanchu.

- ⁸ Yaw mana kasukuqkuna, kayta yuyariychik.
Qamkunaqa allintayá yuyaymanaychik.
Qamkunaqa allintayá piensariychik.
- ⁹ Yuyariychik ñawpaq kaqkunata.
Yuyariychik pasaq kaqkunamanta.
Ñoqallam Diosqa kani.
Ñoqamanta hukqa manam kanchu.
Diosmi ñoqaqa kani.
Ñoqaman rikchakuqqa manam pipas kanchu.
- ¹⁰ Hamuq tiempokunapi sucedenanmantam willakuni.
Manaraq sucedeqkunatam ñawpaqmantapuni willakuni.
Ñoqam nini: Tanteasqaykunatam rurasaq, nispa.
Tukuy munasqaykunatam rurasaq, nispa.
- ¹¹ Intipa qespimunan lawmantam qayamuchkani runataqa.
Suwa anka hinam karumantaraq hamunqa chay runaqa.
Paymi ruranqa ñoqapa piensasqaykunata.
Rimasqayta hinam cumplisqa.
Tanteasqayta hinam rurasaq.
- ¹² Uyariychik rumi sonqo runakuna.
Uyariychik allin ruraymanta karunchasqakuna.
- ¹³ Ñoqam hichpachimuchkani allin rurayniykunata.
Chaykunaqa manam karunchakunqachu.
Ñoqam hichpachimuchkani salvanay tiempota.
Chay salvacionqa manam unamunqachu.
Ñoqam Sion Moqopi *yachaqkunata salvasaq.
Ñoqam Israel castakunata sumaqyachisqa.

Babilonia llaqta vencesqa kananmanta

47 ¹Tayta Diosmi kaynata nin:

Uraykamuy sipas kaqla sumaq Babilonia llaqta.
Polvopi tiyay sipas kaqla sumaq Babilonia llaqta.
Manañam reinapa tiyananpiqa tiyankichu
Caldea lawpi sumaq llaqta.
Aswanqa allpapiyá tiyay
Caldea lawpi sumaq llaqta.
Manañam nisunkichu: “Suma-sumaq llaqta” nispaqa.
Manañam nisunkichu: “Kuyayllapaq llaqta” nispaqa.

² Sirvienta warmi hinayá
maraynikita alistamuy.
Harina kanankamayá kutamuy.
Horqokuy uya tapaykita.
Qempikuy walikita.
Qala piernallayá chimpay mayukunata.

- ³ Pachaykita chustukuptikim rikunqaku.
 Chayna kaptikim penqaynikita qawanqaku.
 Chayna kanaykipaqmi vengakusaq.
 Pitapas mana llakipayaspaymi vengakusaq.
- ⁴ Libraqnikichik Diosmi nin,
 Israel castapa chuya Diosninmi nin,
 Llapallan Kamachiq Tayta Dios sutiyoqmi nin:
- ⁵ Caldea lawpi sumaq llaqta,
 sirvienta warmi hinayá
 upallalla tiyakuy.
 Caldea lawpi sumaq llaqta,
 sirvienta warmi hinayá
 tutayayman yaykuy.
 Manañam pipas nisunkiñachu mastaq:
 “Nacionkuna gobiernaq llaqta” nispaga.
- ⁶ Runaykunawanmi piñasqa karqani.
 Penqaypi kanankupaqmi qanman qoykurqani.
 Mana llakipayakuqmi paykunawan karqanki.
 Yugoman watasqa buyeskunawan hinam
 yuyaqkunawanpas servichikurqanki.
- ⁷ “Wiñaypaqmi reina hina gobiernasaq” nispam nirqanki.
 Aswanqa manam kaykunamantachu piensarqanki.
 Nitaqmi imaynam kaykuna tukunanmantachu yuyaymanarqanki.
- ⁸ Yaw mana allin kawsay kuyaq warmi,
 gobiernasqaykipi hawka kakuq warmi,
 sonqoykipim qamqa piensachkanki:
 “Ñoqallam kani, ñoqa hinaqa manam hukqa kanchu” nispayki.
 “Manam haykapiipas viudayasaqchu” nispayki.
 “Wawaykunaqa manam wañunqachu” nispayki.
- ⁹ Chaywanpas qonqayllamantam chayaramusunki.
 Huk punchawllapim iskaynin llaki hayparamusunki,
 chaynapi viudaña rikurinaykikama,
 chaynapi manaña wawayoq kanaykikama.
 Chaykunam sucedesunki
 llumpay brujeria ruraq kachkaptikipas.
 Chaykunam sucedesunki
 llumpay musyaq kachkaptikipas.
- ¹⁰ Mana allin rurasqaykikunapim confiakurqanki.
 Hinaspam: “Manam pipas rikuwanchu” nispa nirqanki.
 Yuyaysapa hinaspa yachaysapa kaynikim pantarachisunki.
 “Ñoqallam kani,
 ñoqa hinaqa manam hukqa kanchu” nispam nirqanki.
- ¹¹ Sasachakuyymi chayaramusunki.
 Brujeriaykikunaqa manam harkayta atinqachu.
 Desgraciam hayparamusunki.

- Ofrendaykikunaqa manam hamunanta harkanqachu.
 Qonqayllamantam tuñirachisunki.
 Chayamunan tiempotaqa manam yachankichu.
- ¹² Seguikuyá brujeriyaykikunawan.
 Seguikuyá musyaynikikunawan,
 warma kasqaykimantapuni chayna rurasqaykikunawan.
 Icha imallapipas servisunkiman.
 Ichapas runakuna manchakusunkiman.
- ¹³ Consejasuqnirikunam kapusurqanki.
 Aminaykikamam paykuna consejasurqanki.
 Kunanyá cielokunapi kaqkunamanta
 musyaqkuna rikurimuchunku.
 Kunanyá lucerokunata qawaspa
 musyaqkuna rikurimuchunku.
 Hamuchunkuyá killan-killan willasuqnirikikunaqa.
 Imam sucedesunaykitayá
 willasunki paykunaqa.
 Kunanyá salvasunki paykunaqa.
- ¹⁴ Tamo hinallam paykunaqa.
 Paykunataqa ninam tukurunqa.
 Ninapa lenguasqanmantaqa
 manam librakunqachu paykunaqa.
 Chay ninaqa manam qonikunapaq sansallachu.
 Chay ninaqa manam ladonpi tiyanallapaqchu.
- ¹⁵ Chaynam kachkan chay musyaqkuna,
 warma kasqaykimanta ruraqmasikikuna.
 Sapakamam pantasqankuman pasanku paykunaqa.
 Manam mayqanninpas salvasunkichu paykunaqa.

Israel castakuna rumi sonqo kasqankumanta

- 48** ¹ Uyariychik Jacobpa castankuna.
 Uyariychik Israel castawan sutichasqa kaqkuna.
 Judapa mirayninkuna, uyariychik.
 Tayta Diospa sutinpi juraqkuna, uyariychik.
 Israelpa Diosnin mañakuqkuna, uyariychik.
 Jurachkankichikpas manam cheqapta rimaspachu.
 Mañakunkichikpas manam allinta ruraspachu.
- ² “Tayta Diospaq sapaqchasqa llaqtamantam
 kaniku” nispam ninkichik.
 Qamkunam Israelpa yupaychasqan Diospi amparakunkichik.
 Llapallan Kamachiq Tayta Dios sutiyoqpim amparakunkichik.
- ³ Ñawpaq pasaqkunamantaqa
 qallariyninmantapunim nirqaykichikña.
 Kikiy rimarispaymi
 chay tiempopi kaq runakunaman nirqaniña.
 Chaymi qonqayllamanta kikiy ruraraqani chaykunataqa.

- Hinaptinmi chaylla cumplisqa karqa chaykunaqa.
- ⁴ Ancha rumi sonqo kasqaykita yachaspaymi,
kunkaykipas fierro hina kasqanta yachaspaymi,
uyaykipas bronce manta hina kasqanta qawaspaymi
- ⁵ unaymantaraq ñoqaqa qamkunaman nirqaykichikña.
Manaraqpas sucedekuchkaptinmi willarqaykichikña.
Chaynaqa manam niwaqchu:
“Taytachaymi chaykunata rurarun” nispaqa.
Nitaqmi niwaqchu:
“Tallasqa taytachaymi chaykunata rurarun” nispaqa.
Nitaqmi niwaqchu: “Fundisqa taytachaymi chaykunata rurarun” nispaqa.
- ⁶ Uyarirqankim chaykunata.
Chaynaqa qawarikuy sumaqta.
¿Manachum willakunki chaykuna cheqap kasqanta?
Kunanmi ichaqa uyarichisqayki mosoq asuntokunata.
Willasqaykim mana yachasqayki pakasqa kaqkunata.
- ⁷ Kunan tiempopi unanchasqakunatam uyarichisqayki.
Kunankama mana uyarisqayki kaqkunatam uyarichisqayki.
Manam niwaqchu qamqa:
“Yacharqaniñam” nispaqa.
- ⁸ Chaykunamantaqa manam uyarirqankichu.
Nitaqmi chaykunamantaqa yacharqankichu.
Ñawpaqmantapas rinrikiqa manam kichakurqachu.
Reqsikim pasaypaq traicionaq kasqaykita.
Yacharqanim mana kasukuqwan sutichasqa kasqaykita.
- ⁹ Kikiyraykum piñakuyniypi manaraq castigarqaykichu.
Alabasqa kanayraykutaqmi manaraq tukururqaykichu.
- ¹⁰ Manam qollqeta chulluchichkaq hinachu chuyancharqayki.
Aswanqa hornopi hinam ñakariyan pruebarqayki.
- ¹¹ Kikiyraykullam rurarqani chaykunataqa.
Manam permitiyanmanchu karqa despreciawanankutaqa.
Manam dejaymanchu sapaq dios adoranankutaqa.

Israelpa castankunata Tayta Dios librananmanta

- ¹² Uyaripaychik Jacob castakuna.
Uyaripaychik Israel castakuna.
Uyaripaychik qayasqay runakuna.
Ñoqaqa sapallaymi Dios kani.
Punta kaqpas, qepa kaqpas ñoqallam kani.
- ¹³ Atiyniywanmi takyachirqani kay pachataqa.
Atiyniywanmi mastarqani cielokunataqa.
Qayaykuptillaymi takyarun chaykunaqa.
- ¹⁴ Huñunakuspayá uyaripaychik llapallaykichik.
Taytacha-mamachakunamantaqa ¿mayqannintaq
chaykunata willasurqankichik?

- Tayta Diospa kuyasqanmi chaykunata
 Babilonia nacionpi ruranqa.
 Tayta Diospa atiyinmi munasqanta
 Caldea law runakunapi ruranqa.
- 15 Ñoqallam payman rimarqani.
 Ñoqallam payta qayarqani.
 Ñoqam payta pusamurqani.
 Maylawman rispapas
 allin lloqsinanpaqmi qayamurqani.
- 16 Ñoqamanyá asuykamuwaychik
 hinaspayá kayta uyariwaychik:
 Willakuy qallarisqaymantapas
 pakasqapiqa manam rimarqanichu haykapipas.
 Tukuy chaykuna sucedepinqa
 chaypim karqani ñoqapas.
- Señor Diosmi kunan kachamuwarqa.
 Espiritunwanmi huntaykamuwarqa.
- 17 Libraqniki Tayta Diosmi kaynata nin,
 Israelpa yupaychasqan Chuya Diosmi nin:
- Yupaychasqayki Tayta Diosmi ñoqaqa kani.
 Allinnikipaq yachachiqnikim kani.
 Imaynam kawsanaykipaq yachachiqnikim kani.
- 18 Amalaya kamachisqaykunata
 entiendewaqa karqa,
 hinapinqa hawkayaynikim
 mayu hinarqa kanman karqa.
 Allin ruraynikim
 lamar qochapi olakuna hinarqa kanman karqa.
- 19 Chaynataqmi aqo hina
 kanman karqa miraynikikuna.
 Manaña yupay atinam aqo hina
 kanman karqa churikikuna.
 Manam chinkachisqachu kanman karqa.
 Manam qayllaymanta tukusqachu kanman karqa.
- 20 Lloqsiychik Babilonia llaqtamanta.
 Ayqeychik Caldea law runakunamanta.
 Kusikuywan qaparispayá willakamuychik.
 Kay pachapa cantonkamayá uyarichimuychik.
 Nimuychikyá: “Tayta Diosmi librarun” nispa.
 “Serviçnin Jacobpa castantam librarun” nispa.
- 21 Chunninqinkunatam paykunata pusarqa.
 Ichaqa manam yakumantachu paykuna karqa.

Qaqa rumimantam paykunapaq toqyachirqa yakuta.

Qaqa rumitam raqrachispan lloqllachimurqa yakuta.

²² Manam hawkayay kanchu mana allin ruraqkunapaqqa, chaynatam nin Tayta Diosqa.

Tayta Diospa serviqninmanta

49 ¹ Tayta Diospa serviqnin Israel castam kaynata nin:

Uyariychik lamar qochapa patanpi nacionkuna.

Atiendeychik karu llaqtapi kaq runakuna:

Manaraqpas nacechkaptiyimi Tayta Dios qayawarqa.

Mamaypa wiksanpi kachkaptiyimi sutiya rimarirqa.

² Rimayniytam rurarqa filoyachisqa espadata hina.

Harkaykuwarqam makinpa llantuyninpi hina.

Ruraruwarqam ñawchi-ñawchi flechata hina.

Waqaychaykuwarqam flechakuna waqaychananpi hina.

³ Hinaspam niwarqa: “Yaw Israel casta, serviqniymi kanki” nispa.

“Qanwanmi qawachikusaq

sumaq kayniyta” nispa.

⁴ Ichaqa ñoqam nirqani:

“Yanqapaqmi llamkarqani” nispay.

“Mana imapas haypanaypaqmi

kallpayta tukurqani” nispay.

“Chinkaruq waspiyta hinalla haypanaypaqmi

kallpayta tukurqani” nispay.

“Cheqaptapunipas asuntoyqa Tayta Diospa makinpim kachkan.

Pagapuananpas paypa makinpim kachkan.”

⁵ Tayta Diosmi unanchawarqa payta servinaypaq.

Mamaypa ukunpim unanchawarqa payta servinaypaq.

Jacob castata payman kutirichinaypaqmi churawarqa.

Israel castata payman huñunaypaqmi churawarqa.

Tayta Diospa qayllanpim alabasqa karqani.

Diospa kallpanchasqanmi karqani.

Chaymi Tayta Dios kaynata nin:

⁶ “Manam serviqlaychu kanaykiqa.

Manam Jacobpa ayllunkuna hatarichimuqlachu kanaykiqa.

Manam Israel castamanta puchuqkuna kutirichimuqlachu kanaykiqa.

Aswanqa achkiqta hinaraqmi

churasqayki nacionkunapaq

chaynataq ñoqalla salvaq

kasqaymanta willakunaykipaq,

tukuy hinastinpi kaqkunaman salvaq

kasqaymanta willakunaykipaq.”

⁷ Israel castata libraq

Tayta Diosmi nin,
 Israel castapa chuya
 Diosninmi nin,
 wakin runakunapa pasaypaq despreciasqan runatam nin,
 nacionkunapa cheqnisqan
 runatam nin,
 gobiernaqkunapa serviqninmanmi nin:

Reykunam qawasuspayki
 respetowan sayarinqaku.
 Kamachikuqkunam qawasuspayki
 qonqorakuspa pampaman kumuykunqaku.
 Chaynatam ruranqaku
 confianapaq ñoqa Tayta Dios kasqayrayku.
 Chaynatam ruranqaku
 akllaqniki kasqayrayku.
 Chaynatam ruranqaku
 Israelpa Chuya Diosnin kasqayrayku.

Jerusalen llaqta kaqllamanta hatarichisqa kananmanta

⁸ Tayta Diosmi kaynata nin:

Favorecenay tiempopim contestasqayki.
 Salvanay punchawpim yanapasqayki
 waqaychasqaykim hinaspa churasqayki contrato ruranaypaq.
 Churasqaykim qamnintakama runaykunawan contrato ruranaypaq.
 Chaynapim yapamanta hatarichinki nacionta.
 Huktawanmi dueñoachinki purmachisqa allpakunata.

⁹ Ninkitaqmi presokunata:

“Libreña lloqsiychik” nispa.
 Ninkitaqmi tutayaypi kaqkunata:
 “Qawachikuychikña” nispa.
 Paykunaqa ñan patanpi
 pastokunata ovejakuna tarichkaq hinam
 cuidasqa kanqaku.
 Chunninq orqokunapi
 pastokunata ganadokuna tarichkaq hinam
 cuidasqa kanqaku.

¹⁰ Manam yarqachikunqakuchu.

Manam yakunayachikunqakuchu.
 Intipa rupayninpas manam ñakarichinqachu.
 Paykunataqa kuyapayaspaymi pusasaq.
 Pukyukunapa kasqanmanmi ñoqaqa pusasaq.

¹¹ Orqoykunatam ñanman tikrasaq.

Hatun ñanniykunatam allichachisqa.

- 12 Qawaychik, wakinmi hamuchkan karukunamanta.
 Qawaychik, wakinmi hamuchkan norte lawmanta.
 Wakinkunam hamuchkan intipa seqaykunan lawmanta.
 Wakinkunam hamuchkan Aswan sutiyoq lawmanta.
- 13 Yaw cielokuna, kusikuywan qapariychik.
 Yaw kay pacha, ancha-anchata kusikuychik.
 Yaw orqokuna, kusikuywan takiychik.
 Runankunatam Tayta Dios consuelan.
 Ñakarichisqa kaqkunatam llakipayan.
- 14 Sion Moqopi *yachaq runakunam ninku:
 Saqeruarqakum Tayta Diosqa, nispa.
 Qonqaruwarqakum Señor Diosqa, nispa.
- 15 Tayta Diosñataqmi kaynata nin:
 ¿Nuñusqan wawata maman qonqarunmanchu?
 ¿Wachakusqan wawata maman qepanchakurunmanchu?
 Ichapas mamanqa qonqarunman wawanta.
 Ñoqam ichaqa mana qonqasqaykichikchu qamkunata.
- 16 Maki pampaypi qellqasqata hinam
 sutikichikta apaykachani.
 Mana qonqaspam sapa punchaw
 murallaykichikkunata yuyarichkani.
- 17 Kaqllamanta hatarichisuqnkim chaylla kutimunqaku.
 Tuñichiqnikikunamantapas aswan apurawmanmi hamunqaku.
 Purmachiqnikikunam qamkunamanta pasakunqaku.
- 18 Muyuriqnikita qawariy.
 Huñunakuruspa qanman hamuqkunata qawariy.
 Ñoqa Tayta Diosmi jurani.
 Kawsasqayraykum jurani.
 Llapallanwanmi alhajawan hina churakunki.
 Noviapa churakunan hina alhajawanmi churakunki.
- 19 Llaqtaykikuna tuñichisqa kaptinpas
 chunnichisqa, purmachisqa kaptinpas.
 allpaykim kunanqa kanqa
 runaykikuna *yachananpaq kichikillaña.
 Millpuchkaq hina tuñichiqnikikunam
 kunanqa kanqa karupiña.
- 20 Ñawpaq tiempopi qechususqayki churikikunam nisunki:
 “Noqaykupaqmi kichikillaña kay allpaqa” nispa.
 “Campota qowayku yachanaykupaq” nispa.
- 21 Chaymi sonqoykipi kaynata ninki:
 “¿Pitaq ñoqapaq wachakurqa kaykunata?” nispa,
 “Ñoqaqa mana wawayoq qolloqmi karqani” nispa,
 “Qarqosqa hinaspa preso apasqam karqani” nispa.
 “¿Pitaq kaykunataqa uywarqa?
 Sapallaymi saquesqa karqani ñoqaqa.
 ¿Maymantataq hamurunku paykunaqa?”

²² Señor Diosmi kaynata nin:

Makiywan señaschaq hinam qayasaq nacionkunata.
Banderawan qayachkaq hinam qayasaq runakunata
chaynapi qari churikichikkunata
marqaspa apamunankupaq,
chaynapi warmi churikichikkunata
hombrokuykuspa apamunankupaq.

²³ Reykunam padrastoyki hina uywasuqniki kanqa.
Reinakunam mamayki hina ñuñusuqniki kanqa.
Qonqoranpam pampaman kumuykunqaku qayllaykipi.
Chakikipi allpatam llaqwanqaku qayllaykipi.
Tayta Dios kasqaytam
reqsiwanki qamqa.
Manam penqaypichu kanqaku ñoqapi
confianzawan suyaqkunaqa.

²⁴ ¿Qechunmankuchu valeroso soldadomanta
guerrapi hapikusqanta?
¿Qechurunmankuchu presokunata
manchakuypaq soldadomanta?

²⁵ Tayta Diosmi kaynata nin:
Cheqaptam presokunataqa
qechunqaku valeroso soldadomanta.
Cheqaptam guerrapi hapikusqantaqa
qechunqaku manchakuypaq soldadomanta.

²⁶ Ñakarichisuqnikikunatam
kikinkupa aychanta mikuchisaq.
Kikinkupa yawarninkuwantaqmi
vinowan hina sinkachisaq.
Hinaptinmi llapallan runakuna reqsiwanqaku.
Salvaqniki Tayta Dios kasqaytam reqsiwanqaku.
Jacobpa atiyniyoq Diosnin kasqaytam reqsiwanqaku.
Ñoqalla libraqniki Dios kasqaytam reqsiwanqaku.

50 ¹ Tayta Diosmi kaynata nin:
Israel castakuna, Sion Moqopi mamaykichik llaqtata

yanqa wischusqaytaqa ama piensaychikchu.
Israel castakuna, pitapas debekusqaymanta hina
yanqa rantikusqaytaqa ama piensaychikchu.
Mana allinkuna rurasqaykichikraykum

*rantikusqa karqankichik.
Mana kasukuq kasqaykichikraykum
wischusqa karqa mamaykichik.

² ¿Imanasqataq hamuptiyqa mana pipas kanchu?
¿Imanasqataq qayaptiyqa mana pipas contestawanchu?

¿Mana atiyniyoqchu kani libranaypaq?
 ¿Icha manachum kallpayoq kani salvanaypaq?
 Kamachispallaymi lamar qochata chakichini.
 Kamachispallaymi mayukunata chunnichini.
 Challwankunapas yakumantam wañurunku.
 Challwankunapas yakumantam lliw ismurunku.
³ Cielokunatam pachachichkaq hina
 tutayaywan churachini.
 Cielokunatam luto pachawan hina
 tutayachini.

Serviqninqa Tayta Diospi confiakusqanmanta

- ⁴ Señor Diosmi yachachiwarqa consuelaq palabrakuna rimanaypaq.
 Sapa tutamantam rikchachiwan uyarinaypaq.
 Rinriypim uyarichiwan yachaq sonqoyoq kanaypaq.
- ⁵ Señor Diosmi rinriyta kichariwan
 kasukuq kanaypaq.
 Rinriytamá kicharin
 mana qepaman kutinaypaq.
- ⁶ Wasaytam qorqani azoteqkunaman.
 Uyaytam qorqani barbay chutaqkunaman.
 Manam uyayta asurichirqanichu insultawaqniykunamanta.
 Manam uyayta asurichirqanichu toqawaqniykunamanta.
- ⁷ Señor Diosmi yanapawaqniyqa.
 Chaymi mana manchachiwanchu humillachiqniyqa.
 Chaymi qaqa hina ñoqaqa sayani.
 Chaymi mana penqachisqa kanayta yachani.
- ⁸ Hichpallaypim kachkan
 mana huchayoqña kasqay declaraqniyqa.
 ¿Maypitaq kachkan
 ñoqawan churanakuy atiqqa?
 Chaynaqa kuskanchikyá risunchik juezman.
 ¿Pitaq acusawananpaq hinaqa kanman?
 Hamuspanyá qayllaypi niwachun ñoqaman.
- ⁹ Señor Diosmi yanapawaqniyqa.
 ¿Pitaqsi kanman huchayoq kasqay declaraqniyqa?
 Llapallankum mawkayasqa pacha hina chinkanqaku.
 Llapallankum puyusqa pacha hina chinkanqaku.
- ¹⁰ Tayta Diosllata respetaqkuna,
 serviqninpa willakusqan uyariqkuna,
 tutayaypi purispaqa,
 manaña achkiypi purispaqa
 confiakuychik Tayta Diosllapi.
 Amparakuychik Diosllaykichikpi.
- ¹¹ Ninata llapallan ratachiqkuna,

ninayoq flechakunata llapallan ratachiqkuna,
 qamkunaqa puriychik
 nina ratachisqaykichikpa achkiyninpiyá.
 Qamkunaqa puriychik ninayoq flechakuna ratachisqaykichikpa
 achkiyninpiyá.
 Ñoqa Diospa parteymantam kayta chaskinkichik.
 Ñakariy sitiopim wischurayankichik.

Jerusalen llaqta wiñaypaq salvasqa kananmanta

51 ¹Tayta Diosmi nin:

Uyariychik allin rurayta munaqkuna.
 Uyariychik ñoqa Tayta Diosta maskaqniykuna.
 Mayqan qaqa rumimanta
 pakimusqa kasqaykichiktayá yuyariychik.
 Mayqan rumi horqomunamanta
 kasqaykichiktayá yuyariychik.
²Yuyariychik abueloykichik Abrahammanta.
 Yuyariychik abuelaykichik Saramanta.
 Sapallanraqmi Abrahamqa karqa
 payta qayamuptiyqa.
 Bendecispaymi achka mirayninkunata
 qorqani paymanqa.

³Sion Moqopi llaqtatam
 ñoqa Tayta Dios llakipayarisaq.
 Pasaypaq tuñichisqa llaqtatam
 llakipayarisaq.
 Chunniq allpakunatam
 Eden huertaman tikrasaq.
 Ñoqa Tayta Diosqa chaki allpakunatam
 plantasqa huertaman tikrasaq.
 Chaypim ancha kusikuypi kanqaku.
 Chaypim graciasta qospa takingaku.

⁴Runaykuna, sumaqta entiendeychik.
 Nacionniy, allinta uyariwaychik.
 Willakusaqmi yachachikuyniykunata.
 Leyniymi kancharinqa runakunata.

⁵Hichpamuchkanñam tiempo allin rurasqayta qawanankupaq.
 Chayaramunqañam tiempo salvanaypaq.
 Atiyiniwanmi runakunapaq rurasaq allin arreglota.
 Lamar qochapa patanpi kaqkunam suyawanqaku ñoqata.
 Paykunam confianzawan suyanqaku atiyniyta.

⁶Qawaychik cielokunata.
 Qawariychik kay pachata.
 Cielokunam chinkarunqa qosni hina.

Kay pacham tukurunqa mawka pacha hina.
 Chaypi *yachaqkunam wañunqa chuspikuna hina.
 Salvacion qosqaymi ichaqa wiña-wiñaypaq kanqa.
 Allinkuna rurasqayqa mana tukuqmi kanqa.

⁷ Uyariwaychik allinkuna ruray yachaqkuna.
 Uyariwaychik yachachikuyniy sonqoykichikpi hatalliqkuna.
 Ama hukmanyaychikchu runakuna kamisuptikichik.

⁸ Puyurusqa pacha hinam tukurunqaku.
 Puyukunapa tukurusqan millwa hinam tukurunqaku.
 Allinkuna rurasqayqa kanqa wiña-wiñaypaqmi.

⁹ Atiyniyoc Dios Taytalláy,
 rikchariy, rikchariy.
 Atiyniyoc Dios Taytalláy,
 ñawpaq tiempokunapi hinayá rikchariy.
 Atiyniyoc Dios Taytalláy,
 pasaq wiñay watakunapi hinayá rikchariy.
 ¿Manachum qamqa kachkanki
 Rahab sutiyoc animalta saruparuq?
 ¿Manachum qamqa kachkanki
 lamar qochapi manchakuypaq animal tuksiparuq?

¹⁰ ¿Manachum qamqa kachkanki
 lamar qocha chakichiq?
 ¿Manachum qamqa kachkanki
 uku-uku lamar qochakuna chakichiq?
 Lamar qochapa uku pampantam
 ñanman tikrarqanki.
 Reclamasqayki runakuna chayninta
 pasanapaqmi tikrarqanki.

¹¹ Qampa reclamasqaykikunaqa
 chaynatam kutimunqaku.
 Kusikuywan qaparispam
 Sion Moqopi llaqtaman kutimunqaku.
 Umanku coronasqa hinam
 wiñaypaq kusikuywan yaykunqaku.
 Ancha kusionqallañam
 paykunaqa tarikunqaku.
 Paykunamantam llakikuy chinkanqa.
 Paykunamantam waqaypas chinkanqa.

¹² Tayta Diosmi nin kaynata:

Kikiypunim consuelasqaykichik,
 chaynaqa ¿pitataq qamkunaqa manchakunkichik?
 ¿Wañuqlla runakunatachu manchakunkichik?
 Runamasillaykichikmi paykunaqa.

- Qora hina chinkaruqlam paykunaqa.
 13 ¿Qonqarunkichikchu unanchasuqnikichik Tayta Diosta?
 Paymi mastarirqa cielokunata.
 Paymi takyachirqa kay pachata.
 Ñakarichisuqnikichikpa piñakuynintaqa
 ¿mancharikunkichikchu?
 Chaylla wañuchisuqnikichikpaq kaq runakunataqa
 ¿mancharikunkichikchu?
 Ñakarichisuqnikichikpa piñakuyninqa
 manam imanasunkichikpaschu.
- 14 Ñakarichiqkunapa humillachisqan runaqa
 chaylla librasqam kanqa.
 Manam calabozopiqa wañunqachu.
 Mikunankupaqmi mana pisinqachu.
- 15 Yupaychasqaykichik Tayta Diosqa ñoqallam kani.
 Lamar qocha yakukunatam ñoqaqa kuyuchini.
 Lamar qochapa olankunatam ñoqaqa qaparichini.
 Ñoqaqa Llapallan Kamachiq Tayta Dioswan
 sutichasqam kani.
- 16 Cielokunatam ñoqaqa mastarirqani.
 Kay pachatam ñoqaqa takyachirqani.
 Makiypa llantuyninwan hinam harkarqayki.
 Ñoqam palabraykunata rimachirqayki.
 Sion Moqopi *yachaqkunatam:
 “Runaykunam kankichik”
 nispá nichirqayki.
- 17 Jerusalem llaqta, rikchariy.
 Jerusalem llaqta, hatariy.
 Copamanta upyachkaq hinam ñakarirqanki.
 Tayta Diospa piñakuynintam ñakarirqanki.
 Tankikachanaykikamam vasomanta tomarqanki.
 Vasopi kaqta tukunaykikamam tomarqanki.
- 18 Qamqa kanki achka wawayoq warmi hinam.
 Ichaqa manam mayqanninpas guiasurqankichu.
 Qamqa kanki achka wawakuna uywakuq warmi hinam.
 Ichaqa manam mayqanninpas makikimanta hapisurqankichu.
- 19 Hamusurqankim kay iskay desgracia.
 Hamusurqankim tuñichisunaykipaq desgracia.
 Runaykikunatam yarqaymanta wañuchirqaku.
 Guerrapitaqmi paykunataqa wañuchirqaku.
 ¿Piraq consuelasunkiman?
 ¿Piraq llakipayasunkiman?
- 20 Wawaykikunam desmayaruspa
 kuchpallaña rikurirunku.

Callekunapa esquinankunapim
 wischurayachkanku.
 Mallapi luwichu hapisqa hinam
 kachkanku paykunaqa.
 Tayta Diospa piñakuyninpi castigasqam
 kachkanku paykunaqa.
 Diosnikipa qaqchasqanwan
 castigasqam kachkanku paykunaqa.

- ²¹ Chaynaqa uyariy kayta,
 ñakarichisqa Jerusalem llaqta.
 Chaynaqa uyariy kayta,
 mana vinollawan macharuq Jerusalem llaqta.
²² Tayta Dios Señornikim
 kaynata nin,
 runankuna defiendeq Diosnikim kaynata nin:

Makikipi tankikachachisuqniki copatam qechusqayki.
 Machanapaq vasopi tomasqaykita hinam
 castigoyta qechusqayki.
 Manañam mastaq chay copamanta tomankiñachu.
 Piñakuyniy vasomantaqa manañam tomankiñachu.
²³ Ñakarichisuqnikikunamanmi
 chay vasota tomachisqa.
 “Pakchakuy hawaykita pasanaykupaq” nispa
 nisusqnikikunamanmi tomachisqa.
 Chaynata nisuptikim
 wasaykita pampata hina churarqanki.
 Calleta hina pasanankupaqmi
 wasaykita churarqanki.

Jerusalem llaqta librasqa kananmanta

52 ¹ Sion Moqopi llaqta, rikchariy.
 Kallpanchakunaykipaqyá rikchariy.

Yaw Jerusalem llaqta,
 sumaqlaña pachaykiwanyá churakuy.
 Tayta Diospaq sapaqchasqa llaqta,
 sumaqlaña pachaykiwanyá pachakuy.
 Dios mana yupaychaq mana señalasqakunaqa
 manañam yawkumusunkichu yapamantaqa.

- ² Jerusalem llaqta, hatariyña.
 Hawaykipi allpatayá taspirikuyña.
 Gobiernanaykipaqyá tiyayña.
 Presochasqa sipas hina sumaq Jerusalem llaqta,
 horqokuy presochaqniki kunkaykipi cadenata.

- ³ Tayta Diosmi nin:

- Debaldellam rantikusqa karqankichik.
 Mana qollqewantaqmi reclamamusqa kankichik.
- ⁴ Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
 Ñawpaq tiempopim rirqa Egipto nacionman runaykunaqa.
 Chaypim forastero hina yacharqaku paykunaqa.
 Asiria runakunam ñakarichirqa paykunata.
 Yanqamantam ñakarichirqa paykunata.
- ⁵ Chayraykum ñoqa Tayta Dios nini:
 Kunanqa ¿imatataq qawarini?
 Presochasqa runaykuna pusasqankutam qawachkani.
 Yanqamanta presochaspa pusasqankutam qawachkani.
 Munaychakuqninkunam orgullowan qaparinku.
 Mana tukuytam sapa punchaw kamiwanku.
- ⁶ Chaymi runaykuna reqsinkichik sutiya.
 Chay punchawpim yachankichik chayna nisqayta.
 Yachankichikmá ñoqapa chayna nisqayta.
- ⁷ ¡Ima sumaqmi orqon-orqon
 allin noticia willakuqkunapa chayamusqanqa!
 ¡Ima sumaqmi hawkayaymanta
 uyarichiqkunapa chayamusqanqa!
 Paykunam allin noticiata willakuchkanku.
 Paykunam salvacionmanta uyarichichkanku.
 Diosninchikqa gobiernachkanmi, nispam nichkanku.
- ⁸ Uyariychik, llaqta cuidaqqunam qaparichkanku.
 Kusikuymantam chulla runa hinalla qaparichkanku.
 Qaparichkankuqa ñawinkuwanpuni rikuspankum,
 Sion Moqopi llaqtaman Tayta Dios kutimusqanta qawaspankum.
- ⁹ Kusikuyllawanñayá llapallaykichik qapariychik.
 Jerusalem llaqtapi tuñichisqa sitiokuna, qapariychik.
 Runankunatam Tayta Dios llakipayaykurqa.
 Jerusalem llaqtatam payqa reclamaykurqa.
- ¹⁰ Tayta Diosmi chuya atiynta qawachirqa.
 Llapallan nacionkunamanmi qawachirqa.
 Tukuy hinastinpi kaqqunam yachanqaku.
 Diosninchik salvawasqanchiktam yachanqaku.
- ¹¹ Utqaymanyá ripuychik.
 Babilonia llaqtamantayá lloqsiychik.
 Diospa millakusqan kaqqunata ama hapispayá lloqsiychik.
 Diosman asuykunaykichikpaq hinayá rurakuychik.
 Diospa servicionkunata apaqquna, paypaq hinayá rurakuychik.
- ¹² Ichaqa manam apurawmanchu lloqsinkichik.
 Ichaqa manam ayqechkaq hinachu ripunkichik.
 Tayta Diosmi harkasunaykichikpaq ñawpaqnikichikta richkan.
 Tayta Diosmi harkasunaykichikpaq qepaykichikta richkan.

Tayta Diospa serviqnin ñakarispán vencesqanmanta

- ¹³ Serviqnimi ancha yuyaywan ruranqa.
 Paymi ancha hatunchasqa kanqa.
 Ancha-ancha reqsisqam kanqa.
 Llumpay hatunllañam kanqa.
- ¹⁴ Imaynam qanmanta achkaq admirasqa karqa,
 chaynam uyallanpas pasaypaq dañasqa karqa.
- ¹⁵ Chaynatam paypas challanqa achka nacionkunata.
 Reykunapas payta qawarispánkum mana atinqakuchu imam niyta.
 Haykapipas mana willachikusqankutam rikunqaku.
 Haykapipas mana uyarisqankutam entiendenqaku.

53

¹ Willakusqaykutaqa ¿pitaq creerqa?
 Tayta Diosqa ¿pimantaq atiyintaqa revelarqa?

- ² Tayta Diospa serviqnimi
 qayllanpi ikllichkaq hina wiñanqa.
 Manam karqachu allin rikchayninqa
 nitaq sumaq kayninqa.
 Qawariptinchikqa manam
 estimanapaq hinachu karqa.
- ³ Runakunam payta despreciarqa.
 Paykunam payta wischupakurqa.
 Ñakariqla runam kallarqa.
 Nanayllapi kaq runam kallarqa.
 Payqa karqa
 runakunapa qepanchakusqanmi
 Payqa karqa runakunapa despreciasqanmi.
 Manam kaqpaqpas hapirqanchikchu paytaqa.
- ⁴ Cheqaptapunipas ñakariyninchikkunawanmi ñakarichkarqa.
 Pien sarqanchikmi chaynataqa Diospuni ñakarichisqanta.
 Pien sarqanchikmi chaynataqa Diospuni castigasqanta.
 Pien sarqanchikmi chaynataqa Diospuni humillachisqanta.
- ⁵ Aswanqa tuksipasqam karqa
 mana kasukusqanchikkunarayku.
 Aswanqa qoyuy-qoyuyi karqa
 mana allinkuna rurasqanchikrayku.
 Hawkayypi kananchikpaqmi castigasqa karqa.
 Sanoyasqa kananchikpaqmi heridasqa karqa.
- ⁶ Llapallanchikmi chullarurqanchik ovejakuna hina.
 Sapakamam kawsarqanchik munasqanchikman hina.
 Aswanqa Tayta Diosmi serviqninman qepiykachirqa.
 Llapallanchikpa mana allinkuna rurasqanchiktam qepiykachirqa.
- ⁷ Ñakarichispa humillachiptinkum
 mana rimarirqachu.
 Nakanankupaq carnerota hina pusaptinkum

mana rimarirqachu.

Imaynam oveja kanman millwan
rutuqninpa qayllanpi upallalla,
chaynam paypas karqa
ñakarichiqninkunapa qayllanpi upallalla.

⁸ Yanqamanta presochaspam

juzgadoman pusarurqaku.
Miraymasinmantaqa pikunataq
paymanta cuentata qokurqaku?
Kay pachamanta qechusqa kasqantaqa
¿pikunataq cuentata qokurqaku?
Runaykuna mana kasukusqanrayku
castigasqa kasqankumantaqa
¿pikunataq cuentata qokurqaku?

⁹ Mana pita dañaq kachkaptinpas

mana allin ruraq runakunapa sepulturanpim
pampasqa kanan karqa.
Rimayninwan mana pita engañachkaptinpas
mana allin ruraq runakunapa sepulturanpim
pampasqa kanan karqa.

Aswanqa apukunapa sepulturanpim pampasqa karqa.

¹⁰ Tayta Diospa munasqanman hinam qoyuy-qoyuy karqa.

Tayta Diosmi serviqninta ñakarichirqa.
Tayta Diosmi culparayku ofrendata hina wañunampa churarqa.
Chayna kachkaspapas qawanqam mirayninkunata.
Chaynataqmi kawsakunqapas unay watakunata.
Tayta Diospa munasqankunam rurasqa kanqa.
Serviqnintakamam munasqankuna rurasqa kanqa.

¹¹ Ancha ñakarispas qepantam

kawsarispas achkiyta qawaspan contentakunqa.
Tayta Diospa serviqninmi allinta ruranqa,
achkallaña reqsiqninkunatam
mana huchayoqpaqña chaskisqata ruranqa.
Paykunapa mana allin rurasqantam
qepichkaq hina qechunqa.

¹² Chayraykum Tayta Dios sitiota payman qonqa.

Ancha reqsisqa runakunawan kananpaqmi qonqa.
Guerrapi qechusqankutam aypunakunqa.
Kallpasapa runakunawanmi aypunakunqa
vidanta wañunankama qosqanrayku.
Vidantam qorqa wañunankama
mana kasukuq runakunaman hukllawasqa kasqanrayku.
Achkaqpa huchankunatam qepichkaq hina qechurqa.
Mana kasukuqkunapa favorninpi mañakurqa.

Tayta Diosqa wiñaypaq kuyakuq kasqanmanta

54 ¹Tayta Diosmi nin:

Yaw mana wachakuq warmi,
kusikuywanyá qapariy.
Yaw mana wachakuy reqsiq warmi,
takillawanñayá qamqa qapariy.
Qosanpa saquesqan warmiqa
achka wawasapam kanqa.
Qosayoq warmimantapas
achka wawayoqraqmi kanqa.

²Hatunyachiy karpaykita.
Confianzawan mastariy toldoykita.
Mastariy yachasqayki karpapa toldonta.
Karpaykipa waskankunata masyachiy.
Karpaykipa estakankunata takyachiy.

³*Alleq lawnikimanmi mastarikunki.
*Ichoq lawnikimanmi mastarikunki.
Miraynikikunam dueñoachakunqa achka nacionta.
Runakunawanmi huntachinqa tuñichisqa llaqtakunata.

⁴Manam penqachisqachu kanki.
Chaynaqa amayá manchakuychu.
Manam humillasqachu kanki.
Penqaypi kaytaqa amayá manchakuychu.
Qonqankim sipas kaynikipi penqakusqaykita.
Manañam yuyarinkichu viuda kaspayki kamsisqa kasqaykita.

⁵Qamta unanchaqniki kani qosaykiqa.
Llapallan Kamachiq Tayta Dioswan
sutichasqam kani qosaykiqa.
Israelpa Chuya Diosninmi kani
libraqniki qosaykiqa.
Enteron Kay Pachapa Diosninwan
sutichasqam kani libraqnikiqa.

⁶Qosanpa saqerusqan sipasllaraq
warmi hinam karqanki.
Llakisqa sonqoyoq sipasllaraq
warmi hinam karqanki.
Aswanqa ñoqa Tayta Diosnikim qayaykurqayki.
Kaqllamantam ñoqa Diosniki qayaykuspa niki:

⁷Ratollapaqmi saqeykurqayki.
Anchata llakipayaspaymi
kaqllamanta reclamasqayki.

⁸Contraquipim anchallataña piñakururqani qonqayllamanta.
Ichaqa ratollapaqmi pakakurqani qanmanta.

Wiñaypaq kuyapayaspaymi llakipayarqayki.
Reclamaqniki ñoqa Tayta Diosmi chaynata niki.

- ⁹ Noeyman juramentaspaymi nirqani.
Sinchi parachimusqay tiempopim nirqani.
Kay pachata yakuwan manaña tuytuchinaypaqmi juramentarqani.
Chaynatam kunanpas qanman juramentani.
Yapamantaqa manañam contraykipi piñakusaqñachu.
Yapamantaqa manañam qamta qaqchasqaykiñachu.
- ¹⁰ Orqokuna suchuriptinpas,
moqokuna asuriruptinpas
qampaq kuyapayakuyniyqa manam cambiakunqachu.
Hawkayaymanta contratoypas manam cambiakunqachu,
chaynataqa llakipayasuqniki Tayta Diosmi nini.

Mosoq Jerusalem llaqtamanta

- ¹¹ Ancha humillachisqa Jerusalem llaqta,
wayra-parapa hina tukusqa Jerusalem llaqta,
manaña pipapas consuelasqa Jerusalem llaqta,
turquesa nisqanku rumipa hawanpim
rumikikunata churasaq.
Zafiro nisqanku rumiwanmi
cimientoykikunata hatarichisqa.
- ¹² Torrekikunata hatarichisqa
rubi nisqanku alhaja rumikunamanta.
Zaguanninkunata rurasqa
llipipiq alhaja rumikunamanta.
Llapallan murallaykikunata rurasqa
suma-suma rumikunamanta.
- ¹³ Llapallan churikikunata
yachachisqa ñoqa Tayta Diosqa.
Churikikunata anchata
hawkayachisqa ñoqa Tayta Diosqa.
- ¹⁴ Allinkuna rurasqaykim kallpanchasunki.
Ñakarichisuqnikipikunamantam karunchakunki.
Paykunataqa manañam manchakunkichu.
Tuñichisuqnikipikunamantam karunchakunki.
Paykunaqa manañam asuykamusunkichu.
- ¹⁵ Sichu pipas contraykipi hatarimuspanqa
manam ñoqaraykuchu hatarimunqa.
Qanmi ichaqa venci contraykipi hatarimuqtaqa.
- ¹⁶ Herrerotaqa ñoqam unancharqani
sansata pukuspa tukuy rikchaq armakunata rurananpaq.
Purmachiq runatapas ñoqam unancharqani
tukuy ima kaqkunata tuñichinanpaq.

- ¹⁷ Ichaqa manam pipas contraykipi atirqachu arma rurayta.
 Manam atirqachu wañuchisunaykipaq arma rurayta.
 Juzgadopi llapallan acusaqnikipunam
 juiciopi vencesqa kanqa.
 Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
 Serviқniykunapa herencianqa chaynam kanqa.
 Chaynam ñoqapa salvasqaykunaqa kanqa.

Llapallanta Convidoman Dios qayasqanmanta

- 55** ¹ Yakumanta kaқkuna, hamuychik.
 Yaku tomaqyá llapallaykichik hamuychik.
 Mana qollqeyoқkuna, hamuychik.
 Qamkunaqa debaldellayá mikuychik.
 Vinotawan lechetayá debaldella chaskikuychik.
- ² Mana mikunaykichikpaq kaқkunapiqa
 ¿imapaqtaq gastankichik qollqekichikta?
 Mana saksachisunaykichik kaқkunapiqa
 ¿imapaqtaq gastankichik ganasqaykichikta?
 Allintayá uyariwaychik
 allinta mikunaykichikpaq.
 Allintayá uyariwaychik
 miski mikuykunata mikunaykichikpaq.
- ³ Atiendespa ñoqaman hamuychik.
 Sumaqtá uyariwaspam kawsankichik.
 Qamkunawanmi wiñaypaq contratota rurasaq.
 Rey Davidman prometesqaykunatam cumplisAQ.
 Payta kuyapayasqayraykum
 confianapaq contratota cumplisAQ.
- ⁴ Ñoqam payta churarqani
 runakunaman testigo kananpaq.
 Ñoqam payta churarqani
 paykunapa jefen kananpaq.
- ⁵ Qanmi mana reqsisqayki nacionkunata qayanki.
 Yupaychasqayki ñoqa Tayta Diosraykum
 mana reqsisuқniki nacionkuna qanman kallpamusunki.
 Israelpa ñoqa Chuya Diosninraykum kallpamusunki.
 Qamta hatunchasqayraykum kallpamusunki.
- ⁶ Tarinaykichikpaq kachkaptillanraqyá
 Tayta Diosta maskaychik.
 Hichpaykichikpi kachkaptillanraqyá
 Tayta Diosta qayakuychik.
- ⁷ Mana allinkuna ruraq runaqa
 dejachunyá mana allin vidanta.
 Mana allinlla piensaq runaqa
 dejachunyá mana allin piensasqankunata.

Tayta Diosmanyá kutirikuchun
 paymanta llakipayarikunanpaq.
 Diosninchikmanyá kutirikuchun
 allin sonqo kayninman hina pampachaykunanpaq.

⁸ Tayta Diosmi nin:

Piensasqaykunaqa manam piensasqaykichik hinachu.
 Qamkunapa kawsasqaykichikqa manam kawsayniy hinachu.

⁹ Cielokunaqa alto-altom kay pachamantaqa,
 chaynam kawsayniyqa
 ancha allin qamkunapa kawsaynikichikmantaqa.
 Chaynataqmi piensasqaykunaqa
 ancha allin qamkunapa piensasqaykichikmantaqa.

¹⁰ Cielokunamantam para chayamun.
 Cielokunamantam lasta wichimun.
 Hinaspam kay allpata nuyuchin.
 Cielokunaman mana kutispam allpata nuyuchin.
 Aswanqa muhukunatam ikllichimuspa wiñachin.
 Kaqllamantam tarpuqpaq muhuta ruruchin.
 Kawsaykunatam mikunankupaq qespichin.

¹¹ Chaynam palabraykunapas,
 chaynam rimasqaykunapas,
 manam yanqachu kanqa,
 aswanqa munasqaytam ruranqa.
 Kachasqayman hinam ruramunqa.

¹² Qamkunapas kusikuywanmi lloqsimunkichik.
 Presochasqa kasqaykichikmantam hawkallata pusamusunkichik.
 Orqokunawan moqokunam runa hina qaparispá
 qayllaykichikpi takingaku.
 Montepi llapallan sachakunam runa hina
 qayllaykichikpi taqllakunqaku.

¹³ Kichkakunapa rantinpim wiñanqa cipres sachakunaña.
 Itanakunapa rantinpim wiñanqa macha-macha sachakunaña.
 Chaykunawanmi ancha reqsisqa kasaq ñoqa Tayta Diosqa.
 Mana tukuq wiñaypaq señal hinam chaykunaqa kanqa.

Diospa contraton waqaychaqkunamanta

56 ¹Tayta Diosmi nin kaynata:

Allin arreglota ruraychik.
 Ñoqapa agradoypaq ruraychik.
 Chayllam tiempo hichpamuchkan libranaypaq.
 Chayllam tiempo hamuchkan allin ruraq kasqayta qawachinaypaq.

² ¡Mayna kuisqam chay kamachisqaykuna kasukuq runaqa!

iMayna kusionqam chayna kawsakuq runaqa!
 iMayna kusionqam samana punchawkunapi kasuwaspa samaq runaqa!
 iMayna kusionqam mana allinkuna rurananmanta cuidakuq runaqa!

³ Forastero runa Tayta Diosta qatispaqa
 amayá nichunchu kaynata:
 “Tayta Diosqa runankunamanta rakisqatam hatalliwanaq”
 nispaqa.

Qolluq runapas

amayá nichunchu kaynata:

“Ñoqaqa chakisqa sacha hinam kani” nispaqa.

⁴ Chayraykum Tayta Dios kaynata nin:

Sichum qolluq runakuna kasuwaspa
 samana punchawniykunapi samanqaku,
 chaynataq munasqaykunata akllanqaku,
 hinaspas contratoytapas kasukuq kanqaku

⁵ hinaptinga paykunamanmi qosaq aswan allin kaqkunata.

Churikuna qonaymantam qosaq aswan allin kaqkunata.

Ñoqam sutinkuta temploypi qellqachisaq.

Temploypa perqankunapim sutinkuta qellqachisaq.

Sutitam qosaq wiñaypaq reqsisqa kanankupaq.

Sutitam qosaq wiñaypaqña mana chinkanankupaq.

⁶ Sichu forastero runakuna ñoqa Tayta Diosta

serviwananpaq qatiwaptinkuqa,

otaq ñoqa Tayta Diospa sutiya kuyaspa

serviqniyña karuptinkuqa

chaynataq ñoqata kasuwaspa

samana punchawniypi samaptinkuqa

hinaspas contrato rurasqaytapas kasukuptinkuqa

⁷ ñoqam sapaqchasqay orqoman yaykuchisaq.

Hinaspam mañakamuwananku wasipi kusichisaq.

Altarniypim chaskisaq kañapuwaspanku animalkunata.

Altarniypim chaskisaq wañuchipuwaspanku animalkunata.

Temploypa “Mañakamuwananku Wasiwan” sutichasqam kanqa.

Llapallan runakunapa mañakamuwananku wasim kanqa.

⁸ Israel castakuna presochasqa kasqankumanta

huñumuq Tayta Diosmi nin:

Chay huñumusqaykunamanmi huk runakunatawan

huñumusaq, nispa nin.

Mana allin kamachikuqkunapa contranpi rimasqanmanta

⁹ Purun animalkuna, hamuychikyá ovejakunata mikuq.

Monte animalkuna, hamuychikyá ovejakunata mikuq.

¹⁰ Runaykuna cuidaqkunam ñawsayarunku.

Manaña imamantapas cuenta qokuqmi rikurirunku.

Llapallankum upa allqo hina rikurirunku.
 Mana anyakuy atiq allqo hinam rikurirunku.
 Wischurayaspa puñukuyllapaqmi kawsanku.
 Puñukuyllatam anchata gustanku.

- ¹¹ Paykunaqa mikuysapallaña allqokuna hinam,
 mana imawanpas saksaq allqokuna hinam.
 Paykunaqa mana imapas entiendeq michiqkunam.
 Sapakama munasqankuman hina kawsaqqunam.
 Sapakama kikillankupaq ganay munaqqunam.

- ¹² Paykunam sapakama ninku:
 “Hakuwá tomananchikpaq maskamusun vinota.
 Sinkananchikkamayá upyamusunchik poqosqa aqata.
 Paqarinpas kunan punchaw hinam kanqa.
 Kunanmantapas aswan allin punchawraqmi kanqa.”

- 57** ¹ Allin ruraq runakunam wañunku,
 mana pipapas reparasqanmi wañunku.
 Kuyapayakuq runakunam chinkanku,
 ichaqa mana pipapas entiendesqanmi chinkanku.
 Manam entiendenkuchu imanasqam chinkasqankumanta.
 Manam entiendenkuchu sasachakuymanta librasqaña kasqankuta.
² Allin kawsaq runakunaqa hawka kaymanmi yaykurunku.
 Chay runakunaqa sepulturankupim hawkaña samarunku.

Taytacha-mamacha adoraqkunata sentenciasqanmanta

- ³ Tayta Diosmi nin kaynata:
 Asuykamuychik brujakunapa wawankuna.
 Asuykamuychik chuchumika warmipa mirayninkuna.

- ⁴ ¿Pimantataq burlakuchkankichik?
 ¿Pitataq despreciaspa qalluchkankichik?
 ¿Manachum qamkunaqa
 mana kasukuqkunapa churinkuna kankichik?
 ¿Manachum qamkunaqa
 llullakuq runakunapa mirayninkuna kankichik?

- ⁵ Encina sachakunapa
 ukunpim huchapakunkichik.
 Llapallan llaquesapa sachakunapa
 ukunpim huchapakunkichik.
 Taytachakunapaqmi wayqokunapi
 wawakunata wañuchipunkichik.
 Taytachakunapaqmi qafa uchukunapi
 wawakunata wañuchipunkichik.

- ⁶ Qamkunaqa gustankichik
 lluchka rumikuna adoraytam wayqokunapi.
 Señalasqa adoranaykichik
 sitiom kachkan chaypi.

- Chay rumikunapaqmi hichapurqankichik
vino ofrendakunata.
Chaykunapaqmi kañapurqankichik
kawsaykunamanta ofrendakunata.
Chaykunata yachaspayqa
¿manachum castigaykichikman qamkunata?
- 7 Camaykitam churarqanki alto orqokunapa puntanpi.
Camaykitam churarqanki sayay-sayay orqopa puntanpi.
Chay orqokunamanmi seqarqanki.
Ofrenda kañaqmi seqarqanki.
- 8 Wasi punkuykipa qepanpim churarqanki
millakuypaq taytacha-mamachakunata.
Ñoqatapas qepanchawaspaykim
llustikurqanki pachaykikunata.
Ancho camapim sirikuykurqanki.
Huchapakuy munasqayki
qarikunawanmi contratota ruraraqanki.
Paykunapa qari kaynintam qawaraqanki.
- 9 Aceiteta apaspam rirqanki ^eMoloc sutiyoq taytachaman.
Achkallaña olorkunatam aparqanki payman.
Ancha karukunamanraqmi
comisionta kacharqanki.
Wañuqkunapa kasqanmanraqmi
uraykachirqanki.
- 10 Chaylla-chaylla purimuspaykim pisiparurqanki.
Ichaqa manam yanqapaq kasqantachu reqsikurqanki.
Kawsanaykipaq mikuytam tarirqanki.
Chaymi mana eqoyaqaña rikurirurqanki.
- 11 ¿Pita manchakuspaykitaq
ñoqataqa engañawanki?
¿Pita respetaspaykitaq
ñoqataqa qonqawanki?
¿Unayña mana rimarisqayraykuchu
manaña respetawanki? ¿chaynachu icha manachu?
- 12 Ñoqam willakusaq allin rurasqaykikunatapas.
Ñoqam willakusaq wakin rurasqaykikunatapas.
Chaykunaqa yanqapaqñam kanqapas.
- 13 Qayakuptikiqa manam taytacha-mamachaykichu librasunki.
Chaykunataqa llapallantam wayra qechurusunki.
Chaykunataqa pukurimuq wayrallam chinkarachinqa.
Ñoqapi amparakuqkunam
ichaq herencianku nacionta chashinqa.

^e 57:9 Hebreo simipi Moloc ninanqa “rey” ninanmi. Chay sutiwanmi sutichaqkutaq achka taytachakunatapas.

Hinaspataqmi ñoqapaq sapaqchasqa
orqoytapas dueñoçhakunqa.

Wanakuqkuna consuelasqanmanta

- ¹⁴ Hinaptinmi hukkaqnin ninqa:
Ñanta kichaspa allichaychik, nispa.
Tayta Diospa runankuna purinanpaq
ñanpi harkaqqunata wischuychik, nispa.
- ¹⁵ Alto-altopi *yachaq Diosmi,
wiña-wiñaypaq kawsaq Diosmi,
Chuya sutiyoq Diosmi
kaynata nin: Alto-altopim yachani.
Chuyay-chuyay sitiopim yachani.
Chaywanpas ñakarichisqakunawanmi kachkani.
Chaywanpas humillachisqakunawanmi kachkani.
Paykunawanqa kachkani
ñakarichisqakunata kallpanchanaypaqmi.
Paykunawanqa kachkani
humillachisqakunata valorchanaypaqmi.
- ¹⁶ Manam wiñaypaqchu runaykunapa contranpiqa quejakusaq.
Manam wiñaypaqchu paykunapa contranpiqa piñakusaq.
Mana chayqa paykunapa espiritungachiki
qayllaymanta chinkarachiyman.
Mana chayqa unanchasqaypa samaynintachiki
qayllaymanta chinkarachiyman.
- ¹⁷ Runaykuna engañaspa
mana allinkuna rurasqanraykum piñakurqani.
Paykunata castigaspaymi
piñakuyniypi paykunamanta pakakurqani.
Aswanqa paykunam manaña kasukuq rikurirurqa.
Munasqallanku ruraymanmi qokururqa.
- ¹⁸ Qawarqanim imaynam kawsasqankuta.
Chaywanpas hampisqami paykunata.
Chaynataqmi paykunata ñoqa pusasaq.
Yapamantam llakisqakunata consuelasaq.
- ¹⁹ Ñoqa Tayta Diosmi
llapallankuta rimachisq:
“Karupi kaqkunaqa hawkallayá kachun” nispa.
“Hichpapi kaqkunaqa hawkallayá kachun” nispa.
Chaynaqa ñoqam runaykunata hampisq.
- ²⁰ Nisyu wayrapa pukusqan
lamar qocha hinaraqmi
mana allin ruraqkunaqa.
Mana qasillalla kaq
lamar qocha hinaraqmi
mana allin ruraqkunaqa.

Olankuna mitutawan lavata
 wischumuq hinaraqmi
 mana allin ruraqkunaqa.

- ²¹ Manam kanqachu hawkayay paykunapaqqa.
 Chaynatam nini ñoqa Tayta Diosqa.

Cheqap ayunomanta

58

¹Tayta Diosmi niwarqa:

Ama upallaspa qayaykachakuy.

Cornetilla hinayá qayaykachakuy.

Runaykunamanyá willakuy mana kasukusqankumanta.

Jacob castakunamanyá willakuy huchallikusqankumanta.

- ²Sapa punchawsi maskawanku.

Munasqayta hinas kawsayta munanku.

Allin ruraq nacion hinaraqsi

allin arreglota ruranaypaq mañawanku.

Ñoqa Diosninkupa leyninkuna mana saqeruw hinaraqsi

ñoqa Diosman asuykamuwayta munanku.

- ³Chaywanpas niwankuraqmi:

“¿Imapaqtaq ayunaymanku

qam mana rikuchkaptikiqa?” nispa,

“¿Imapaqtaq ñakariymanku

qam mana cuentata qokuchkaptikiqa?” nispa.

Ayunasqaykichik punchawmi

munasqaykichikta rurarunkichik.

Llapallan llamkapusunichikiktam

chay punchawpi engañankichik.

- ⁴Ayunaspaykichikmi kakunkichik peleayllapi.

Ayunaspaykichikmi kakunkichik quejanakuyllapi.

Wañuchinakuq hinam takanakunkichik qamkunaqa.

Manam kunan punchaw hinachu ayunanaykichikqa.

Chaynata ruraptikichikqa

mañakusqaykichikpas manam uyarisqachu kanqa hanaq pachapiqa.

- ⁵Qamkunaqa ¿piensankichikchu

chayna ayunasqaykichik gustawasqanta?

Qamkunaqa ¿piensankichikchu

chay ñakariy punchawpi rurasqaykichik gustawasqanta?

¿Kumurachisqa tutura hinachu runa

chay punchawpi kumurayanman?

¿Lutokuruspanchum uchpapi runa

chay punchawpi wischurayanman?

¿Chaynata ruraspachu

“Ayuno punchawmi” ninkichik?

¿Chaynata ruraspachu

“Tayta Diospa agradonpaq ayuno

punchawmi” ninkichik?

- ⁶ Kaynam agradoypaq ayuno rurayqa:
 Mana allin ruraqkunapa cadenasqan kachariymi.
 Yugopa watunkunata paskarichkaq
 hina runakuna libraymi.
 Ñakariq runakunata kachaykuymi.
 Yugota pakichkaq hina kachariymi.
- ⁷ ¿Manachum yarqasqa runamasikita mikuchinayki?
 ¿Manachum purikuq wakchata wasikiipi chaskinayki?
 ¿Manachum mana pachayoqta qawaspaykiqa pachachinayki?
 ¿Manachum runamasikita tukuypi yanapaykunayki?
- ⁸ Chaynata ruraptikiqa
 achikyaq kanchariywanmi kancharisqayki.
 Heridaykimantam chaylla sanoyanki.
 Allin rurasqaykikunam ñawpaqnika ringa.
 Ñoqa Tayta Diospa kanchariyniymi qepaykita ringa.
- ⁹ Chayna kaptinqa qayakamuwankim.
 Hinaptinmi ñoqa Tayta Dios contestasqayki.
 Yanapanaypaqmi qayakamuwanki.
 Hinaptinmi “Kaypim kachkani” nisqayki.
 Yugota qechuchkaq hina kasqayki ukupi kaqkunata
 manaña ñakarichiptikiqa,
 runamasikimanta mana burlakuspa
 manaña insultaptikiqa,
- ¹⁰ yarqaymanta kaq runamasikiman
 kikikipaq munasqaykita qoykuptikiqa,
 ñakariq runamasikita
 sasachakuyninpi yanapaykuptikiqa
 tutayaypi kanchaq hinam
 rurasqaykikuna rikuringa.
- ¹¹ Ñoqa Tayta Diosmi sapa punchaw pusasqayki.
 Ñoqa Tayta Diosmi chunniqpi saksachisqayki.
 Cuerpoykitam kallpanchasqayki.
 *Parqosqa huerta hinam kanki.
 Mana chaqiq pukyu hinam kanki.
- ¹² Runaykikunam mosoqmanta perqanqaku.
 Ñawpaq miraykunapa cimientasqanpim hatarichinqaku.
 Hinaptinmi qamta sutichasunki:
 “Tuñichisqa murallakuna allichaq” nispa.
 “Yachanankupaq mosoqmanta calle kichaq” nispa.

Samana punchawmanta

- ¹³ Samana punchawniypi samaspaykiqa,
 sapaqchasqay punchawpi munasqaykita mana ruraspaykiqa,
 chay punchawta: “Kusikuna Punchawwan” sutichaspaykiqa,
 ñoqa Tayta Diospa punchawniyta
 “Ancha Reqsisqa Punchawwan” sutichaspaykiqa,

munasqaykiman hina mana kawsaspa
 chay punchawta respetaspaykiqa,
 kusikuynikita mana maskaspa
 chay punchawta respetaspaykiqa,
 yanqa rimaykunata mana rimaspa
 chay punchawta respetaspaykiqa
 14 ñoqa Tayta Diospim kusikuyta tarinki.
 Hinaptinga carretapi hinam
 nacionnikipa orqonkunapa hawanta apasqayki.
 Hinaspam mikuchisqayki
 abueloyki Jacobpa herencianpi qespiqkunata.
 Ñoqa Tayta Diosmi nini chaynata.

Huchamantawan castigomanta

- 59** ¹ Tayta Diospa atiyninga manam pisiyarunchu
 manaña salvananpaq hinaqa.
 Tayta Diospa rinringa manam upayarunchu
 manaña uyarinanpaq hinaqa.
- ² Mana allinkuna rurasqaykichikmi
 Tayta Diosmanta rakirusunkichik.
 Manaña uyarisunaykichikpaqmi
 huchaykichik payta pakarusunkichik.
- ³ Makikichikmi wañuchisqaykichikkunapa yawarninwan
 qanrachasqa kachkan.
 Dedoykichikmi mana allin rurasqaykichikkunawan
 qanrachasqa kachkan.
 Rimankichikmi llullallata.
 Parlankichikmi mana allinkunallata.
- ⁴ Manam pipas razonninpichu
 juzgadopiqa quejakunku.
 Manam cheqap razonwanchu
 juzgadopiqa reclamanku.
 Aswanqa confiakuchkanku chaqwakunallapim.
 Aswanqa hapipakuchkanku yanqakunallapim.
 Mana allinkuna wiksayasqam kachkanku.
 Wachakuruq warmi hinaraqmi desgraciallata apaykamunku.
- ⁵ Paykunaqa culebrapa runtun oqllachkaq hinaraqmi.
 Paykunaqa arañaapa llikankuna awachkaq hinaraqmi.
 Wañurunqam pipas chay runtuta mikuspanqa.
 Chay runtuta toqyaruptingaq kachukuq culebram nacerunqa.
- ⁶ Pachakunataqa manam ruranmankuchu arañaapa llikankunawanqa.
 Desgraciallatam paykunaqa ruran.
 Paykunapa makinqa dañollatam ruran.
- ⁷ Mana allinta ruranankupaqmi kallpanku.
 Inocente runakunata wañuchiymi apurawman rinku.
 Yuyaymanaspaqa desgracia rurayllapim yuyaymananku.

- Mayman rispapas dañaspam purmachinku.
⁸ Manam yachankuchu hawkalla kawsayta.
 Mayman rispapas manam rurankuchu allin arreglota.
 Kawsayninkupas panta-pantallam paykunapaqqa.
 Chayna kawsaqqunaqa manam tarinkuchu hawka kawsaytaqa.
- ⁹ Chayraykum allin arreglotaqa mana pipas rurapuwankuchu.
 Chayraykum mana pipas allintaqa rurapuwankuchu.
 Suyarqanikuqa kanchaytam
 ichaqa lutokuyllam chayaramuwanku.
 Suyarqanikuqa achkiytam
 ichaqa tutayaypiraqmi purichkaniku.
- ¹⁰ Ñawsa hinaraqmi ñoqaykuqa purichkaniku.
 Perqakunata llachpaykachastinmi purichkaniku.
 Purichkanikuqa manaña ñawiyuq hinaraqmi.
 Mitkachkanikuqa chawpi punchawpiraqmi.
 Tutayaypi hinaraqmi urmachkaniku.
 Sanolla kaspaykupas wañusqa hinaraqmi kachkaniku.
- ¹¹ Llapallaykum waqaniku ukumarikuna hinaraq.
 Llapallaykum qoqoqyaniku kullkukuna hinaraq.
 Allin arreglotam suyachkaniku
 ichaqa manam kanchu.
 Salvawanankupaqmi suyachkanikuqa.
 Aswanqa karupiraqmi kachkan ñoqaykumantaqa.
- ¹² Anhallatañam mana kasurqaykikuchu qamtaqa.
 Huchallaykum acusawanku ñoqaykutaqa.
 Chayllam yuyariniku mana kasukusqaykuta.
 Reqsikunikum mana allin rurasqaykuta.
- ¹³ Mana kasukuqmi karqaniku Tayta Diospaq.
 Traicionaqqunam karqaniku Tayta Diospaq.
 Tayta Dios qepanchaqmi karqaniku.
 Runamasiyku ñakarichinaykupaqmi rimarqaniku.
 Runamasiyku engaňanaykupaqmi parlarqaniku.
 Engaňokunatam sonqoykupi tanteaspa rimarqaniku.
- ¹⁴ Manañam allin arreglota rurankuchu.
 Manañam allinkuna rurayta yachankuchu.
 Manañam rimankuchu plazakunapi cheqap palabrukunata.
 Manañam atinkuchu wasikunapi cheqap kaqquna rimayta.
- ¹⁵ Cheqap rimaq runaqa chinkarunñam.
 Mana allinmanta asurikuqqa imanpas suwasqañam.
 Allin arreglota manaña rurasqankuraykum piňakurqa.
- ¹⁶ Tayta Diosmi qawarirqa
 manaña pipas kasqanta.
 Tayta Diosmi hukmanyarurqa
 paywan allinyanachiq runa manaña kasqanmanta.
 Chaymi kikinpa atiyinwanña salvarqa.

Kikinpa allinkuna rurasqanpiñam amparakurqa.

- ¹⁷ Allinkuna rurasqanwanqa
 qasqo harkachikunawan hinaraqmi churakurqa.
 Salvaq kasqanwanqa
 uma harkachikunawan hinaraqmi churakurqa.
 Pachawan churakuchkaq hinaraqmi
 runankunamanta sienteq kasqanwan churakurqa.
- ¹⁸ Tayta Diosqa sapakamamanmi paganqa.
 Rurasqankuman hinam qopunqa.
 Enemigonkunatam payqa castiganqa.
 Cheqniqninkunamanmi payqa paganqa.
 Lamar qochapa patanpi kaqkunamanpas paymi paganqa.
 Rurasqankuman hinam payqa paganqa.
- ¹⁹ Intipa qespimunan lawmanta kaqkunam
 Tayta Diosta respetanqaku.
 Intipa seqaykunan lawmanta kaqkunam
 atiynta respetanqaku.
 Lloqlla mayu hinaraqmi Tayta Diosqa hamunqa.
 Wayrachimusqanpa apamusqan mayu hinaraqmi hamunqa.

²⁰ Tayta Diosmi nin kaynata:

Sion llaqtamanmi hamunqa libraqnin.
 Jacob castamanta wanakuqkunapaqmi hamunqa libraqnin.

²¹ Tayta Diosmi nin:

Qamkunawanmi contratota rurani kayna niqta:
 “Espirituyumi mana rakikunqachu qamkunamanta.
 Palabraykuna qosqaymi qamkunamanta mana chinkanqachu.
 Nisqaykunam miraynikikunamanta mana chinkanqachu.
 Miraynikikunapa mirayninkunamantam mana chinkanqachu.
 Kunanmanta wiña-wiñaypaqmi mana chinkanqachu.”

Jerusalen llaqta ancha kanchariq kananmanta

60 ¹ Tayta Diosmi nin kaynata:

Jerusalen llaqta,
 wischurayasqanmanta hatarichkaq hinayá hatariy.
 Kanchariyniki chayamusqanraykuyá kanchariy.
 Tayta Diospa kanchariynin achikyamusqaykiraykuyá kanchariy.

² Tutayaymi tapaykunqa kay pachata.
 Tutayaymi llantuykunqa nacionkunata.
 Aswanqa Tayta Diosmi hawaykipi achikyanqa.
 Tayta Diospa kanchariyninmi hawaykipi rikuringqa.

³ Nacionkunam hamusunki kanchaynikiman.
 Reykunam hamusunki achikyaynikipa kanchariyninman.

- ⁴ Qamqa muyuriqnikitayá qawariy.
 Llapallanku huñunasqa qanman hamuqtayá qawariy.
 Karukunamantam qari churikikuna hamusuchkanki.
 Warmi churikikunatam marqayninkupi apamusuchkanki.
- ⁵ Paykunatam qawaykunki.
 Hinaspam uyaykipipas kancharinki.
 Kusikuymantam pampanyanqa sonqoyki.
 Tukuy sonqoykiwanmi anchallataña kusikunki.
 Lamar qochanta apamusqanku qori-qollqetam apamusunki.
- ⁶ Huntaykamusunkim nana-nanaq camellokuna.
 Madian lawmantam huntaykamusunki camellokuna.
 Efa lawmantam huntaykamusunki camellokuna.
 Huntaykamusunkim Saba lawmanta llapallan camellokuna.
 Qoritawan inciensotam apamusunki.
 Ñoqa Tayta Diosta alabawanankupaqmi noticiakunata willasunki.
- ⁷ Cedar lawpi llapallan ovejakunam
 qampaqña huñunasqa kanqa.
 Nabaiot lawpi carnerokunam
 servichikunaykipaqña huñunasqa kanqa.
 Altarniypi agradoypaq ofrecekawaptinkum chaskisaq.
 Sumaqyasqa temploytam aswanraq sumaqyachisaq.
- ⁸ ¿Pikunataq puyu hinaña wak pawaqkunaqa?
 ¿Pikunataq wasinman kutiq paloma hinaña pawaqkunaqa?
- ⁹ Lamar qochapa patanpi nacionkunam
 suyawachkanku hamunankupaq.
 Tarsis lawmanta buquekunam
 puntamuchkan chayamunanpaq.
 Karumanta churikikunata apamunanpaqmi hamuchkan.
 Qori-qollqenkutawan kuskata apamunanpaqmi hamuchkan.
 Hamuchkankuqa yupaychasqayki ñoqa Tayta Diosta adorawanankuraykum.
 Hamuchkankuqa qamkunata Israelpa Chuya Diosnin reqsisqataña
 rurasqayraykum.
- ¹⁰ Forasterokunam hatarichinqa murallaykikunata.
 Paykunapa reyninkunam servisunkichik qamkunata.
 Ñoqa piñakuspaymi castigarqayki.
 Kuyaspaymi kunan llakipayayki.
- ¹¹ Zaguannikikunam sapa punchaw kicharayanqa.
 Tuta punchawmi mana wichqakuq kanqa.
 Chaynaqa kanqa nacionkunamanta qori-qollqeta apamusunaykipaqmi.
 Chaynaqa kanqa vencesqa reyninkunata pusamusunaykipaqmi.
- ¹² Mana servisuqniki nacionqa chinkachisqam kanqa.
 Chayna nacionqa pasaypaq chunnichisqam kanqa.
- ¹³ Apamusunkim Libano Orqopi fino sachakunata.
 Apamusunkim cipres, pino hinaspa boj sachakunata.

Temployta adornanankupaqmi apamusunki.

Sarunay temployta ancha reqsisqata ruranaypaqmi apamusunki.

14 Ñakarichisuqnikipunapa churinkunam humillasqa hamunqa.

Qayllaykipim qonqorakuspa pampaman kumuykunqa.

Paykunam sutichasunki:

“Tayta Diospa Llaqtan” nispa.

“Sion Moqopi Israelpa

Chuya Diosninpa Llaqtan” nispa.

15 Saquesqa kanaykimantaqa,

cheqnisqa kanaykimantaqa,

manaña pipapas purinan kanaykimantaqa

wiñaypaq reqsisqatam churasqayki.

Wiñaypaq reqsisqatam rurasqayki.

16 Wawanta ñuñuq mama hinam

nacionkuna uywasunki.

Wawan ñuñuq mama hinam

reykuna mikuchisunki.

Chaynapim reqsiwanki

ñoqa Tayta Dios salvaqniki kasqayta.

Chaynapim reqsiwanki Jacobpa Atiyniyoq Diosnin

reclamaqniki kasqayta.

17 Qoritam qosqayki broncepa rantinpi.

Qollqetam qosqayki fierropa rantinpi.

Kullupa rantinpim qosqayki bronceta.

Rumipa rantinpim qosqayki fierrota.

Gobiernaqnikipunam hawkayaypi gobiernasunki.

Kamachisuqnikipunam allinkunata ruraspa kamachisunki.

18 Nacionnikipim manaña rimañakuñachu

dañasunaykimanta.

Allpaykipim manaña rimañakuñachu

tuñichisunaykimantawan purmachisunaykimanta.

Murallaykikunatam sutichanki

“Libraqniy Muralla” nispa.

Zaguannikikunatam sutichanki:

“Diosta Alabana Zaguankuna” nispa.

19 Punchawpi kanchasunaykipaqqas

manañam intitaqa necesitankichu.

Tutanpi kanchasunaykipaqqas

manañam killataqa necesitankichu.

Ñoqa Tayta Diosñam kasaq

wiñaypaq kanchaqnikiqa.

Ñoqa Diosnikiñam kasaq

qamta achkiriqnikiqa.

20 Intikiqa manañamá seqaykunqachu.

Killaykiqa manañamá wañurunqachu.

Ñoqa Tayta Diosñam kasaq
wiñaqpaq kanchariqniki.
Llakisqalla kaynikipas
tukunqam qampaqariki.

- 21 Runaykikunapas llapallanmi
allin ruraqkunaña kanqaku.
Wiñaypaqñam paykunaqa
allpankutapas dueñochakunqaku.
Paykunaqa plantakusqaypa ikllimuqninkunam.
Paykunaqa makiykunapa rurallasqankunam.
Chaynataqa ruraraqani
atiyniyta qawachikunaypaqmi.
- 22 Aschalla kaqkunam waranqaman mirarunqa.
Aschalla kaqkunam hatun nacion karullanqa.
Ñoqa Tayta Diosmi chaytaqa tiemponpi rurasapaq.
Ñoqa Tayta Diosmi chaytaqa prontolla rurasapaq.

Israel nacionta Tayta Diospa favorecenan tiempomanta

- 61** ¹ Señor Diospa Espiritunmi ñoqapi kachkan.
Tayta Diosmi aceitewan talliwaspan sapaqchawarqa.
Wakchakunaman allin noticiata willakunaypaqmi sapaqchawarqa.
Llakisqakunata consuelanaypaqmi kachamuwarqa.
Presochasqa kaqkunaman willaspay libranaypaqmi kachamuwarqa.
Carcelpi kaqkunata kacharinaypaqmi kachamuwarqa,
- ² chaynapi Tayta Diospa agradonpaq watamanta willakunaypaq,
chaynapi yupaychasqanchik Diospa vengakunan punchawmanta
willakunaypaq,
chaynapi llapallan llakisqakunata consuelanaypaq,
- ³ chaynataq Sion Moqopi llakisqakunata kusichinaypaq,
chaynataq umankupi kaq uchpapa rantinpi
suma-sumaq coronataña qonaypaq,
chaynataq llakisqa kasqankupa rantinpi
kusikunanku aceitewanña tallinaypaq,
chaynataq hukmanyasqa kaqkunatapas
alabanapaq pachawan pachachinaypaq.
Paykunataqa:
“Allinkuna Ruruq Encina Sachakuna”
nispam sutichanqaku.
Paykunataqa: “Tayta Diospa Sumaq Kayninta
Qawachinankupaq Plantasqakuna” nispam sutichanqaku.
- ⁴ Mosoqmantam hatarichinqaku
ancha ñawpaqmantaraq tuñichisqa sitiokunata.
Mosoqmantam hatarichinqaku
ñawpaq tiempopi purmachisqakunata.

Mosoqyachinqakum tuñichisqa llaqtakunata.

Mosoqyachinqakum ñawpaq miraykunapa purmachisqankunata.

⁵ Forasterokunam michinqa ovejaykichikkunata.

Mana reqsisqaykichik runakunam

llamkanqaku chakraykichikkunata.

Mana reqsisqaykichik runakunam

llamkanqaku uvas huertaykichikkunata.

⁶ “Tayta Diospa Sacerdotenkuna” nispam sutichasqa kankichik.

Yupaychasqanchik Diospa Serviñinkunawan sutichasqam kankichik.

Wakin nacionkunapa kapuñinkunatam mikunkichik.

Paykunapa reqsisqa kayninwanmi alabakunkichik.

⁷ Penqachisqa kasqaykichikpa rantinpim

runaykunaqa doble herenciata chaskinkichik.

Penqayman churasqa kasqaykichikpa rantinpim

runaykunaqa herenciaykichikpiña kusikuymanta qaparinkichik.

Chayraykum nacionnikichikpi doble herenciata chaskinkichik.

Hinaptinmi qamkunaqa wiñaypaq kusikunkichik.

⁸ Ñoqa Tayta Diosqa allin arreglotam kuyani.

Suwakuqkunatawan mana allin ruraqkunatam cheqnini.

Confiakunaykichik kaspaymi rurasqaykichikmanta pagasqaykichik.

Wiñaypaq contratotam qamkunawan rurasunchik.

⁹ Qampas miraynikikunapiwanmi reqsisqa kankichik nacionkunapi.

Willkaykichikpas reqsisqam kanqaku runakuna ukupi.

Llapallan qawañinkunam reqsinqaku.

“Tayta Diospa bendecisqan miraykuna” nispam ninqaku.

¹⁰ Anchatam kusikuni Tayta Diosrayku.

Kusikunim yupaychasqay Diosrayku.

Alli-allin pachawan churachichkaq hinam

salvacionwan churachiwarqa.

Suma-sumaq pachawan churachichkaq hinam

allin ruraywan churachiwarqa.

Uma wankunta sacerdote churakuchkaq hinam

noviomas coronanta churakun.

Chaynatam Tayta Dios adornawarqa.

Alhajankunawan novia churakuchkaq hinam

ñoqatapas Tayta Dios adornawarqa.

¹¹ Imaynam plantachakuna alpamanta wiñan,

imaynam muhupas huertapi wiñan,

chaynatam Tayta Dios allin ruraykunata wiñachinqa.

Chaynatam lliw nacionkunawan Tayta Dios alabachikunqa.

62 ¹ Sion Moqopi llaqtaraykum mana upallasaqchu.

Jerusalen llaqtaraykum mana qasillasaqchu,

chaynapi allinkuna rurasqayki kancharinankama,

chaynapi salvacionniki ratachkaq mechero hina kanankama.

- ² Nacionkunam qawanqa salvasqa kasqaykita.
 Llapallan runakunam qawanqa reqsisqa kasqaykita.
 Mosoq sutiwan sutichasqam kanki.
 Kikin Tayta Diospa sutichasqanmi kanki.
- ³ Suma-sumaq corona hinam
 kanki Tayta Diospa makinpi.
 Reyta uma wankin hinam
 kanki yupaychasqanchik Diospa makinpi.
- ⁴ Manañam “Saqerusqa Llaqta” nisunkiñachu.
 Allpaykitapas manam “Purmachisqa Allpa” ninqakuñachu.
 Aswanqa “Diospa Kuyasqan” nispam sutichasunki.
 Aswanqa “Casarasqa Warmi” nispam sutichasunki.
 Chaynataqa sutichasunki
 Tayta Diospa ancha kuyasqan kasqaykiraykum.
 Chaynataqa ninqaku
 allpaykipas casarasqa warmi hina kasqanraykum.
- ⁵ Mozom casaran doncella sipasta.
 Chaynatam churikikunapas hatallisunki qamta.
 Imaynam novio kusikun novianwan.
 Chaynatam Diosnikipas kusikun qanwan.
- ⁶ Jerusalem llaqta,
 murallaykipa hawanpim churarqani cuidasuqnikaqta.
 Tuta punchawmi mana upallanqakuchu paykunaqta.
 Tayta Diosmanta yuyariqkuna,
 amayá samaychikchu qamkunaqta.
- ⁷ Tayta Diostaqa amayá
 qasillallataqa saqeychikchu.
 Jerusalem llaqtata hatarichinankamayá
 ama saqeychikchu.
 Enteron kay pachapi Jerusalem llaqta
 alabasqa kanankamayá ama saqeychikchu.
- ⁸ Tayta Dios juraspanmi kaynata nirqa,
 llumpay atiyinrayku juraspanmi nirqa:
- Kawsaynikikunataqa manañam qosaqchu.
 Enemigoykikuna mikunanpaqqa manañam qosaqchu.
 Forasterokunaqa manañam vinoykita tomanqachu.
 Anchata llamkaspa vino rurasqaykitaqa manañam tomanqachu.
- ⁹ Aswanqa kikikichikmi cosechaspa mikunkichik.
 Mikuspaykichiktaqmi ñoqa Tayta Diosta alabawankichik.
 Uvasta cosechaspam vinota tomankichik.
 Santuarioypa pationkunapim tomankichik.
- ¹⁰ Lloqsiychik, lloqsiychik zaguanninta.
 Runakunapaq allichaychik ñanta.
 Ñanta sumaqta kichaychik.

Ruminkunata sumaqta wischuychik.

Qawanankupaq altopi sayachiychik banderata.

Llapallan nacionkuna qawanankupaq sayachiychik banderata.

¹¹ Tayta Diosmi kay pachapi kaynata uyarichin.

Enteron kay pachapi kaqkunamanmi kaynata uyarichin:

Sion Moqo llaqtapi kaqkunamanyá niychik.

Salvaqnin chayaramusqanmantayá willaychik.

Tayta Diosmi runankunata pusamuchkan.

Llamkasqanpa pagontam pusamuchkan.

¹² Runankunatam: “Tayta Diospaq Sapaqchasqakuna”

nispa sutichanqaku.

Runankunatam: “Tayta Diospa librasqankuna” nispa sutichanqaku.

Jerusalen llaqtatam sutichanqaku “Anchallaña Munasqa Llaqta” nispa.

Jerusalen llaqtatam sutichanqaku “Manaña saquesqa llaqta” nispa.

Tayta Diospa vengakunan tiempomanta

63 ¹ ¿Pitaq wak hamuchkan EDOM nacion lawmanta?

¿Pitaq wak hamuchkan Bosra llaqta lawmanta?

Puka tiñisqa pachayoqmi hamuchkan.

¿Pitaq wak sumaqllaña pachayoq hamuchkan?

Kallpasapallañam puristin hamuchkan.

Ñoqam hamuchkani allin ruraq kasqayman hina.

Ñoqam hamuchkani atiyinywan salvaraypaq hina.

² ¿Imaynanpitaq pukaqa kachkan pachaykiqa?

¿Imaynanpitaq uvas saruqpa pachan hinaqa?

³ Ñoqaqa sapallaymi uvas sarunapi sarumurqani.

Mana pipapas yanapasqanmi sarumurqani.

Ancha rabiasqam ñoqaqa sarumurqani.

Ancha piñasqam ñoqaqa sarutyamurqani.

Uvaspa zumonmi pachayman pawaykamuwan.

Uvaspa zumonmi pachayta lliw qachacharamuwan.

⁴ Tanteachkarqanim vengakunaypaq.

Tiempom chayaramunña runaykunata reclamanaypaq.

⁵ Qawarirqanim, ichaqa manam pipas yanapaqniy karqachu.

Admirasqam karqani, ichaqa manam pipas kallpanchaqniy karqachu.

Atiylaymi salvacionta rurarqa.

Piñakuyniyimi kallpanchaqniy karqa.

⁶ Piñakuyniywanmi saruparqani runakunata.

Rabiaspaymi sinkachirqani paykunata.

Pampamanmi usuchirqani yawarninkuta.

Israel castapaq Tayta Diospa kuyapayakuyninmanta

⁷ Ñoqam Tayta Diospa kuyapayakuyninmanta yuyachini.

Alabasqa kananpaq rurasqankunamantam yuyachini.

- Favorninchikpi llapallan rurasqanmantam yuyachini.
 Israel castakunapaqmi achka allinkunata rurarqa.
 Ancha llakipayakuyninman hinam favorecewarqa.
 Ancha kuyapayakuyninman hinam favorecewarqa.
- ⁸ Diosmi nirqa: Paykunaqa runaykunam, nispa.
 Paykunaqa mana llullakuq churiykunam, nispa.
 Tayta Diosmi paykunapa salvaqnin karqa.
- ⁹ Runankunapa tukuy ñakarisqankunapim paypas ñakarirqa.
 Diospa qayllanpi kaq angelmi salvarqa paykunata.
 Diosmi kuyakuyninpi llakipayaspan reclamarqa paykunata.
 Hoqarispami paykunata marqarikuykurqa.
 Ñawpaq tiempokunapim chaynallata rurarqa.
- ¹⁰ Aswanqa paykunaqa manam kasukurqakuchu payta.
 Llakichirqakutaqmi Chuya Espiritunta.
 Chayraykum paykunata enemigakururqa.
 Paykunapa contranpiñam pelearqa.
- ¹¹ Paykunam yuyarirqaku ñawpaq tiempokunamanta.
 Yuyarirqakum Moisesmantawan runankunamanta.
 Hinaspam paykunaqa tapunakurqaku:
 ¿Maypitaq kachkan
 lamar qochamanta salvaq Diosqa?
 ¿Maypitaq kachkan
 michiqninkunatawan ovejankunata salvaq Diosqa?
 ¿Maypitaq kachkan Moisesman
 Chuya Espiritun qoq Diosqa?
- ¹² ¿Maypitaq kachkan
 Moiesta yanapananpaq admirakuypaq atiynta kachamuqqa?
 ¿Maypitaq kachkan runankunapa
 qayllanpi lamar qocha kichariqqa?
 Payqa wiñaypaq reqsisqa kananpaqmi rurarqa.
- ¹³ ¿Maypitaq kachkan
 lamar qocha ukunta paykuna pusamuqqa?
 Chunniqupi puriq caballokunata hinam
 mana lluchkachispa purichirqa.
- ¹⁴ Tayta Diospa Espiritunmi paykunata samachirqa.
 Orqomanta pampaman uraykamuq ganadota hinam samachirqa.
 Dios Taytalláy, chaynatam qampas runaykikunata pusarqanki.
 Chaynapim ancha reqsisqata kikillayki rurakurqanki.

Tayta Diospa yanapakuyninta mañakusqankumanta

- ¹⁵ Dios Taytáy, qawarimuy hanaq pachamanta.
 Dios Taytáy, qawarimuy chuya sitiopi kasqaykimanta.
 Dios Taytáy, qawarimuy kanchariq sitioykimanta.
 ¿Maypitaq kachkan ancha kuyakuynikiqa?
 ¿Maypitaq kachkan ancha atiynikiqa?
 Asllayarunñam allin sonqo kayniki.

Asllarayunñam ñoqaykupaq llakipayakuyniki.

¹⁶ Abueloyku Abraham manaña reqsiwaptinkupas qanmi Taytayku kanki.

Abueloyku Israel manaña reqsiwaptinkupas qanmi Taytayku kanki.

Ñawpaqmantapunim Libraqniyku sutiyoq kanki.

¹⁷ Dios Taytalláy

¿imanasqataq saqeruwankiku pantaruspa, munasqaykiman hina manaña kawsanaykupaq?

Dios Taytalláy ¿imanasqataq sonqoykuta rumiyarachinki qamtapas manaña respetanaykupaq?

Kutimuwaykuyá kay serviqníkikunarayku.

Kutimuwaykuyá kay qampa kaq Israel ayllukunarayku.

¹⁸ Sapaqchasqayki runaykikunaqa

manam unaypaqchu allpaykuta dueñochakurqaniku.

Ñoqaykupa enemigoykum santuarioykita sarutyarurqaku.

¹⁹ Qampa manaña gobiernasqayki hinam kachkaniku.

Manaña haykapipas sutikiwan sutichasqa hinam kachkaniku.

64 ¹ Amalaya tela llikichkaq hina cielokunata kicharimuwaq.

Amalaya lloqsimuchkaq hina kay pachaman uraykamuwaq.

Amalaya orqokunapas qayllaykipi katkatatananpaq uraykamuwaq,

² chaynapi kichkakunapi ratariruspa

yaku timpuchiq nina hina kanaykipaq,

chaynapitaq enemigoykikunapas sutikita reqsinanpaq

hinaspas nacionkuna qayllaykipi katkatatananpaq.

³ Manchakuyapaq kaqkunata ruraspaykim,

mana suyasqayku kaqkunata ruraspaykim

kay pachaman uraykamurqanki.

Chaynataqmi orqokunatapaspas katkatatachirqanki.

⁴ Ñawpaqmantapunim mana pipas uyarirqachu.

Ñawpaqmantapunim mana pipas kasukurqachu.

Ñawpaqmantapunim mana pipas rikurqachu

qam hina huk dios kasqantaqa

otaq qampi confiakuqkunapaq rurasqaykitaqa.

⁵ Qamqa yanapanaykipaqmi tupachikunki

kusisqa allin ruraqkunawan.

Qamqa yanapanaykipaqmi tupachikunki

munasqaykita hina kawsayta yuyariqkunawan.

Qamqa piñasqam kachkanki huchallikusqaykurayku.

Chaywanpas rurasqaykiraykum wiñaypaq salvasqa kaniku.

⁶ Ñoqaykuqa llapallaykum

millakuyapaq runa hina kachkaniku.

Llapallan allinkuna rurasqaykupas

latapa hinam kachkan.

Warmipa yawarpakuyninwan

qachachasqa latapa hinam kachkan.

- Qawiruspa wichisqa rapikuna hinam kachkaniku.
 Mana allinkuna rurasqaykupa apasqanmi kachkaniku.
- ⁷ Qyakusuqnikiqqa manam pipas kanchu.
 Hapipakamusuqnikiqqa manam pipas kanchu.
 Qanmá pakakururqanki ñoqaykumanta.
 Vencerachiwaraqankikum mana allin rurasqaykumanta.
- ⁸ Chaywanpas Dioslláy,
 taytaykum kunanqa kanki.
 Ñoqaykuqa mitu hinam kallaniku.
 Qanmi ichaqa manka ruraq hina kanki.
 Llapallaykum qampa rurasqayki kallaniku.
- ⁹ Dios Taytayku, amayá llumpaytaqa piñakuychu.
 Mana allin rurasqaykutaqa amayá wiñaypaqqa yuyariychu.
 Qawariwaykuyá ñoqaykutaqa.
 Yuyariyá runaykikuna kasqaykutaqa.
- ¹⁰ Sapaqchasqa llaqtaykikunam chunnichkan.
 Sion Moqopi llaqtam chunnichkan.
 Jerusalem llaqtam tuñichisqa kachkan.
- ¹¹ Qampaq sapaqchasqa temploykum
 kañasqa kachkan.
 Abueloykupa alabasunayki suma-sumaq temploykum
 kañasqa kachkan.
 Llapallan kuyasqayku kaqkunam
 purmachisqa kachkan.
- ¹² Chayna kachkaptinqa
 ¿manachum imallatapas ruranki
 Dios Taytalláy?
 Chayna kachkaptinqa
 ¿upallallachum kakunki
 Dios Taytalláy?
 ¿Llumpa-llumpaytachu ñakarichiwankiku
 Dios Taytalláy?

Mana kasukuqkunata Dios castigananmanta

- 65** ¹ Tayta Diosmi kaynata nin:
 Mana imapas mañakuqniykunam asuykamuwarqa.
 Mana maskaqniykunam ñoqata tariwarqa.
 Ñoqata mana imapas mañakuq nacionmanmi nirqani:
 “Kaypim kachkani” nispaymi nirqani.
- ² Sapa punchawmi makiykunata haywarayarqani.
 Mana kasukuq runakunamanmi haywarayarqani.
 Mana allin kawsaq runakunamanmi haywarayarqani.
- ³ Kay runakunam chaylla-chaylla piñachiqniy runakuna.
 Paykunam huertakunapi animalkuna ofreceq runakuna.
 Paykunam ladrillo altarkunapi kañaspa ofreceq runakuna.

- 4 Paykunam tiyanku sepulturakunapi.
 Paykunam achikyanku pakasqa machaykunapi.
 Paykunam mikunku kuchi aychata.
 Yanukunkum millakuypaq caldokunata.
- 5 Paykunam ninku: “Chayllapi sayay.
 Ama asuykamuwaychu” nispa.
 “Qanmantapas pasaypaq sapaqchasqam kani.
 Ama hapiwaychu” nispa.
 Chay runakunaqa senqay seqsichiq qosni hinam.
 Chay runakunaqa tukuylla punchaw rataq nina hinam.
- 6 Qayllaypi qellqasqam kachkan tukuy kaykunaqa.
 Manam qasillallaqa kaymanchu, pagasaqmi paykunamanqa.
 Pagasaqtaqmi mercesqankuta paykunamanqa.
- 7 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
 Pagasqaykichikmá mana allin rurasqaykichikmanta.
 Pagasqaykichikmá abueloykichikpa mana allin rurasqanmanta.
 Paykunam inciensota kañarqaku orqokunapi.
 Paykunam insultawarqaku moqokunapi.
 Ñawpaq rurasqankumantam pagasaq
 paykunamanqa mercesqankutam pagasaq.

Bendecinanpaq Tayta Dios prometesqanmanta

- 8 Tayta Diosmi kaynata nin:
 Runam uvaspa rurunkuna ukupi zumosapa uvasta tarispa
 nin: “Amaraq chay uvas plantata kuchuychu.
 Chaypiqa allinraqmi kachkan” nispa.
 Chaynatam ñoqapas serviqniykunawan rurasaq.
 Manam paykunamantaqa pasaypaqchu chinkachisqa.
- 9 Mirachisqaqmi Jacobpa mirayninkunata.
 Juda casta runakunam dueñochakunqa orqoykunata.
 Akllakusqaykunam chay allpata dueñochakunqa.
 Serviqniykunam chaypi *yachanqa.
- 10 Saron Qechwapim oveja hatuskuna kanqa.
 Acor Qechwapim ganadokuna samanqa.
 Maskaqniy runakunapaqmi chayna kanqa.
- 11 Ñoqamanta karunchakuqkunatam,
 sapaqchasqay orqomanta qonqaqkunatam,
 allin suerte apamuq Gad sutiyoq taytachaman
 mikuy qoqkunatam,
 allin destino apamuq Meni sutiyoq mamachaman
 vino serviqkunatam
- 12 ñoqapas citaykichik guerrapi wañunaykichikpaq.
 Qamkunam kumuykunchik wañuchisqa kanaykichikpaq.
 Qayaptiyimi mana contestawarqankichikchu.
 Rimapayaptiyimi mana kasuwarqankichikchu.
 Qawachkaptiyimi mana allinta ruraraqankichik.

Mana gustasqaytam qamkuna akllarqankichik.

- ¹³ Chayraykum ñoqa Señor Dios kaynata nini:
 “Serviqniykunaqa mikusqam kanqaku.
 Qamkunañataqmi yarqaymanta kankichik.
 Serviqniykunaqa yakutam tomanqaku.
 Qamkunañataqmi yakumanta kankichik.
 Serviqniykunaqa kususqam kanqaku.
 Qamkunañataqmi penqaypi rikurinkichik.
- ¹⁴ Serviqniykunaqa kususqam takingaku.
 Sonqonkupi kususqa kasqankuraykum takingaku.
 Qamkunam ichaqa llaki sonqoyoq qaparkachankichik.
 Qamkunam ichaqa ancha llakisqa waqankichik.
- ¹⁵ Akllakusqaykunamanmi qonkichik sutikichikta.
 Chay sutikichikta rimaspam ñakanqaku runakunata.
 Ñoqa Señor Diosmi wañuchisqaykichik qamkunata.
 Serviqniykunamanmi churasaq huk sutita.
- ¹⁶ Pipas kay nacionta mañakuspaqa
 confianapaq Diosmantam mañakunqa.
 Pipas kay nacionpi juramentaspaqa
 confianapaq Diosraykum juramentanqa.
 Ñawpaq ñakariykunaqa qonqasqañam kanqa.
 Chaykunaqa qayllaymantam chinkasqaña kanqa.
- ¹⁷ Ñoqam unanchasaq mosoq cielokunata.
 Ñoqam unanchasaq mosoq allpata.
 Punta kaqkunaqa kanqa qonqasqañam
 chaynataq mana pipapas yuyarisqañam.
- ¹⁸ Anchata kusikuychik ñoqapa unanchasqaywan.
 Wiñaypaq kusikuychik ñoqapa unanchasqaywan.
 Jerusalem llaqtatam unanchasaq chay llaqtapi kusikuy kananpaq.
 Chaypi runakunatam unanchasaq wakinkuna kusikunankupaq.
- ¹⁹ Kikiypunim anchata kusikusaq Jerusalem llaqtarayku.
 Kikiypunitaqmi kusikusaq runaykunarayku.
 Chay llaqtapiqa manañam waqaqkunata uyarinqakuñachu.
 Chay llaqtapiqa manañam llakimanta qaparinqakuñachu.
- ²⁰ Manañam chaypiqa wañunqakuñachu
 nacesqalla wawakunaqa.
 Chaypiqa manam kanqañachu
 watanku mana cumpliq paya-machukunaqa.
 Pachak watanpi wañuqkunaqa
 mozollaraqmi kanqa.
 Manaraq pachak watanpi wañuq huchasapa runaqa
 Diospa ñakasqañmi kanqa.
- ²¹ Wasikunatam hatarichinqaku
 hinaspam chaypi *yachanqaku.

Uvas huertakunatam plantanqaku
hinaspam rurunta mikunqaku.

- ²² Wasikunatam hatarichinqaku
ichaqa manam sapaq runakuna yachananpaqñachu.
Uvas huertakunatam plantanqaku
ichaqa manam sapaq runakuna rurun mikunanpaqñachu.
Sachakuna hinam runaykunaqa
una-unay watakunata kawsanqa.
Aklakusqaykunaqa
llamkasqankunapa ruruntam horqonqa.
- ²³ Llamkanqakupas manañam yanqapaqchu.
Churinkupas manañam nacenqaku desgraciapaqchu.
Paykunaqa Tayta Diospa bendecisqan miraykunam.
Mirayninkunapas Tayta Diospa bendecisqan runakunam.
- ²⁴ Manaraqpas mañakamuwachkaptinkum
paykunata ñoqa contestasaq.
Manaraqpas rimayta tukuchkaptinkum
paykunata ñoqa uyarisaq.
- ²⁵ Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Atoqwan malta ovejam kuskanku mikunqa.
Bueyes hinam leonpas pajataña mikunqa.
Culebrapas allpatañam mikunqa.
Sapaqchasqay orqopiqa manañam daño ruraqqa kanqachu.
Chaypiqa manañam purmachiq runapas kanqachu.

Tayta Diospa agradonpaq alabamamanta

- 66** ¹ Tayta Diosmi kaynata nin:
Hanaq pachaqa gobiernaspa tiyanaymi.
Kay pachaqa ñoqapa sarunaymi.
¿Maypitaq wasita rurapuwankichikman?
¿Maypitaq samarinay sitiota rurapuwankichikman?
- ² Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Ñoqa ruraptiyimi karqa tukuy kaykuna.
Chaymantapunim rikurirqa tukuy kaykuna.

Favorecesqay runakunaqa
humillakuspa wanakuq runakunam.

- Favorecesqay runakunaqa
palabray respetaq runakunam.
- ³ Toro wañuchipuwaqniy runaqa
runa wañuchiq hinam.
Oveja wañuchipuwaqniy runaqa
allqopa kunkan qewichkaq hinam.
Kawsaykunamanta ofrecewaqniy runaqa
kuchipa yawarnin ofreceq hinam.
Incienso kañapuwaqniy runaqa

taytachata adoraq hinam.

Paykunaqa kikin kupa munasqanman hina kawsaytam akllakurqaku.

Paykunaqa millakuy paq rurasqankunapim kusikunku.

⁴ Ñoqapas paykunata ñakarichinaypaqmi akllasaq.

Ancha manchakusqankutam paykunaman apamusaq.

Qayakuptiyimi mana pipas contestawarqachu.

Rimapayaptiyimi mana pipas contestawarqachu.

Qawachkaptiyimi mana allinta ruraraqaku.

Mana gustasqaytam akllakurqaku.

Castigasqa karuspa librasqa kanankumanta

⁵ Tayta Diospa palabrantayariychik.

Paypa palabrantayariychik:

Qamkunamanta wakiqnin cheqnisuqniki chikkunam ninku,

ñoqarayku wischusuqniki chikkunam kaynata ninku:

“Tayta Diosqa alabasqayá kachun” nispa.

“Kusisqata qamkuna qawaytam munaniku” nispa.

Aswanqa paykunam penqachisqa rikurin qaku.

⁶ Llaqtamanta qayakamuqkunatayá uyariychik.

Templomanta qayakamuqkunatayá uyariychik.

Enemigonkunamanmi Tayta Dios pagapuchkan.

Merecesqankuman hinam payqa qopuchkan.

⁷ Warmi hinaraqmi Sion Moqopi llaqtaqa wachakurun.

Manaraq wachakunan tiempopi

wachakuchkaq warmi hinam wachakurun.

Nanaynin manaraq hapichkaptin

wachakuchkaq warmi hinam wachakurun.

Wachakuchkaq warmi hinam qari wawata wachakurun.

⁸ ¿Pitaq chayna sucesdanmanta uyarirqa?

¿Pitaq chayna kaqkunata rikurqa?

¿Huk punchawllapiqa nacionnintin runa nacerunmanchum?

¿Huk ratollapiqa nacionnintin runakuna wachakusqa kanmanchum?

Wachakuchkaq warmi hinam

Sion Moqopi llaqta nanaypi karqa.

Wachakuchkaq warmi hinam

chay ratollapi wawankunata wachakurqa.

⁹ Ñoqa Tayta Diosmi nini:

Wachakunan tiempota chayachimuchkas payqa

¿harkakuymanchum wachakunantaqa?

Yupaychasqaykichik Diosmi nini:

Wachakunanpaq kachkaptinqa

¿michakuymanchum wachakunantaqa?

¹⁰ Jerusalem llaqtawan kusikuychik,

llapallan kuyaqninkuna payrayku kusikuychik.

Kusikuyninmanyá hukllawakuychik.

Payraykuyá llapallan waqaqkuna kusikuychik.

- ¹¹ Jerusalem llaqtaqa wawanta ñuñuchkaq mama hinam saksachisunkichik.

Saksanankama wawan mikuchiq mama hinam consuelasunkichik.

Mamanpa lechenta tukunankama ñuñuq wawa hinam saksankichik.

Achka-achka lecheta tomachkaq wawa hinam kusikunkichik.

- ¹² Ñoqa Tayta Diosmi nini:

Hawkayaytam mayuta hina Jerusalem llaqtaman kachamusaq.

Nacionkunapa qori-qollqentam lloqllata hina apachimusaq.

Chay llaqtaqa wawanta ñuñuchkaq mama hinam mikuchisunkichik.

Chay llaqtaqa wawanta marqachkaq mama hinam apasunkichik.

Payqa wawanta moqonpi tusuchispa kuyaq mama hinam kuyasunkichik.

- ¹³ Imaynallam maman consuelan wawanta

chaynatam consuelasqaykichik qamkunata.

Jerusalem llaqtapim consuelasqaykichik qamkunata.

- ¹⁴ Chayta qawaspam sonqoykichikpi kusikunkichik.

Verdeyariq qora hinam mosoqyanqa cuerpoykichik.

Tayta Diosmi serviqninkunaman atiynta qawachinqa.

Enemigonkunamanmi piñakuynta qawachinqa.

- ¹⁵ Tayta Diosqa ninapa chawpinpim hamuchkan.

Carretankunaqa wayra-para hinaraqmi hamuchkan.

Anchata piñakuspanmi payqa castiganqa.

Lenguachkaq nina hina piñakuyninwanmi castiganqa.

- ¹⁶ Arí, ninawanmi Tayta Diosqa juzganqa.

Arí, guerra rurasqanwanmi llapallan runakunata juzganqa.

Arí, Tayta Diosqa achkaqtam wañuchinqa.

- ¹⁷ Tayta Diosmi kaynata nin:

Taytaycha-mamachakunata adoranankupaq

huertapi chuyanchakuqkunaqa,

huertapa chawpinpi

taytachata qatiqkunaqa

llapallankum chinkachisqa kanqaku.

Kuchi aycha mikuqkunaqa,

millakuypaq animalkuna mikuqkunaqa,

ukucha aycha mikuqkunaqa

llapallankum chinkachisqa kanqaku.

- ¹⁸ Ñoqaqa qawanim mana allinkuna rurasqankuta.

Ñoqaqa yachanim mana allinkuna tanteasqankuta.

Chayraykum kikiy hamuspay llapallan nacionkunata huñusaq.

Chayraykum tukuy rikchaq idiomayoqkunata huñusaq.

- Chaynapim paykuna hamunqaku.
 Chaynapim atiyniyta qawanqaku.
- ¹⁹ Paykunapaqmi señaalta rurasaq.
 Wakin lluptiqkunatam huklaw nacionkunaman kachasaq.
 Kachasaqmá Tarsis lawman hinaspa Libia lawman.
 Kachasaqmá flechana arma manejaq Lidia lawman.
 Kachasaqmi Tubla lawman hinaspa Grecia lawman.
 Kachasaqmi lamar qochapa karu patankunapi nacionkunaman.
 Chaypi kaq runakunam
 mana haykapipas ñoqamanta uyarirqakuchu.
 Paykunaqa atiyniytapas manam qawarqakuchu.
 Paykunaqa nacionkunamanmi willakunqaku.
 Paykunaqa atiyniymantam willakunqaku.
- ²⁰ Ñoqa Tayta Diosmi nini:
 Pusamunqakum llapallan nacionkunamanta.
 Pusamunqakum castamasikichikkunata.
 Ñoqa Tayta Diospaqmi ofrendata hina pusamunqaku.
 Caballokunapim, carretakunapim, andaskunapim pusamunqaku.
 Mulakunapiwan camellokunapim pusamunqaku.
 Jerusalem llaqtapi sapaqchasqay orqomanmi pusamunqaku.
 Pusamunqakuqa Israelpa mirayninpa kawsay ofrenda apamusqankuta hinam
 otaq ñoqa Tayta Diospa tempoyman chuyanchasqa tupupi
 apamusqankuta hinam.
- ²¹ Tayta Diosmi nin:
- Paykunamantam akllasaq sacerdotey kanankupaq.
 Paykunamantam akllasaq Leviy casta hina serviwanankupaq.
- ²² Ñoqa Tayta Diosmi nini:
 Mosoqyachisqay cielokunam qayllaypi takyanqa.
 Mosoqyachisqay kay pacham qayllaypi takyanqa.
 Chaynatam qayllaypi takyanqa miraynikichikkuna.
 Chaynatam qayllaypi takyanqa sutikichikkuna.
- ²³ Ñoqa Tayta Diosmi nini:
 Sapa mosoq killa punchaw fiestapim,
 sapa semana punchawpim
 llapallan runakuna hamuwanqa.
 Qayllaypi qonqorakuqmi hamunqa.
- ²⁴ Lloqsimuspankum qawanqaku runankunapa aychankunata.
 Qawanqakum contraypi hoqarikuqkunapa aychankunata.
 Aychanku mikuq urukunaqa manañam wañunqachu.
 Cuerponku rupaq ninaqa manañam wañunqachu.
 Chaykunaqa millakuypaqmi kanqa.
 Llapallan runakunapa millakusqanmi kanqa.